

BACHELOROPPGAVE:

FORFATTER(E):

Ingeløw Elise Kopperud

Susanne Lie

Dato:

23.05.12

SAMMENDRAG

Tittel:	Snoked	
	Dokumentarproduksjon med sportskamera	Dato : 23.05.12
Deltaker(e):	Ingeløw Elise Kopperud	
	Susanne Lie	
Veileder(e):	Jarle Leirpoll	
Oppdragsgiver:	Studentprosjekt	
Kontaktperson:	Ingeløw Elise Kopperud	
Stikkord:	Dokumentar, Produksjon, Sportskamera, GoPro, Postproduksjon	
	(5)	
Antall sider: 100	Antall bilag: 16	Tilgjengelighet: Åpen
<p>Vi har laget en kombinasjon av en sports- og en portrettdokumentar om fire norske jenter i snowboardmiljøet. Dette har vært en produksjon bestående av alle elementer fra idéprosess til postproduksjon. Siden sportskameraer blir mer og mer populære ville vi teste ut disse i en profesjonell produksjon og finne ut hva som er de klare fordelene og ulempene med disse, og hvordan de kan gjøre en dokumentarproduksjon mer engasjerende. Vi har analysert tidligere produksjoner og kontaktet ulike norske produksjonsselskaper, for å se hvilke situasjoner sportskameraer egner seg til, og for å finne ut hvilke egenskaper som gjør sportskameraer attraktive for videoprodusenter. Vi har også sett på hvordan sportskamera påvirker en produksjon med tanke på tidsbruk og kvaliteten på innholdet. For å gjøre en sammeligning av sportskamera og vanlig kamera laget vi en sammenligningsfilm som viser forskjellene på klippene med og uten sportskamera. Klippene viser tydelig forskjellen på utsnitt, lyd, og lukkertid. Sportskameraets fordeler er at de er billige, tar liten plass og gir deg gode bilder der du ikke hadde kommet til ellers.</p> <p>Vi kom til slutt frem til at sportskameraer passer best som «krydder» for å gjøre en dokumentarproduksjon mer engasjerende. Du må være klar over fordeler og ulemper ved sportskameraer før du går ut på opptak, både når det gjelder tekniske og praktiske sider.</p>		

SUMMARY

Title:	<u>Snoked</u> <u>Documentary production with sports camera</u>	Date : 23.05.12
Author(s):	<u>Ingeløw Elise Kopperud</u> <u>Susanne Lie</u>	
Supervisor(s):	<u>Jarle Leirpoll</u>	
Employer:	<u>Student project</u>	
Contact person:	<u>Ingeløw Elise Kopperud</u>	
Key words:	<u>Documentary, Production, Sports camera, GoPro, Postproduction</u>	
	(5)	
Pages: 100	Attachments: 16	Availability: Open
<p>We have made a combination of sport and a portrait documentary about four Norwegian girls in the snowboard community. It has been a production consisting of all elements from the idea process to postproduction. Since sports cameras are becoming more and more popular, we wanted to test them in a professional production to find the advantages and disadvantages with them and how they can make a documentary production more engaging. We have analysed previous productions and contacted different Norwegian production companies. From this we found which situations sports cameras are suitable for and what characteristics make them attractive for video producers. We have also looked at how the sports camera affects a production in terms of the time and quality of the content. To compare sports cameras to ordinary cameras, we made a film clip illustrating the comparisons between the clips with and without sports camera. The clips show clear differences on view, sound and shutter speed. An advantage of the sports camera is that it is cheap, uses little space and takes good pictures where you would otherwise not get.</p> <p>In the end we concluded that the sports cameras is best suited as a bonus that makes a documentary production more engaging. An individual needs to be aware of the advantages and disadvantages with the sports camera before operating, both technically and practically.</p>		

ingelw og susanne
presenterer

SNOWED

DOCUMENTARPRODUSSION
MED SPORTSKAMERA

Forord

Dette prosjektet er gjennomført av medieproduksjonsstudentene Ingeløw Elise Kopperud og Susanne Lie som en avsluttende bacheloroppgave ved Høgskolen i Gjøvik, våren 2012.

Vi vil rette en spesiell takk til Jarle Leirpoll, som har vært vår veileder gjennom dette prosjektet. Han har vært en viktig ressurs for oss og hjulpet oss på alle punkter fra idé til ferdig produkt. Vi setter stor pris på hans engasjement og kompetanse på området.

Vi har produsert en dokumentarfilm med bruk av sportskamera om jenter i snowboardmiljøet. Vi ønsker derfor å takke utøverne i filmen vår Thea Vangbæk, Sigrun Myhrvold, Christina Kolbu, Maria Lisiecka og Mari Kristin Sisjord. Vi vil også takke Oslo Vinterpark for opptaksplasser og gratis heiskort i opptaksperioden. For lån av utstyr utover vårt eget, vil vi takke Christoffer Sundby, Thea Thorstensen, Andreas Birkeland og medielaben ved Høgskolen i Gjøvik. Til slutt vil vi også takke biblioteket som har vært hjelpsomme i forbindelse med utlån, søking etter kilder og hjelp til strukturering av rapporten.

Høgskolen i Gjøvik, 23.05.2012

Ingeløw Elise Kopperud

Susanne Lie

Innholdsfortegnelse

1.0 INNLEDNING	4
1.1 BAKGRUNN FOR OPPGAVEN	4
1.2 OPPGAVEBESKRIVELSE OG AVGRENSNING	4
1.3 PROBLEMSTILLING	5
1.4 EGEN BAKGRUNN OG KOMPETANSE	5
1.5 MÅLBESKRIVELSE	6
1.5.1 EFFEKTMÅL	6
1.5.2 RESULTATMÅL	7
1.6 MÅLGRUPPE FOR RAPPORTEN OG OPPGAVEN	7
1.7 PROSJEKTORGANISERING	7
1.8 RAPPORTSTRUKTUR	8
1.8.1 ORGANISERING AV RAPPORTEN	8
1.8.2 TERMINOLOGIBRUK	9
2.0 PRINSIPPER OG TEORI	12
2.1 DOKUMENTAR	12
2.1.1 REALITY-TV	14
2.2 VÅR VALGTE DOKUMENTARSJANGER	14
2.2.1 SPORTSDOKUMENTAR	15
2.2.2 PORTRETTDOKUMENTAR	15
2.3 UTVIKLING AV MANUS OG STORYBOARD	15
2.3.1 MANUS TIL DOKUMENTAR	15
2.3.2 STORYBOARD	16
2.4 BILDEKOMPOSISJON	16
2.4.1 STANDARDISERTE BILDEUTSNITT	18
2.5 HÅNDHOLDT OG STATIV	20
2.6 EKSPONERING	20
2.6.1 BLENDER	20
2.6.2 NEUTRAL DENSITY	21
2.6.3 ZEBRA	21
2.6.4 LUKKERTID	22
2.7 HVITBALANSE	22
2.8 FOKUS	23
2.9 INTERVJUTEKNIKK	24
2.10 LYD OG MUSIKK	25
2.10.1 MIKROFONER	25
2.10.2 MUSIKK	26
2.10.3 CREATIVE COMMONS	26
2.11 LYSSETTING I DOKUMENTARER	29

2.12 Å FORTELLE MED BILDER	29
2.13 Å LAGE TIMELAPSE	30
2.14 REDIGERINGSTEORI	32
2.15 TEORI OM GOPRO	33
2.16 INTERNETT SOM DISTRIBUSJONSKANAL	34
2.16.1 FACEBOOK	34
2.16.2 VIMEO	34
2.16.3 DROPBOX	35
2.16.4 GOOGLE DOCS	35
2.16.5 WORDPRESS	36
3.0 UTSTYR OG RESSURSER	37
3.1 UTSTYR OG PROGRAMMER	37
3.2 SPØRRESKJEMA FOR INNHENTING AV INFORMASJON	38
3.3 RESSURSER PÅ NETT	39
3.3.1 FACEBOOK	39
3.3.2 VIMEO	40
3.3.3 DROPBOX	42
3.3.4 GOOGLE DOCS	42
3.3.5 WORDPRESS	43
4.0 UTFØRELSE	44
4.1 PREPRODOKUSJON	44
4.1.1 IDÉ	44
4.1.2 RESEARCH	44
4.1.3 ANALYSE AV DOKUMENTARER	46
4.1.4 MANUS, STORYBOARD OG SPØRRESKJEMA	46
4.1.5 PLANLEGGING OG ORGANISERING	47
4.1.6 KONTRAKTER	48
4.1.7 BOOKING AV UTSTYR	48
4.2 PRODUKSJON	49
4.2.1 OPPTAK	49
4.2.2 RESTOPPTAK	51
4.3 POSTPRODUKSJON	51
4.3.1 BACKUP	51
4.3.2 KOPIERING OG KONVERTERING AV FILER	52
4.3.3 REDIGERING	53
4.3.4 MUSIKK OG LYD	54
4.3.5 SLOWMOTION	55
4.3.6 GRAFIKK	56
4.3.7 FARGEJUSTERING	59
4.3.8 EKSPORTERING	61
4.3.9 SAMMENLIGNINGER	63

4.3.10 PUBLISERING AV FILMEN	64
4.3.11 TEASER	66
4.3.12 KJØREFILMER TIL JENTENE	66
4.3.13 EN VERSJON MED ENGELSK TEKST	66
4.4 STATUSRAPPORTER	68
5.0 RESULTATER	69
5.1 DOKUMENTAREN	69
5.2 SAMMENLIGNING AV KAMERAENE	71
5.2.1 TIDSBRUK OG KVALITET PÅ GoPRO-KLIPP	72
5.3 HVA GJØR GoPRO ATTRAKTIV FOR VIDEOPRODUSENTER	73
5.3.1 INTERNASJONALE VIDEOPRODUSENTER	73
5.3.2 NORSKE VIDEOPRODUSENTER	74
5.4 ANALYSE AV TIDLIGERE PRODUKSJONER	75
5.4.1 UTEN SPORTSKAMERA - HOCKEYMODELL	76
5.4.2 DELVIS MED SPORTSKAMERA - FREEWAY A SKYDIVING STORY	79
5.4.3 DELVIS MED SPORTSKAMERA - DREAM WORLD	82
5.4.4 KUN MED SPORTSKAMERA - WINGSUIT FLYERS	84
6.0 DISKUSJON AV RESULTATER	88
6.1 DOKUMENTAREN	88
6.2 SAMMENLIGNING AV KAMERAENE	93
6.2.1 VURDERING AV TIDSBRUK OG KVALITET PÅ GoPRO-KLIPP	95
6.3 HVA GJØR GoPRO ATTRAKTIV FOR VIDEOPRODUSENTER	96
6.4 HVA ANALYSENE VISTE OSS	97
6.5 EVALUERING AV GRUPPAS ARBEID	98
7.0 KONKLUSJON	100
8.0 LITTERATURLISTE	101
9.0 VEDLEGGSOVERSIKT	106

Antall ord i oppgaven: 27 694.

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn for oppgaven

Ulike sportskameraer blir stadig mer og mer populære på markedet. De er små og lette og kan åpne for nye typer medieproduksjonsprosjekter- og metoder. De kan brukes i ekstreme situasjoner; som under vann, på bilpanser, sykkel, hjelm og kan festes overalt rundt på kroppen. Dette åpner for plassering av kamera på steder utenom det vanlige. Vi ville utforske hvordan ekstreme plasseringer av kamera kunne påvirke det endelige produktet. Sportskameraet vi har benyttet i oppgaven vår er av typen «GoPro HD Hero». Vi har hatt de to nyeste versjonene av kameraet til rådighet, GoPro HD Hero og GoPro HD Hero 2. Dette kameraet brukes i dag av profesjonelle idrettsutøvere, filmskapere og entusiaster mer enn noe annet kamera i verden. Gjennom vår produksjon viser vi klart forskjellen på hvordan sportskamera åpner for nye typer produksjoner i ekstreme situasjoner. Dette har vi gjort ved å lage en dokumentarfilm om jenter i snowboardmiljøet.

1.2 Oppgavebeskrivelse og avgrensning

Oppgaven er et studentprosjekt som vi har utformet selv med innspill fra veileder. Prosjektet har derfor ingen oppdragsgiver. Vi valgte å avgrense oppgaven med punktene beskrevet nedenfor.

Vi skal:

- Lage en snowboarddokumentar på 10-15 minutter, der vi skal trekke ut biter av produksjonen for å vise forskjellen med og uten sportskamera.
- Sammenligne klippene med og uten sportskamera.
- Sammenligne og vurdere innholdet i eksisterende lignende produksjoner.
- Se på hvilke områder sportskamera brukes i dag av norske produsenter og hvilke egenskaper slike kameraer har som gjør de attraktive for en videoprodusent.

- Se på hvordan bruk av sportskamera påvirker selve produksjonen når det gjelder tidsbruk og kvaliteten på innholdet.
- Se på hvilke elementer som skal til for å produsere en god og engasjerende dokumentarfilm.

1.3 Problemstilling

Hvordan kan bruk av sportskameraer påvirke innholdet i en dokumentar og gjøre den mer engasjerende?

1.4 Egen bakgrunn og kompetanse

Gjennom vår utdanning med bachelor i medieproduksjon har vi vært gjennom mange ulike produksjoner som musikkvideo, kortfilm, podcasting, hjemmesider og storskjermproduksjoner. Vi har også hatt fokus på fargestyring, kvalitetssikring, medierett og prosjektstyring. Vi tok begge vårt femte semester utenlands der vi studerte film og TV ved Bond University, Gold Coast, Australia. Der var vi med på å lage reklamefilm, live TV-sendinger fra studio og produksjon av en pilotepisode til en dramaserie. Vi satt oss også inn i lyssetting og kinematografi, og hadde et eget fag med redigering. Av alle feltene vi har vært innom er det videoproduksjon og postproduksjon som interesserer oss begge mest. Vi har derfor valgt å skaffe oss ny kunnskap innen det selvvalgte fagområdet videoproduksjon. Etter gjennomføring av dette emnet, IMT3912 Bacheloroppgave IMT, har vi opparbeidet kompetanse til å:

- Utføre en større selvstendig oppgave av tverrfaglig og vitenskapelig art.
- Planlegge, finne løsninger og dokumentere disse.
- Forstå fordeler og ulemper med arbeid i grupper.
- Forstå viktigheten av god planlegging og oppfølging.
- Vurdere alternative arbeidsformer, deriblant en metode- og problemorientert måte.

Ingen av oss har laget en dokumentarfilm tidligere, så dette var et helt nytt felt for oss. Dokumentarfilmer krever mer av fotografen enn i en fiksjonsfilm, siden man må henge på det som skjer for å få det beste ut av situasjoner som oppstår underveis. Vi har begge egne GoPro-kameraer, og har over lengre tid vært fascinert av disse kameraene. Derfor ønsket vi å bringe disse inn i produksjonen vår og bygge opp oppgaven rundt bruken av disse kameraene som åpner opp for helt nye medieproduksjonsmetoder. Sportskamera har vokst raskt på markedet det siste året og brukes daglig av både proffer og amatører i stor grad. Tidligere har vi brukt GoPro til å lage diverse private filmer, men nå ville vi bringe kameraet inn på en mer seriøs arena for å se hva de kunne tilby for å gjøre vår film enda mer engasjerende. Denne oppgaven har latt oss kombinere kunnskapen vi hadde fra før med våre egne interesser for å lære mye nytt på kort tid og med en bratt læringskurve.

1.5 Målbeskrivelse

Ved å lage en dokumentarfilm om jenter i snowboardmiljøet skal vi vise hvordan sportskamera kan være med på å påvirke innholdet i en slik produksjon.

1.5.1 Effektmål

Oppgaven vår har bygget på samarbeid på flere områder. I løpet av oppgaven har vi samarbeidet både innad i gruppa, med eksterne utøvere og med skolens ansatte. Utover dette har vi fått et innblikk i hvordan det er å jobbe med dokumentarfilm og hvordan vi må forholde oss til alle bidragsyterne. På den tekniske siden har vi blitt stødigere på bruk av kamera på en sportslig arena, der filmingen skjer i et høyt tempo. Vi har sett hvor sportskameraene gjør størst forskjell og vi har fått et godt innblikk i hvilke situasjoner det er hensiktsmessig å benytte seg av sportskamera, både med tanke på ressursbruk og resultat.

1.5.2 Resultatmål

I forkant av prosjektet satt vi oss som resultatmål å produsere en dokumentarfilm på 10-15 minutter. Målet var å trekke ut flere biter av produksjonen der vi klart viste forskjellen på klippene med og uten sportskamera. Vi ville se på hvordan sportskamera påvirket sluttresultatet og følelsen av filmen.

Etterhvert som prosjektet utviklet seg utvidet vi målene våre. I tillegg til dokumentarfilmen bestemte vi oss for å produsere en versjon med engelsk tekst, teaser, tre filmer med utstyrstester, timelapse, fire filmer med samling av ren snowboardkjøring, en film som viser fargejusteringer og en film med sammenligning av kameraene.

1.6 Målgruppe for rapporten og oppgaven

Målgruppen for denne rapporten er veileder, sensor, videoprodusenter og andre som har interesse innenfor samme fagfelt. Målgruppen for vår dokumentarfilm er ungdom både i og utenfor snowboardmiljøet, med hovedfokus på jenter som enten står på snowboard selv eller som ønsker å komme inn i miljøet.

1.7 Prosjektorganisering

I den første delen av prosjektet ble det utarbeidet en forprosjektrapport med en prosjektplan. Det ble også signert en prosjektavtale, se vedlegg A og B. Prosjektplanen inneholdt prosjektets arbeidsoppgaver og til hvilken tid disse skulle utføres. Denne planen har blitt fulgt gjennom hele prosjektperioden med noen få endringer. Under prosjektet har det blitt ført daglig arbeidslogg med beskrivelse av utførte oppgaver, se vedlegg C. Susanne har vært prosjektleder for planleggingsprosessen og Ingeløw har vært prosjektleder for gjennomføringsprosessen. Selv om vi har hatt delte hovedområder har det vært tett samarbeid på alle punkter. Begge har vært ansvarlige for dokumentasjon, mens Ingeløw har fungert som gruppas kontaktperson. Utenom fysiske møter har kommunikasjonen mellom oss hovedsakelig gått over mobil og på

«Facebook». Vi har hele tiden holdt hverandre oppdatert med viktig og nødvendig informasjon. Vi satt i oppstarten opp en timeplan med arbeidstimer og har basert oss på å jobbe gjennomsnittlig 30 timer hver uke per person. Se vedlegg A side 7. Vi har under hele prosjektet vært bevisste og fokuserte på hva som har vært våre mål.

1.8 Rapportstruktur

Rapporten er strukturert etter mal som er utformet av Høgskolen i Gjøvik, med en venstre- og høyremarg på 2,5 cm, linjeavstand på 1,5 og skriftstørrelse 12. Vi har valgt «Calibri» som skrifttype i den løpende teksten og «Cambria» som skrifttype på overskriftene.

Overskriftsstrukturen i oppgaven er synliggjort ved å bruke stilene «Overskrift 1, 2 og 3» i «Microsoft Word». Overskriftsnivå 1 har kapittelnavn (1, 2, 3. osv.) overskriftsnivå 2 er hovedpunkter innenfor et kapittel (1.2, 1.2, 1.3 osv.) og overskriftsnivå 3 er underpunkter innenfor hovedpunktene (1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 osv.). Overskriftene er presise og dekkende. De ulike avsnittene skilles ved et ekstra linjeskift, og hvert hovedkapittel starter på en ny side. Der vi har satt teksten i kursiv er dette for å utdype en overskrift eller for å markere spesielle ord og uttrykk. Teksten er i kursiv kun første gang ordet blir nevnt. Fet tekst er brukt for å skille ord fra forklaringer. Anførelstegn brukes for å markere titler og replikker. Skriftstørrelse 10 er brukt i bildeteksten med en grå farge for å skille de ut i fra resten av teksten. I loggen er det brukt understreket tekst for å markere de ulike datoene. Vi har valgt å bruke referansestilen «Hig Harvard» i vår rapport. En oversikt over alle vedleggene finnes på side 106. Vedleggene har egne sidetall.

1.8.1 Organisering av rapporten

Etter innledningen presenteres relevant teori i sammenheng med oppgaven og deretter forklares utstyr tatt i bruk under prosjektet. Deretter forklares utførelsen av oppgaven, resultatene legges frem og resultatene diskuteres før vi kommer frem til konklusjonen som er svar på problemstillingen vår. Helt til slutt finnes litteraturliste og relevante vedlegg.

1.8.2 Terminologibruk

Liste over ord og uttrykk benyttet i rapporten som trenger nærmere forklaring.

Anslag: Første del av en dramaturgisk spenningsoppbygging. Starten på en film eller et TV-program for å friste seerne til å fortsette å se.

Atmosfærelyd: Bakgrunnslyder som er lagt på i etterkant som passer til stedet man er. Kan også kalles for kontentum. Tatt opp isolert fra selve innspillingen av en scene, men i det samme miljøet som innspillingen foregår. Eksempler kan være fuglekvisper eller trafikkstøy.

Backfocus: Backfocus er avstanden fra det bakerste linseelementet til CMOS- eller CCD-brikka i kameraet. Neon oppgir i stedet Flange-Back, som er avstanden fra monteringsflata (på objektivet) til brikka. Så FB og BF er bare to måter å måle på. Feil avstand gjør at man mister fokus i deler av zoom-området, da fokusplanet endrer seg ved zooming når avstanden er feil. Når den er riktig vil man ha fokus gjennom hele zoom-området.

Backup: En sikkerhetskopi. En fil lagres på flere steder for å sikre at man ikke mister noe informasjon.

Bitrate: Begrep innen multimedia som forklarer hvor mye informasjon som behandles per tidsenhet. Uttrykkes ofte i kilobit per sekund, kbps. Jo høyere bitrate, jo høyere kvalitet.

Dybdeskarphet: Kameraet fokuserer skarpt på et visst område mellom objektivet og motivet. Påvirkes av blenderåpning, objektivets brennvidde og avstanden fra objektivet til motivet.

GB: Gigabyte, måleenhet for datalagringskapasitet. 1000 GB = 1 TB.

Gradient: En gradvis overgang fra en farge til en annen.

Greenscreen: En grønn bakgrunn som er et hjelpemiddel i filmproduksjon for å lett kunne fjerne bakgrunnen til et objekt. I postproduksjon velger man at den grønne fargen skal erstattes med et bilde eller et annet videoklipp. Bluescreen er det samme, men da er bakgrunnen blå i stedet for grønn. Under værmeldinger på TV ser det ut som om meteorologen står foran et kart. I virkeligheten står de bare foran en grønn eller blå bakgrunn, som er valgt ut til å erstattes med et kart over for eksempel Norge. Grunnen til at det er grønn eller blå farge som brukes er fordi dette er de fargene som skiller seg mest ut i fra hudfargen vår.

Fade: En gradvis overgang mellom klipp.

Flyers: Små reklameark som man deler ut. Ment for å selge, innføre, promotere eller forklare produkter eller tjenester.

Frame: Ett av antall bilder som vises i løpet av et sekund.

Framerate: Antall bilder som vises per sekund, ofte uttrykt som frames per second, forkortet til fps.

Importerings: Linking av mediefiler til et prosjekt i et redigeringsprogram.

Kodek: Et regelsett på hvordan bilde- og lydsignal kodes og dekodes. Kodeker brukes av kameraer under opptak, og av redigeringsprogrammer og avspillingsprogrammer for å vise video, for å rendre overganger, effekter og for å få video ut av maskinen.

Konvertering: Gjøre om fra et filformat og/eller kodek til et annet.

Location: Sted der opptak foregår.

Maske: Kan isolere og beskytte områder i et bilde etter hvert som man endrer farger, filter eller andre effekter i resten av bildet. Om man markerer en del av bildet med en maske, beskyttes resten av bildet for korrigerings.

MB: Megabyte, måleenhet for datalagringskapasitet. 1000 MB = 1 GB.

Motion Blur: Tydelige streker av raskt bevegelige objekter i et stillbilde eller i en frekvens av bilder i en film. I en film får motion blur bildene til å flyte sammen, så ikke bildene blir hakkete ved raske bevegelser.

Podcasting: En serie lyd- eller videopptak som blir lagt ut på internett og som kan abonneres på.

QR-kode: En strekkode som man kan lese av ved hjelp av kameraet på en smarttelefon. QR-koden kan være en lenke til en nettside. QR står for Quick Response.

Reallyd: Man hører det man får se.

Rendering: Redigeringsprogrammets måte å gjøre kalkulasjoner på, som den ikke klarer å gjøre i sanntid mens klippene blir avspilt. Man må ofte rendre når man legger på effekter, fargekorrigerer eller legger på overganger.

Shred edit: Å shredde er opprinnelig et uttrykk for aggressiv kjøring med snowboard, surfebrett eller BMX-sykkel. Å shredde er å kjøre og ha det gøy. En shred edit er en film med samling av kjøring og triks. Forkortes ofte til «Shredit».

Slowmotion: En filmeffekt der klippene blir spilt av i et saktere tempo enn de er tatt opp i.

Soundtrack: Musikk dedikert til en spesiell film.

Splitscreen: Flere bilder vist samtidig ved at skjermen er splittet i flere deler.

Stoka: Ungdommelig uttrykk for å være gira på noe, stolt eller glad for noe.

Supring: Form for grafikk som legges på en del av skjermen som forteller noe om det som vises.

Supring er en kortform av ordet superimpose som betyr å legge oppå.

TB: Terrabyte, måleenhet for datalagringskapasitet. 1 TB = 1000 GB.

Teaser: En teaser er å vise en del av noe for å skape nysgjerrighet og få publikum til å ville se mer. En filmteaser vil lokke publikummet til å se filmen og til å øke spenningen opp mot publisering/lansering.

Timeline: Delen av redigeringsprogrammet hvor man setter sammen klipp og effekter for å lage en film.

Vater: Et måleinstrument eller et verktøy for å måle om en flate er vannrett eller loddrett.

Vektorgrafikk: Grafikk i form av av linjer og kurver som regnes ut matematisk. Brukes ofte til logoer eller andre grafiske utforminger. Størrelsen kan justeres uten tap av kvalitet.

Viewfinder: En skjerm i kameraets søker som viser kameraets utsnitt.

Voiceover: Brukes som fortellerstemme i film, radio, TV eller på teater. I film legges voiceoveren på klipp for å fortelle noe mer enn det som vises, eller for å kommentere.

XLR: En robust elektronisk kontakt, brukes mest som mikrofonledning eller som lydkabel.

Skjermer signalet godt fra utvendig elektrisk støy.

1080p: HD-film med en oppløsning på 1080 progressive horisontale linjer. Begrepet forutsetter vanligvis en oppløsning på 1920x1080 piksler.

2.0 Prinsipper og teori

2.1 Dokumentar

Innholdet i en dokumentarfilm er hentet fra virkeligheten. Skotten John Grierson blir sett på som dokumentarens far. Fra 1920- til 1940-tallet produserte Grierson for første gang film med planlagte scener og *ekte* mennesker som ikke var skuespillere foran kameraet. I filmer der slike planlagte scener ble spilt foran kameraet ble det ofte lagt på en fortellende stemme, som fortalte publikummet tilleggsinformasjon og forklarte meningen med filmen. Grierson mente dokumentarfilmens funksjon var å dokumentere nåtiden. Fordi kameraet og lydutstyret var tungt å flytte på, ble det som skulle bli filmet produsert foran kameraet. Etterhvert som utstyret ble lettere å håndtere, ble muligheten til å flytte på seg større, og filmskaperne kunne følge folks liv på en bedre måte. Håndholdte kameraer åpnet senere opp for at filmskaperne kunne dra ut i verden fremfor å måtte be subjektene komme til seg.

«Cinéma Vérité» er en type dokumentar som oppstod i Frankrike på 1950-tallet. Her vil filmskaperen være diskret og fange virkelige meninger og reaksjoner hentet fra folks virkelige liv. Intervju og dialog står sentralt i denne typen å lage film på. På 70-tallet vokste *personlig dokumentar* frem. I disse filmene utforsket filmskaperne sine egne eller andres liv med en subjektiv form, der filmene ofte blir fortalt av filmskaperen selv. Noen av de første filmene som ble laget på 1980-tallet var dokumentarer i form av et kamera ble satt opp og filmet noe som faktisk skjedde, eksempelvis at en elefant ble født. Denne stilen ble adoptert av Storbritannia og i 1980 og 1990 vokste magasinprogram som «60 Minutes» frem, som bygget seg opp rundt korte segmenter og intervjuer. Disse produksjonene har røttene sine i journalistikken. Man kan se programlederen gjøre intervjuer og snakke direkte til kameraet. I dag blir dokumentarer laget med alle, eller med en kombinasjon av disse forskjellige fortellerteknikkene (Ascher, Pincus og Leitner, 2007). Dokumentarfilm som sjanger er i konstant utvikling, og man har få bestemte regler man må følge som filmskaper. Det som kreves både i dokumentarfilm og andre filmer, er at man har noe på hjertet som skal formidles til publikum (Szepessy, 2003).

Når man skal lage en dokumentarfilm må man bestemme seg for hvordan publikummet skal lære om subjektet eller subjektene i filmen. Det kan være ved å se klipp fra deres *virkelige liv* som i Cinéma Vérité, ved å se intervjuer eller høre dem snakke over andre klipp, eller ved å se intervjuer med *ekspert*er som kommenterer det som skjer. Filmskaperen må vurdere om det skal brukes voiceover, og da om denne personen skal være en person som synes i filmen (Ascher, Pincus og Leitner, 2007). Ofte vil filmens tema bestemme fortellerformen eller stilen på filmen. Dokumentarer gir en mulighet for publikum til å se hvordan andre mennesker lever livet sitt. Å klare å skape en scene der mennesker åpner seg opp med et kamera tilstede er en del av dokumentarfilmens kunst. Det er derfor viktig at subjektet eller subjektene har tillit til filmskaperen. En dokumentar er kort oppsummert en kreativ bearbeidelse av virkeligheten gjennom gode planlagte bilder med hensikt å bevise og dokumentere. Alle filmer er forskjellige både stilmessig, innholdsmessig og retorisk. Allikevel kan de sorteres etter sine likheter i ulike modi eller sjangre. Den amerikanske filmkritikeren og teoretikeren Bill Nichols har beskrevet dokumentarfilmens 5 mest dominerende modi (Nichols, 2001):

Ekspositorisk modus - *Expository Mode (Voice of God)*

Understreker det som skjer ved hjelp av en fortellende stemme. Bildene brukes som et bevis på det som blir sagt. Har logiske argumenter og en allvitende fremstilling av temaet. Det er en modus som er forbundet med TV-nyheter, men også dokumentarfilmer fra 1920- og 30-tallet.

Poetisk modus - *Poetic mode*

Gjenkjennes ved at filmen er fragmentert, lyrisk og abstrakt. Henter sin måte å uttrykke seg på fra retorikken. Denne modusen beveger seg bort fra en objektiv virkelighet. Preget av en personlig stil, tone, stemning og effekt for å presentere en egen versjon av virkeligheten.

Deltagende modus - *Participatory mode*

Denne modusen er noen ganger omtalt som *Interaktivt modus*, der filmskaperen er en del av filmen både foran og bak kamera. Filmskaperen deltar gjerne i filmen med meninger og handlinger som påvirker det som skjer.

Observasjonelt modus - *Observational mode*

Dette moduset har et flue-på-veggen-perspektiv til temaet. Her skal man observere det som skjer uten å gripe inn. Cinéma Vérité er et godt eksempel på dette. Observasjonelt modus ble populært på 1960-tallet da filmutstyret ble mindre, lettere og billigere. Filmskaperen forblir gjemt bak kameraet uten å gripe inn.

Refleksivt modus - *Reflexive mode*

Filmmediet i seg selv settes i fokus og gjør det klart for publikummet at det er en film som vises og ikke virkelighet. Formålet med dette er å øke den kritiske bevisstheten til publikummet.

Performativt modus - *Performative mode*

Det å mene, forstå og vite noe er knyttet til et subjekt. Denne modusen vil få publikum til å forstå at verden ikke alltid er så firkantet, men at den kan forklares og forstås. Det blir presentert ideer som en del av en større helhet. Ofte brukt i en selvbiografisk natur. Denne modusen understreker den følelsesmessige og sosiale effekten på publikum.

(Filmordboka, u.å.-b)

2.1.1 Reality-TV

Noen ganger kan det være vanskelig å skille mellom dokumentarer og reality-TV. Forskjellen er at ved reality-TV blir utøverne satt i en situasjon med et kamera til stede for å tvinge frem *virkelige* handlinger. I en dokumentar skal man ikke tvinge frem noe, det skal komme naturlig frem uten for mye påvirkning fra filmskaperen.

2.2 Vår valgte dokumentarsjanger

Om vi skal plassere vår dokumentar i en spesiell sjanger vil det hovedsakelig være en blanding av sportsdokumentar og portrettdokumentar.

2.2.1 Sportsdokumentar

Sport som tema i en film har lenge vært populært. Det er noe med spenningen rundt sport som er interessant og fengende. En sportsdokumentar inneholder gjerne noe utenom det vanlige. Typisk for en sportsdokumentar er intens spenning, gode idrettspresentasjoner, interessante personligheter og suksess mot alle odds. Lager man en dokumentar om en spesiell sport, skaper man størst engasjement blant seerne hvis man klarer å komme under huden på utøverne i sporten. Utøverne gir ofte alt for sin sport og er følelsesmessig engasjerte.

2.2.2 Portrettdokumentar

Portrettdokumentarer har sitt fokus på én eller et få antall personer. Handlingen er hentet fra deres liv, og man blir kjent med utøverne på flere områder. Et portrett er en skildring av en persons særpreg, man karakteriserer menneskene i filmen på en nærgående og individuell måte. En portrettdokumentar viser sammenhengen mellom menneskene og deres omgivelser.

I følge «Store Norske Leksikon» er portrettkunst en billedmessig fremstilling av personer med vekt på individuelle trekk og tolkning av personlighet (Snl.no, u.å.).

2.3 Utvikling av manus og storyboard

Manus og storyboard er to viktige hjelpemidler i filmproduksjon.

2.3.1 Manus til dokumentar

Manuset er oppskriften på produksjonen og på hvordan man skal visualisere og fortelle historien gjennom bilder og lyd. Når det kommer til sjangeren dokumentar er dette en utfordring. Et manus til en dokumentarfilm vil fungere mer som en mal og en forhåpning om hva som kommer til å skje, fremfor konkrete planer slik det er med fiksjonsfilm. Det er likevel en fordel å ha en satt plan som beskriver situasjoner og sekvenser mer enn selve dialoger. Denne planen kan gjøre det lettere under opptak og postproduksjon. Om man filmer i flere uker,

måneder eller år uten å ha en plan så kan det ta lang tid å sette sammen klippene i redigeringsfasen. Uten manus kan man ikke vite hvor mange dager man trenger til opptak, hvor man skal filme, hvem man skal filme og hva slags utstyr som trengs for å gjennomføre produksjonen. Manuset hjelper til kartlegging av hvor lang tid som må bli brukt i postproduksjon, om det for eksempel er behov for mye fargekorrigering, visuelle effekter, lange intervjuer eller lydmiksing.

2.3.2 Storyboard

Storyboard er en serie av tegninger som forklarer kameravinkler, location, utsnitt og hva som skal skje i hvert bilde. Det er tegnet opp bilde for bilde for å visualisere hvordan den ferdige filmen skal se ut og ligner på en tegneseriestripe. Storyboardet blir tegnet opp i preproduksjonsfasen og er en flott ressurs både under produksjon og postproduksjon. Elementer kan endres i produksjonsfasen, men å ha en struktur eller mal på hvordan filmen skal bygges opp er nyttig.

2.4 Bildekomposisjon

Å ha kunnskap om bildekomposisjon er viktig for å bli en god fotograf eller videoprodusent. Komposisjon er ulike elementer i bildet som er satt sammen til en helhet. Den mest brukte regelen innenfor bildekomposisjon er å plassere objektet i *det gyldne snitt*. Det gyldne snitt er det mest visuelt tilfredsstillende punktet på en gitt linje. Om man lager en tredeling av et bilde både horisontalt og vertikalt ved hjelp av linjer, ender man opp med et lite rutenett. Motivet bør plasseres i et av krysningspunktene til disse linjene for at bildet skal se balansert og visuelt attraktivt ut (Tolpinrud, 2007).

Figur 1: Utsnitt delt inn i det gyldne snitt med mye luft i blikkretningen. Bilde hentet fra filmen vår.

Om en horisont er med på bildet vil den se bedre ut hvis den er plassert litt over eller nedenfor midten av bildet, istedenfor midt på. Det er også flere elementer man bør huske på for at bildene skal se best mulig ut. Luft er et viktig begrep som tar for seg hvor stor avstand det er fra motivet til bildekanten. Det er viktig å ha luft i blikkretningen eller i retningen noe beveger seg.

Det er ikke bare hovedmotivet som utgjør bildet, man må tenke over hva som befinner seg i forgrunn og bakgrunn også. Dette er elementer som er med på å gjøre bildet tredimensjonalt og mer behagelig å se på. Forgrunnen og bakgrunnen kan også brukes til å ramme inn motivet (Leirpoll, 2008). Dette kan eksempelvis være grener som henger ned og rammer inn et hus. Horisontale, vertikale og diagonale linjer og kurver kan få øyet til å vandre over bildet. Linjer finnes blant annet i gjerder eller veier. Det er fint hvis linjene drar øyet mot bildets hovedmotiv. Å komponere et bilde symmetrisk er ryddig og behagelig for øyet og former som rektangel, kvadrat og sirkel kan være sterke virkemidler i bildet. For eksempel oppfattes en solid trekant på en grunnlinje som trygt og godt (Wendelborg, 2012).

2.4.1 Standardiserte bildeutsnitt

I film og TV-bransjen har man noen faste navn på de vanligste utsnittene. Utsnittet er et viktig filmatisk virkemiddel som bestemmer hva som synes i bildet og kan deles inn i følgende hovedkategorier:

Ultratotal eller stortotal (STOT):

Man ser hele personen i bildet og omgivelsene rundt. Viser en stor helhet for å etablere hvor en handling foregår.

Figur 2: Stortotal hentet fra filmen vår.

Total (TOT):

Hele objektet fra topp til tå, noe av bakgrunnen er med i bildet. Noe luft både over og under.

Figur 3: Total hentet fra filmen vår.

Halvtotal (HTOT):

Viser objektet fra livet eller knærne. Brukes gjerne når noen kommer gående inn i bildet eller når man skal vise frem et bestemt antrekk.

Figur 4: Halvtotal hentet fra filmen vår.

Halvnært (HNÆ):

Objektet fra brystet og opp. Viser ansiktet klart uten å være for nære.

Figur 5: Halvnært hentet fra filmen vår.

Nærbilde (NÆ):

Bare ansiktet, kan kutte litt av toppen på hodet. Viser ofte et følelsesuttrykk.

Figur 6: Nærbilde hentet fra filmen vår.

Ultranært bilde (UNÆ):

Detaljer på motivet. Eksempelvis øynene som en del av ansiktet.

Figur 7: Ultranært bilde hentet fra filmen vår.

(Filmordboka, u.å.-a). Forkortelsene av de forskjellige utsnittene er nyttige å ha med i manuset. Det er en enkel og rask måte å fortelle kameraoperatørene hva man ønsker skal være med i de forskjellige bildene (Leirpoll, 2008).

2.5 Håndholdt og stativ

Det er flere fordeler med håndholdt kamera. Man har mulighet til å bevege seg fritt og reagere raskt hvis noe uventet hender og man kan endre plassering og synspunkt etter hva som skjer. Et stabilt håndholdt kamera kan spare tid i postproduksjon, ved at et håndholdt bevegelig kamera kan fange handlinger som ellers måtte blitt filmet i flere omganger. Det er ikke bare fordeler med håndholdt, det er også ulemper som at bildet kan bli ujevnt når kameramannen beveger seg og når det kommer i hendene på nybegynnere. Det er viktig å støtte kameraet inntil kroppen, for at det skal bli så stødige bilder som overhodet mulig. Med stativ blir det jevne bilder, men det kan være tidkrevende å sette opp stativet og få det i vater. Man må også vurdere ut i fra hvor man skal filme hvordan man kan frakte stativet. Håndholdt og stativ kan også brukes for å få frem en historie på ulik måte. Håndholdt kamera kan gjøre at en historie oppleves som realistisk og kan brukes for å gi en kaotisk effekt i en actionscene. Ved å gå over til stativ mister man denne kaotiske effekten. Håndholdt kan også brukes for å gi en følelse av at kameraet er en person hvor kameraet etterligner menneskelige bevegelser som skritt, løping eller lignende. Kameraet vil da være personens øyne, dette er en metode som ofte blir kalt for *point of view*. En generell regel kan være å bruke stativ hvis motivet er statisk, og heller bruke håndholdt når det er bevegelse i bildet. Bevegelsene fra motivet kan kamuflere bevegelsene til kameraet (Leirpoll, 2008).

2.6 Eksponering

Eksponering er justering av hvor mye lys som slippes inn i kameraet. Dette kan justeres på måtene beskrevet nedenfor.

2.6.1 Blender

Blenderen er en mekanisme som kontrollerer hvor mye lys som slippes inn i kameraet, og kan forklares på samme måte som øyet vårt fungerer. Når øyet ser mot et kraftig lys krymper irisene, og når øyet ser mot lite lys åpnes irisene. Det samme gjøres med blenderen på kameraet. Man

varierer åpningen ettersom det er mye eller lite lys. Dette er noe som kan gjøres automatisk eller manuelt på kameraene. Med blanderen satt på manuell har man større kontroll over eksponeringen. Størrelsen på blenderåpningen er målt i F-stop som vil si diameter på lysåpning delt på brennvidden. Her er noen av de vanligste åpningene:

f1.4, f2.8, f4, f5.6, f8, f11, f16 og f22.

Det kan være litt forvirrende da det minste nummeret har størst åpning og det høyeste nummeret har minst åpning. Systemet går ut på at når man går fra et stopp til det neste, så doubles eller halveres mengden av lys som slippes inn i kameraet. Når man går fra f22 ned til neste stopp f16, så doubles lyset som kommer inn i kameraet, omvendt fra f16 til f22. Da halveres lyset. For å få de beste bildene er det foretrukket å bruke medium åpninger, spesielt f5.6. (Mollison, 2010).

2.6.2 Neutral Density

Neutral Density, eller ND-filter, kan forklares som solbriller for kameraet. Filteret reduserer lyset som kommer gjennom kameralinsa, og vil ikke påvirke selve fargene i bildet. Ved bruk av ND-filter på en lys dag kan man få mer tilfredsstillende bilder som bevarer detaljnivået i mørke områder. Filtrene finnes i ulike styrker for å passe ulike opptaksforhold. ND-filter er ofte brukt ved opptaksforhold med snø, sand og vann. ND-filter kan også brukes av kunstneriske hensyn ved at man da kan bruke andre blenderåpninger. Man kan sette på ND-filter for å ha mulighet til å bruke en større blenderåpning, og dermed få mindre dybdeskarphet i bildet.

2.6.3 Zebra

De fleste videokameraer har en funksjon som heter «Zebra» hvor man kan velge Zebra på 100 % som vil vise hva som er overeksponert eller Zebra på 70% som vil vise diagonale striper på det som er 65-75 % videonivå, altså det nivået de lyseste delene av et ansikt bør ligge på. Nivåer over 75% vil ikke få striper når Zebra står på 70%. Disse stripene vil ikke komme med på filmen,

men de er der for å si i fra hvor mye av bildet som er overeksponert og om man eventuelt må stille opp eller ned på blenderåpningen.

2.6.4 Lukkertid

Lukkertiden er som regel svært kort, bare brøkdelen av et sekund. 1/125 sekund er en veldig vanlig lukkertid. Hvis man ser på hvert bilde tatt opp med vanlig lukkertid av en rask bevegelse, vil man se at bildene vil være litt uklare i bevegelsene. Dette er på grunn av at objektet beveger seg fortere enn hva kameraet klarer å fange opp. Når man spiller av klippet, vil det se bra ut på grunn av at øyet vårt får en følelse av fart, og vil ikke oppfatte det som uklart. Kort lukkertid er et godt verktøy under filming av raske bevegelser som sport eller dans. Om man for eksempel skal fryse bildet eller skal analysere en spesiell bevegelse bilde for bilde, må det være skarpt. Dette kan man få til ved å øke lukkertiden, noe som er veldig varierende fra kamera til kamera. Det mest normale er alt fra 1/50 sekund til 1/8000 sekund. Etersom man øker lukkertiden, økes hastigheten på en handling som kan fanges tydelig. Når man spiller av et klipp med rask lukkertid vil bildet hoppe litt fra bilde til bilde, det blir ingen uskarphet i overgangene mellom de. Jo kortere lukkertid man bruker, jo mindre lys vil komme inn i kameraet. Kort lukkertid fungerer derfor best på en opplyst location, og vil være ubrukelig på mørke steder (Mollison, 2010).

2.7 Hvitbalanse

For at kameraet skal kunne gjengi fargene i bildet nøyaktig, må kameraet vite fargetemperaturen på lyset som lyser opp motivet. Dette gjør man ved å fortelle kameraet hva som er hvitt. Dette kan gjøres på flere måter, men det vanligste er å holde et hvitt ark foran kameraet og trykke inn knappen for hvitbalanse til man får beskjed om at hvitbalansen er stilt. Man må ta en ny hvitbalanse hvis lyset endrer seg i løpet av opptakstiden.

2.8 Fokus

Man kan ha et bilde hvor alt er i fokus, noe er i fokus eller alt uskarpt. Når et bilde er i fokus vil motivet være skarpt og ha definerte kanter. Fokus er relatert til avstanden mellom motivet og kameralinsa. Hvis man endrer avstanden mellom motivet og kameraet er det mulig at fokuset kan ha endret seg og man må dermed stille fokus på nytt. Man kan som regel velge mellom automatisk og manuell fokusering. Når man har stilt inn kameraet til å fokusere automatisk vil kameraet fokusere uten at kameraoperatørene trenger å gjøre noe. For nybegynnere er dette en enkel løsning som fungerer greit, alt ettersom hvilken situasjon man er i. Kameraet kalkulerer avstanden mellom motivet og kameraet, og justerer deretter linsa. Problemet med dette er at linsa som oftest ikke vet hva motivet er og antar at motivet er i senter av bildet. Dette fører til at man fort kan få problemer med at fokuset skifter mellom to forskjellige plasser, eller at motivet er i ufokus. Ved manuell fokus endrer man fokus ved å vri på fokusringen som er plassert i fronten på objektivet. Avstanden er ofte oppgitt i både meter og feet, men som oftest endrer man bare på fokusringen til motivet ser klart ut. Så lenge kameraet og motivet står med samme avstand til hverandre trenger man ikke å endre fokus, men hvis man har et motiv som forflytter seg, eller to personer som står med ulik avstand til hverandre så må man endre fokus for hvert motiv man fokuserer på. En god fokusrutine på proffe kameraer er å zoome helt inn på motivet og stille fokus, deretter zoome ut og ta det utsnittet man ønsker. Om motivet ikke er i fokus når man zoomer ut, må *backfocus* justeres på kameraet (Leirpoll, 2008). Det gjøres på baksiden av objektivet ved å skru på en liten spak. Først zoomer man helt inn på motivet og får justert fokus, deretter zoomer man tilbake til det videste bildet som er mulig og snur på fokusringen på baksiden av objektivet til man får et helt klart bilde. Når man er fornøyd, strammes spaken bak på objektivet igjen. På kameraer med fast linse kan ikke dette justeres, og det vil da være bedre å bruke knappen «Push-Auto Focus». Denne knappen lar deg raskt finne fokus og deretter gå tilbake til manuell kontroll med samme fokus (Mollison, 2010). Man kan også bruke fokus til å *tvinge* seerne til å måtte se på et spesifikt objekt, ved å bare ha det objektet i fokus og resten i ufokus ved hjelp av liten dybdeskarphet. Dette kan brukes for å fremheve viktige elementer i en film.

2.9 Intervjuteknikk

Et spørsmål man må avklare når man skal ha med intervjuer i en film, er om intervjuerens stemme skal høres eller ikke. Hvis spørsmålene ikke skal høres må man få intervjuobjektene til å *snakke til deg* uten at man får følelsen av at intervjueren er der. Be de derfor svare i fulle setninger. Om spørsmålet er: «Hvilken by kommer du fra?», ønsker man svaret: «Jeg kommer fra London», fremfor at de bare svarer: «London». For å få til dette er det en fordel med en avslappet tone, og man bør informere intervjuobjektene om at de kan ta seg pauser underveis og forklare noe på nytt om de ønsker det. Forklar at intervjuerens stemme ikke skal være med på filmen, og at intervjueren derfor bare vil nikke og ikke lage lyd som svar. Det er lurt å prøve å unngå utsagn som: «Som jeg nevnte i sted», for man vet ikke hvilken rekkefølge svarene skal komme i. Hver uttalelse bør kunne stå alene. Hvis intervjueren ikke skal være med på filmen, ikke la denne personen bli referert til. Hør alltid etter hvordan det som blir sagt kan redigeres. Om noen bruker veldig lang tid på å forklare noe, bør de avbrytes og spørres om de kan fortelle det samme kortere. Hvis man må stille et spørsmål om igjen kan det lønne seg å endre utsnitt. Da har man muligheten til å redigere første og andre del av svaret sammen fra de to opptakene.

Stedet og bakgrunnen man velger under intervjuet kan brukes til å forklare noe om personen og for å skape en logisk sammenheng i filmen. En gardin eller noe lignende kan lett fraktes fra sted til sted som bakgrunn, om man ønsker å ha samme bakgrunn på flere intervjuer på forskjellige steder. Man kan også velge å gjøre intervjuene foran en greenscreen og legge til bakgrunnen i postproduksjon. Under intervjuer og samtaler kan det være veldig nyttig å filme noen *lyttebilder* som kan bli brukt i redigeringen. Dette vil si at man filmer de som hører på det som blir sagt, for å vise hvordan de reagerer.

Under intervjuer sitter eller står gjerne intervjueren ved siden av kameraet. Øyelinjen til subjektet er mot kameralinsa, men ikke direkte til den. Hvis det er flere kameraer til stede, er det ofte en kameravinkel fra siden som viser profilen. Å filme intervjuer med flere enn ett kamera gir mange flere muligheter i redigeringen. Man kan velge å ha flere vinkler eller forskjellige utsnitt. Eksempelvis et kamera satt opp for å filme total, hele personen, og ett

kamera som filmer personen fra brystet og opp, halvnært. Dette er oftest når intervjueren er med i bildet. Husk å sette av plass til supring hvis det skal benyttes.

Man kan zoome inn og ut for å variere fokuslengden på forskjellige klipp, men hvis dette blir gjort under et intervju bør det være godt planlagt. Det kan enten gi publikum følelsen av å komme nærmere intervjuobjektet, eller zoome ut for å få med viktige håndbevegelser. Noen ganger kan intervjuer være filmet med *dolly* for å ha noe bevegelse i bildet. En dolly er skinner kameraet festes på og sporene er med på å beholde avstanden.

2.10 Lyd og musikk

Det er viktig å ta opp god lyd når man lager film. Bilde og lyd jobber sammen for å få frem den gode historien; er lyden dårlig, er også bildet dårlig. Lyden er med på å sette tonen og stemningen på filmen. Når man tar opp lyd er det viktig at man bruker et par gode hodetelefoner for å vite hvordan lyden blir. Et par som demper eller stenger ute lyden utenfra er best egnet. Det er også viktig å aldri skru av lydnivåene på kameraet, siden kameraoperatøren er den eneste som kan se disse. Ute på opptak er det også en fordel å ta opp atmosfærelyd som kan settes inn når man i postproduksjon ønsker en pause i praten. Det er aldri helt stille på et sted eller i et rom, noe støy vil det alltid være. Dette kan være alt fra klokketikking til trafikkstøy (Leirpoll, 2008). For å klare å ta opp god lyd bør man ha kunnskap om de ulike mikrofonene som finnes.

2.10.1 Mikrofoner

Det finnes mange ulike mikrofoner å velge mellom som alle tar opp lyd på ulike måter og med ulike mønstre. Vi har to hovedgrupper mikrofoner; dynamiske og kondensatormikrofoner. Hovedforskjellen på disse to gruppene er at de dynamiske ikke trenger strøm, mens kondensatormikrofoner er avhengige av det. Dynamiske mikrofoner er gjerne mer solide og tåler mer håndtering (Leirpoll, 2008).

Med retningsfølsomme mikrofoner kan man stå lengre unna lydkilden og likevel plukke opp lyden. Shotgunmikrofon er en direktiv mikrofon som tar opp lyd i den retningen man peker den, og stenger ute lyden bakfra og fra sidene. Navnet kommer fra den lange og tynne formen (Mollison, 2010). Slike mikrofoner er perfekte for å ta opp spesifikke lyder. De er nyttige i dokumentarer siden man kan ta opp lyd og samtidig holde mikrofonen utenfor bildet. Trådløse mikrofoner kan også være nyttige i dokumentarfilm, da slipper utøverne som skal filmes å ha følelsen av å ha en mikrofonbom i ansiktet. Et eksempel på trådløse mikrofoner kan være myggmikrofoner med sender som festes på subjektet. De festes gjerne på genseren eller jakka til de som snakker. Disse mikrofonene glemmer man ofte at man har på seg og dermed slår man seg mer løs. Mikrofoner er veldig følsomme for vind og for å unngå at lyden skal bli påvirket for mye, brukes vindhetter for å stoppe det meste av vinden. Et alternativ til dette kan være en hårete strikket sokk.

2.10.2 Musikk

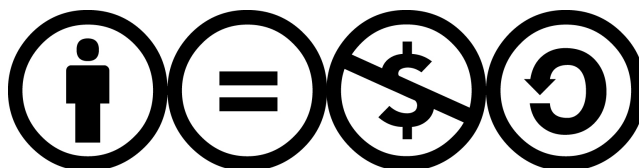
Musikk er viktig for å skape en spesiell stemning til filmen og kan også brukes for å få frem en følelse som for eksempel glede eller redsel. Soundtracks til en film er skreddersydd for å passe den stemningen eller følelsen som er ønsket at skal formidles i de ulike klippene. Det gir også mulighet for artistene til musikken å bli bedre kjent hvis filmen blir en suksess.

2.10.3 Creative Commons

Om man ønsker å dele det man produserer, på nett eller via andre kanaler, utover privat bruk er det viktig å ha loven på sin side. Åndsverkloven slår fast at opphavsmannen har enerett til verket (Lovdata.no, 2012), og fribruklisens er en flott måte å dele åndsverk lovlig med andre. «Creative Commons» (CC) er en internasjonal organisasjon grunnlagt i USA i 2001. Tanken bak organisasjonen er å ha et fleksibelt rammeverk som gjør det mulig å dele opphavsmannens enerett til forskjellige åndsverk. Creative Commons har utviklet flere lisenser som regulerer tilgjengeliggjøring, fremføring og bearbeidelser av ulike åndsverk tilpasset språk, kultur og lovgivning. De er forberedt på at gjenbruk skal skje på tvers

av landegrenser. Lisensene er ført opp i et system og ut i fra dette velger opphavsmannen hvilke lisenser åndsverket skal ha. Om verket man ønsker å bruke har en CC-lisens behøver man ikke være i direkte kontakt med opphavsmannen for å avklare bruken av verket som dekkes av lisensen (Hannemyr, 2012).

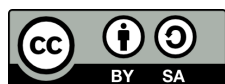

Det er i alt fire ulike lisenselementer som kan kombineres på bestemte måter, men ikke alle kombinasjoner er tillatt. De forskjellige lisenselementene er «Navngivelse», «Del på samme vilkår», «Ingen bearbeidelse» og «Ikke kommersiell». Lisenselementet Navngivelse er obligatorisk i følge åndsverkloven. Nedenfor er seks standard lisenser hentet fra Creative Commons sitt lisenssystem beskrevet:

Navngivelse

Man har lov til å dele, kopiere, distribuere og spre verket. Man har også lov til å benytte verket kommersielt, så lenge man navngir opphavsmannen og/eller lisensgiveren (Creativecommons.org, u.å.-b).

Navngivelse - Del på samme vilkår

Man har lov til å dele, kopiere, distribuere og spre verket. Man har også lov til å benytte verket kommersielt, så lenge man navngir opphavsmannen og/eller lisensgiveren. Dersom man endrer, bearbeider eller bygger videre på dette verket, kan man kun spre det endelige verket under en lisens identisk med denne (Creativecommons.org, u.å.-c).

Navngivelse - Ingen bearbeidelse

Man har lov til å dele, kopiere, distribuere og spre verket. Man har også lov til å benytte verket kommersielt, så lenge man navngir opphavsmannen og/eller lisensgiveren. Man kan ikke endre, bearbeide eller bygge videre på dette verket (Creativecommons.org, u.å.-g).

Navngivelse - Ikke kommersiell

Man har lov til å dele, kopiere, distribuere og spre verket, så lenge man navngir opphavsmannen og/eller lisensgiveren. Man kan ikke bruke dette verket til kommersielle formål (Creativecommons.org, u.å.-d).

Navngivelse - Ikke kommersiell - Del på samme vilkår

Man har lov til å dele, kopiere, distribuere og spre verket, så lenge man navngir opphavsmannen og/eller lisensgiveren. Man kan ikke bruke dette verket til kommersielle formål. Dersom man endrer, bearbeider eller bygger videre på dette verket kan man kun spre det endelige verket under en lisens identisk med denne (Creativecommons.org, u.å.-e).

Navngivelse- ikke kommersiell - ingen bearbeidelse

Man har lov til å dele, kopiere, distribuere og spre verket, så lenge man navngir opphavsmannen og/eller lisensgiveren. Man kan ikke bruke dette verket til kommersielle formål. Man kan ikke endre, bearbeide eller bygge videre på dette verket (Creativecommons.org, u.å.-f).

Figurene av lisensene er lastet ned gratis fra Creative Commons sine nettsider (Creativecommons.org, u.å.-a).

2.11 Lyssetting i dokumentarer

Lyssetting kan være vanskelig i dokumentarer da lysforholdene ved innspilling som regel er fullstendig utenfor filmskaperens kontroll. Intervjuer kan lett bli lyssatt, men det er verre med større områder der mennesker beveger seg rundt. Noen ganger kan store rom være lyssatt med lys opp i taket, men dette gir ofte flatt lys og kan skape mørke skygger under øynene. Å lyssette en scene kan mange ganger ødelegge for den naturlige følelsen til de man skal filme. Av og til har man mulighet til å feste noen ekstra lys på veggene eller i taket, men jo mindre lys man bruker, jo mer mobil kan man være (Ascher, Pincus og Leitner, 2007). Siden man ofte ikke har med seg lys på opptak, er det en fordel å utnytte eksisterende lys optimalt. Under et intervju utendørs kan man bruke sola som baklys og bruke en reflektor for å reflektere lys i ansiktet til intervjuobjektet. Om man ikke har en reflektor kan man for eksempel bruke et hvitt laken eller andre materialer som reflekterer lys godt. Hvis det er flatt lys kan man bruke mørke flater for å skape lysretning. Innendørs kan man utnytte lys som kommer gjennom vinduer eller åpne dører. Det er viktig for kameraoperatørene å ha klart for seg hvilken lyskvalitet og tekstur det er i de forrige opptakene når det filmes scener som skal klippes sammen til slutt. Lyset må være balansert mellom hver scene (Szepessy, 2003). Om lyset er veldig forskjellig fra scene til scene, må det ofte mye fargejustering til i etterarbeidet for å få bildene til å matche hverandre. Hvis forrige klipp var filmet i en solnedgang, kan man eksempelvis justere midttonene mot gult og oransje i et annet klipp for å få det til å se ut som om det er filmet i samme solnedgang.

2.12 Å fortelle med bilder

Når man skal fortelle en historie ved hjelp av lyd og bilde, er det viktig at man har en god fortellerteknikk. Hjernen vår fungerer på en slik måte at den kobler hendelser sammen for å forstå sammenhengen. Dette jobber hjernen vår med når den ser bilder etter hverandre, og trekker den mest opplagte sammenhengen for å forstå hva som skjer. En historie kan endres fullstendig om man endrer på rekkefølgen bildene blir presentert i (Leirpoll, 2008). Et eksempel kan være at det første bildet man ser er en mann med en kniv i hånden. Neste bilde kan være av en kvinne som gråter av redsel, før man igjen går tilbake til å vise mannen med kniven. Om man

bytter ut bildet av den gråtende kvinnen med et bilde av et eple på et skjærebrett, får sammenhengen en helt annen betydning. På denne måten kan man påvirke og endre historien man ønsker å fortelle drastisk i redigeringen.

I dokumentarer er det situasjonene som oppstår som er utgangspunktet til historien, og det er gjennom plassering av kameraet i de forskjellige situasjonene som legger grunnlaget for publikums opplevelse av historien. Historier kan formidles til skjermen på mange ulike måter, man lærer om personene i filmen ut i fra deres handlinger og det de sier. Trikset er å få frem informasjon på en logisk og naturlig måte uten at det virker kunstig.

Det er viktig å tenke over dramaturgien når man lager dokumentarfilm. At filmen har et klart formulert premiss er en fordel for både manusforfattere, kameraoperatører og redigerere. Alle bildene man velger skal underbygge en påstand eller formidle et budskap. Det beste er om subjektene går gjennom en utvikling og endrer seg i løpet av filmen. Konflikter er alltid viktig å ha med, dette er også noe dokumentarfilmer trenger. Man lærer om personene i filmen gjennom hvordan de løser ulike konflikter og hvordan de takler motgang. Konflikter er med på å gjøre filmen interessant og skape høydepunkter, publikum ønsker å se hvordan konflikten blir løst. Derfor er det positivt om menneskene i filmen har et mål de vil oppnå og at det er vanskelig for dem å nå målet. De beste filmene har en hovedkonflikt, i tillegg til flere underkonflikter (Leirpoll, 2008).

2.13 Å lage timelapse

Timelapse er en metode der man tar stillbilder av samme motiv over en bestemt periode på et egendefinert intervall for å dokumentere en forandring eller en hendelse. Det er eksempelvis hensiktsmessig å lage timelapse om man vil vise noe som opprinnelig endrer eller beveger seg sakte. Etter bildene er tatt blir de satt sammen til en film som spiller bildene av i et raskt tempo. Perioden bildene tas over kan være på få minutter eller flere timer. Lager man en timelapse som skal gå over en lengre periode, må man huske på å ha et stort nok minnekort som har plass til

alle bildene og det lønner seg at batteriet er fulladet eller at kameraet er koblet til en strømkilde.

Noen kameraer har en egen innstilling for timelapse, og det finnes også applikasjoner for ulike smarttelefoner som kan gjøre timelapsen for deg. På kameraer som har en egen intervallinnstilling har man gjerne valget mellom hvor mange bilder man ønsker å ta, eller hvor lenge man ønsker å ta bildene. Noen kameraer har begge eller kun et av disse valgene tilgjengelig. Webkameraer og sportskameraer som har denne funksjonen, tar ofte bildene med automatiske innstillinger. Det er absolutt en fordel å ta bildene til en timelapse med manuelle innstillinger. Da velger man selv hvilken eksponering kameraet skal benytte og man ser forandringene i lyset på bildene man tar gradvis og riktig, i stedet for at kameraet endrer innstillingene ettersom lysforholdene endrer seg.

For å oppnå best mulig resultat er det viktig at kameraet står fast på samme sted under opptak. Hvis kameraet beveger seg ukontrollert fra bilde til bilde, vil dette virke forstyrrende på det endelige resultatet. Det er absolutt hensiktsmessig å sette kameraet på et solid stativ. Om man ønsker bevegelse i bildet, bør kameraet helst festes ved hjelp av et stativ på noe som beveger seg i et bestemt tempo. En enkel måte å få til en panorering under timelapsen kan være å feste kameraet på en eggetimer som roterer. Dette fungerer best for små kompaktkameraer eller sportskameraer.

Timelapsen er ikke ferdig etter at kun bildene er tatt, det gjenstår da noe etterarbeid. Det finnes flere måter å sette sammen bildene til en film på, enten ved å bruke et program som kun er egnet for dette eller ved å gjøre det i et hvilket som helst videoredigeringsprogram (Photojojo.com, 2007).

2.14 Redigeringsteori

Det er ulike måter å sette sammen klipp for å skape en fortelling. Alt handler om å velge de rette kombinasjonene for å fortelle en historie på best mulig måte. I de fleste tilfeller skal redigeringen gjøre at de ulike klippene flyter inn i hverandre uten at seeren legger merke til klippingen. Dette blir kalt for kontinuitetsklipping hvor det klippes på bevegelse, overgang eller blikkretning for å gjøre en *usynlig* klipping. Kontinuitetsklipping gjør at seeren lettere lever seg inn i situasjonen (Sander, 2008). Det finnes tre hovedområder når det kommer til å opprettholde kontinuitet mellom bildene; fysisk, følelsesmessig og kontinuitet av handling. Alle disse har stor betydning for å opprettholde illusjonen av at klippene går i ett. Hvis man ikke klarer å opprettholde dette, vil seeren bli minnet på at det bare er en film og vil ikke klare å leve seg inn i den. Å gjennomføre dette på best mulig måte krever mye arbeid både under produksjon og postproduksjon. Detaljer som hvor mye drikke det er i glasset, om bildet slutter med et smil, og om bevegelsen ender og begynner likt er viktig. En fin regel hvis ikke både fysiske-, følelsesmessige- og handlingskontinuitet stemmer overens, er at fysiske diskontinuiteter ofte kan maskeres med vedlikehold av kontinuitet i handling og diskontinuiteter i handling kan skjules med vedlikehold av følelser. Montasjeklipping går derimot ut på å putte en rekke ulike klipp sammen etter hverandre uten kontinuitet. Montasjeklipping kan brukes for å vise at en tid har passert eller at endringer har skjedd. Et eksempel på dette er fra filmen «Rocky» hvor hovedpersonen trener seg opp. Her ser man mange ulike klipp satt sammen og man skjønner ut i fra klippene at tid har passert og han har gått gjennom en endring ved at han har blitt sterkere.

Parallellklipping går ut på at en hendelse foregår på samme tid, men på forskjellig sted. Denne måten å klippe på kan ofte bygge opp spenning. Et eksempel på dette er at man ser et klipp der et barn leker i veien og et annet klipp med en bil komme kjørende. Det klippes mellom disse bildene og til slutt møtes de kanskje på samme sted (Sander, 2008).

Flash-forward er klipp av noe som skjer i fremtiden, publikum får vite mer enn filmens karakterer i filmen. Flash-back er derimot klipp av noe som har skjedd i fortiden. Disse kan være

forklarende og med på å utdype karakteren, eller historien i filmen. Kan for eksempel forklare hvorfor en person er redd for noe (Sander, 2008).

Langsom klipperytme gir ro, virker utdypende og tankevekkende. Dette er ofte brukt i poetiske eller emosjonelle scener. Hurtig klipperytme gir tempo og mange inntrykk på kort tid. Kan gi følelse av stress og blir ofte brukt i action-sekvenser (Sander, 2008).

Jumpcuts oppstår hvis det i redigeringen blir trukket ut en bit midt i ett klipp, og delene før og etter bitene som trekkes ut settes sammen. Disse klippene vil da være veldig like og når de spilles av vil det se ut som om bildet hopper til en annen posisjon. Selv om det man hører fra lydsporet gir mening, vil seeren likevel oppleve en kortvarig visuell forstyrrelse. Man bør ha forskjellige på bildeutsnitt og bildevinkler med ulike kamera for å kunne maskere et jumpcut. Eventuelt kan man bruke *cutaway* eller *cut-in*. Cutaway brukes ofte for å skjule jumpcuts, men også for å illustrere, argumentere eller motsi hva subjektet eller voiceoveren sier. Det er nyttig å bruke cutaway for å korte ned ett klipp da det skifter seerens oppmerksomhet til et annet klipp, før man kommer tilbake til det originale klippet. Cut-in gir oss et nærmere bilde av noe som blir vist i et klipp. Dette endrer også fokuset til seeren (Mollison, 2010).

2.15 Teori om GoPro

GoPro er et lite sportskamera hvor man har mulighet til både å filme og ta stillbilder. Kameraet er støtsikkert og vanntett helt ned til 60 meter. Kameraet fås kjøpt separat eller i ulike pakker som «Helmet», «Motosport», «Outdoor» eller «Surf Edition». Man har også mulighet til å kjøpe tilleggsutstyr som LCD-skjerm og ulike fester. Batteritiden er på 2,5 timer og med et minnekort på 32 GB har man mulighet til å filme i 4 timer og 21 minutter i full HD. Kameraet er utstyrt med et rødt blinkende lys som gjør at man kan se når man filmer, og har ikke spesielt avanserte innstillinger. GoPro er veldig populært å bruke under ekstremsport som blant annet fallskjermhopping, fjellklatring, terrengsykkling og dykking. GoPro har hovedsakelig to kameraer som er «GoPro HD Hero - Original» og «GoPro HD Hero2 - Professional».

Prisen på disse kameraene ligger nå på 199,99\$ for bare GoPro HD Hero-kameraet, 239,99\$ for GoPro HD Motorsport Hero-pakken og for den nyeste GoPro HD Hero2 koster det 299,99\$ for Motorsports Edition. Prisene er hentet fra GoPro.com. Se vedlegg D for figur som forklarer hovedforskjellene på GoPro HD Hero og GoPro HD Hero 2.

2.16 Internett som distribusjonskanal

Ikoner er hentet gratis fra Free Icons Web (Freeiconsweb.com, 2011).

2.16.1 Facebook

Facebook er et nettsamfunn som ble grunnlagt i 2004, som vil gi mennesker mulighet til å dele og gjøre verden mer åpen og tilkoblet. Det var opprinnelig laget for universitetsstudenter i USA, men har spredd seg betraktelig og har over 800 millioner brukere rundt om i verden (Synlighet.no, 2012). Disse menneskene bruker Facebook hver dag for å holde kontakt med venner, laste opp bilder, dele lenker og videoer (Facebook.com, u.å.). På Facebook har man mulighet til å lage grupper og hendelser, og man kan selv velge hvem som skal ha tilgang til forskjellig informasjon. Man kan velge å holde gruppene private eller å dele de offentlig. Facebook-grupper er en veldig enkel kommunikasjonskanal hvor brukerne ikke trenger å gjøre noe mer enn å melde seg inn i gruppa for å få tilgang til informasjonen. Statistikk fra 31. desember 2011 viser at Facebook har 845 millioner aktive brukere i måneden (Sec.gov, 2012) og bare Norge har 2 560 000 millioner brukere, som har økt med 20 % siden 2009 (Synlighet.no, 2012).

2.16.2 Vimeo

«Vimeo» er et video-delingsnettsted som ble opprettet i 2004, der brukerne kan laste opp, dele og se på videoer. Om man er gratis bruker kan man laste opp 500 MB og en film i HD hver uke, men hvis man velger å betale kan man laste opp 5 GB per uke i tillegg til at man kan legge ut så mange HD-filmer man vil. Vimeo har også en funksjon som heter «Replace

this video», som gjør at man kan erstatte en film man allerede har lastet opp, og samtidig beholde kommentarer, seertall og *likes*. Likes vil si hvor mange som har trykket at de liker filmen via sin egen konto. Vimeo er en mer profesjonell side enn «Youtube». Det at Vimeo har begrensninger på hvor mye som kan lastes opp hver uke, gjør at man unngår mange useriøse filmer, og brukerne tenker over hva som lastes opp. Youtube har en bredere gruppe med brukere der man kan legge ut så mye man vil gratis, noe som fører til varierende resultater.

2.16.3 Dropbox

«Dropbox» sitt slagord er: «Dropbox simplifies your life», og er en gratis tjeneste gjør at man kan ta med bilder, dokumenter og videoer hvor enn man vil. Hver fil som lagres i Dropbox vil automatisk bli lagret lokalt på datamaskinen og til Dropbox sin nettside. Om man har lastet ned Dropbox som en egen applikasjon på telefonen, lagres filen også her. Dette gjør at man alltid vil ha en *backup* på nett selv om for eksempel datamaskinen blir ødelagt. Man kan enkelt dele mapper og dokumenter sammen med andre (Dropbox.com, u.å.-b). Dropbox fungerer også som en tidsmaskin som lar brukerne angre på sletting av filer (Dropbox.com, u.å.-a).

2.16.4 Google Docs

«Google Docs» er en gratis webbasert kontorpakke som går ut på at man kan lage og dele dokumenter på nett. Man har tilgang til dokumentene fra hvor som helst over nettet. Forskjellige dokumenter man kan opprette er tekstdokument, presentasjon, regneark, skjema, tegning eller tabell. Dokumentet vil bare være synlig for de man deler det med. Hvis man oppretter et dokument har alle de man deler det med mulighet til å skrive og endre i dokumentet samtidig. Disse endringene vil vises umiddelbart i dokumentet og endringene vil også lagres automatisk for å unngå tap. Man har mulighet til å laste ned dokumentet i forskjellige fil-formater som Word og PDF, også søke i dokumentene og sortere dem i mapper.

2.16.5 Wordpress

«Wordpress» er et publiseringsverktøy for nettsider hvor det er fokus på utseende, nettstandarder og brukervennlighet. Dette er en gratis løsning, som er like populær for privatpersoner, bedrifter og selskaper. Med Wordpress kan man legge til og endre forskjellige ferdiglagde temaer eller lage egne design. Man kan velge å bruke siden som en blogg, nettside eller begge deler. Det er en lett løsning som man samtidig har mulighet til å gjøre mye ut av.

3.0 Utstyr og ressurser

3.1 Utstyr og programmer

På opptak har vi benyttet to HD-kameraer av typen «Panasonic AG-AF101E», et «Panasonic Lumix DMC-G3»-kamera, et «Manfrotto 525MVB»-stativ og «Nikon D5000»-speilreflekskamera. Panasonic kameraene bruker «Micro Four Thirds»-objektiv og vi har byttet på å bruke tre forskjellige. Et «14-42mm MFT»-objektiv, et «Panasonic Lumix G Vario 100-300 mm F4-5.6 MFT»-objektiv og et «Panasonic Lumix H-H020 20 mm, F1.7 MFT»-objektiv. Det siste objektivet brukte vi kun til stillbilder. Til lydopptak har vi benyttet to shotgunmikrofoner, «AKG Acoustic C451 B», disse festet vi til HD-kameraene ved hjelp av korte XLR-kabler. Av sportskamera har vi hatt fem GoPro HD Hero og to GoPro HD Hero 2 med tilleggsutstyr til rådighet. Tilleggsutstyret, i form av ulike fester, har vært sugekopp, håndledd-, hode-, hjelm-, bryst- og stativfester. I løpet av opptaksperioden bygget vi om det ene hodefestet til et feste som man kunne plassere rundt ankelen. Vi har også hatt med oss ett ekstra batteri, to monopod-stativer og to LCD-skjermer som kunne festes på sportskameraene. Monopodstativene er av typen «Benro MP-91M8 Aluminium 4-Section Monopod» og «XSeries BIG U-SHOT». Det siste stativet kunne snowboardjentene holde i hånda mens de kjørte for å filme seg selv og hverandre.

Figur 8: Bilde av noe av utstyret som ble brukt under produksjonen vår.

Av redigeringsverktøy har vi brukt «Final Cut Pro 7». For å konvertere GoPro-filene fra «MP4» til «Apple ProRes» brukte vi gratisprogrammet «MPEG StreamClip». Vi brukte «Soundtrack Pro» til å redusere støy på noen av intervjuklippene og «Cinema Tools» brukte vi for å lage klipp i slowmotion. «Compressor» ble brukt for å komprimere filmen før opplastning til Vimeo. Programmene vi har tatt i bruk for å utforme ulike grafiske elementer er Adobe «Photoshop», «Illustrator», «Flash» og «After Effects». Til samskriving har vi brukt Google Docs, til utarbeiding av prosjektplan har vi benyttet «Microsoft Excel» og til ferdigstilling av rapporten har vi brukt «EndNote» og «Microsoft Word». Vi har også brukt Dropbox til backup og til å samle ulike dokumenter, bilder og prosjektfiler. Backup av materiale har også blitt gjort på to eksterne «Western Digital» 1TB harddisker. Alle kameraene var utstyrt med 32 GB SDHC minnekort, begge HD-kameraene ble utlånt med to av disse.

3.2 Spørreskjema for innhenting av informasjon

Siden vi ikke kjente noen av jentene som skulle være med i filmen vår fra før av, valgte vi å lage et spørreskjema via Google Docs for å enkelt kunne kartlegge hvem de var, se vedlegg E. Vi spurte om når det passet for dem å være med å filme, hvor lenge de hadde kjørt snowboard, hvorfor de startet med det, om de noen gang hadde skadet seg i forbindelse med snowboard, hvordan de synes det er å være jente i snowboardmiljøet, om de hadde noen spesielle ferdigheter og om de pleier å kjøre konkurranser eller bare for gøy. Vi spurte også om de hadde noen klipp fra da de var mindre og kjørte, om de hadde noen tidligere erfaringer med å filme med GoPro, om det var greit for dem å ha et kamera festet på kroppen, om det var greit for dem å bli intervjuet og om de hadde noen spesielle ønsker eller ideer til filmen. Dette gjorde at vi hadde bedre kontroll og en god oversikt da vi skulle skrive manus og lage et oppsett for de ulike opptaksdagene.

 Snoked - Snowboarddokumentar	Hva var grunnen til at du startet med snowboard?	Har du skadet deg i forbindelse med kjøring?	Hvordan synes du det er å være jente i snowboardmiljøet?	Hva er dine «spesialiteter»?
<p><i>*Må fylles ut</i></p>				
<p>Hvem er du? * <i>Skriv litt kort om deg selv</i></p> <div data-bbox="248 516 873 674" style="border: 1px solid black; height: 75px;"></div>		<p>Masse, flere hjemmestelser NM 2010 måtte jeg sy seks sting i haken. I fjor måtte jeg overnatte på sykehuset for overvåkning av hjemmestelsen</p>	<p>Det er en tilpasning, Særlig om man ikke er vant med miljøet fra før av. Men etter hvert så blir man kjent med flere.</p>	<p>Før elsket jeg å kjøre pipe. Så jeg kan kanskje skrive det?</p>
<p>Hvilke uker passer det for deg å være med? * <i>Huk av for det som passer for deg. Fyll inn kommentarer i nederste felt.</i></p> <p>☐ Uke 9</p> <p>☐ Uke 10</p> <p>☐ Uke 11</p> <p>☐ Uke 12</p> <p>☐ Formiddag</p> <p>☐ Kveld</p> <p>☐ Helg</p> <p>☐ Hele dager</p> <p>☐ Andre: <input type="text"/></p>	<p>Jeg synes det så kjempe gøy ut, og ville prøve det. Jeg fikk mitt første snowboard og ble hektet.</p>		<p>Jeg synes det er kjempegøy å være jente i snowboardmiljøet, spesielt nå som det blir flere og flere gode jenter å se opp til. Selv om det fortsatt er veldig mange flere gutter i miljøet, er det ikke noe problem å finne jenter å kjøre med. Største forskjellen er vel at gutter ofte gutser mere.</p>	<p>Jeg liker egentlig de fleste grenene innefor snowboard, eneste jeg ikke har noe særlig kjennskap til er boarder-cross. I park er jeg nok mest glad i rails og bokser, men syns også hopp er gøy da. Er også kjempeglad i å kjøre pudder, men det er det dessverre ikke så mye av i Oslo..</p>
<p>Hvor lenge har du kjørt/drevet med snowboard? *</p> <div data-bbox="248 1129 873 1155" style="border: 1px solid black; height: 12px;"></div>	<p>Jeg begynte med snowboard fordi jeg syntes det så morsomt og spennende ut, og sikkert litt fordi broren min gjorde det å..</p>	<p>Ikke verre enn noen blåmerker!</p>		

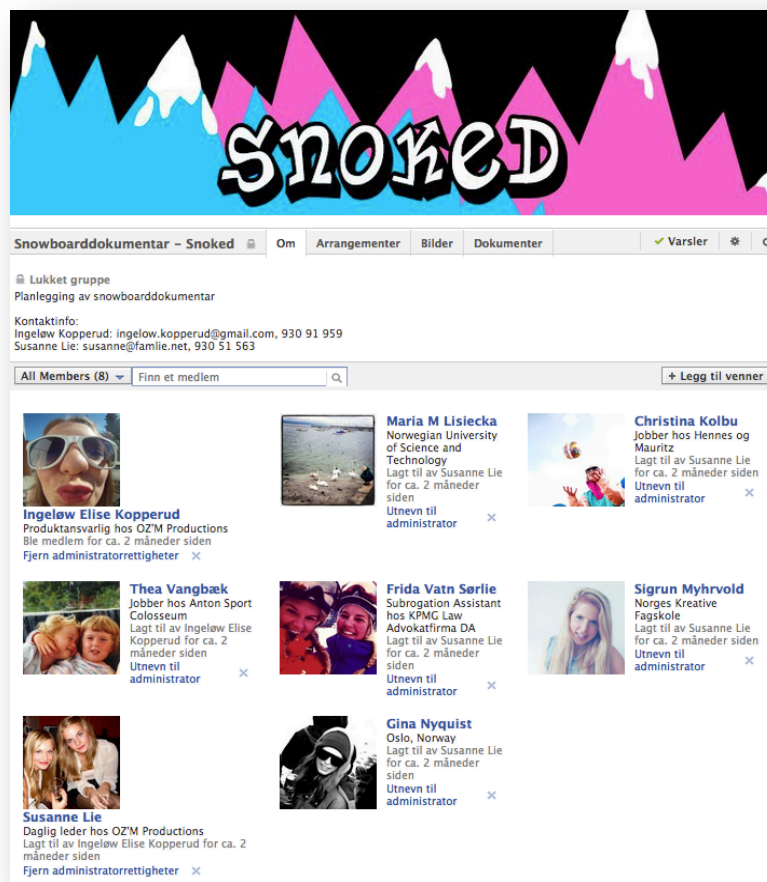
Figur 9: Skjerm bilde av spørreskjemaet vårt via Google Docs.

3.3 Ressurser på nett

3.3.1 Facebook

På Facebook opprettet vi en privat gruppe for vår bachelorgruppe, i tillegg til en privat gruppe sammen med jentene som skulle være med i filmen. I vår private gruppe delte vi informasjon, fordelte oppgaver, avtalte når vi skulle møtes og lastet opp bilder og dokumenter. Denne gruppa ble spesielt brukt hvis det var noe som hastet eller skulle vises til hverandre. I gruppa

sammen med jentene avtalte vi tidspunkter for filming, delte manus og noen bilder underveis. Begge gruppene fungerte som en god kommunikasjonskanal for oss under hele prosjektet.

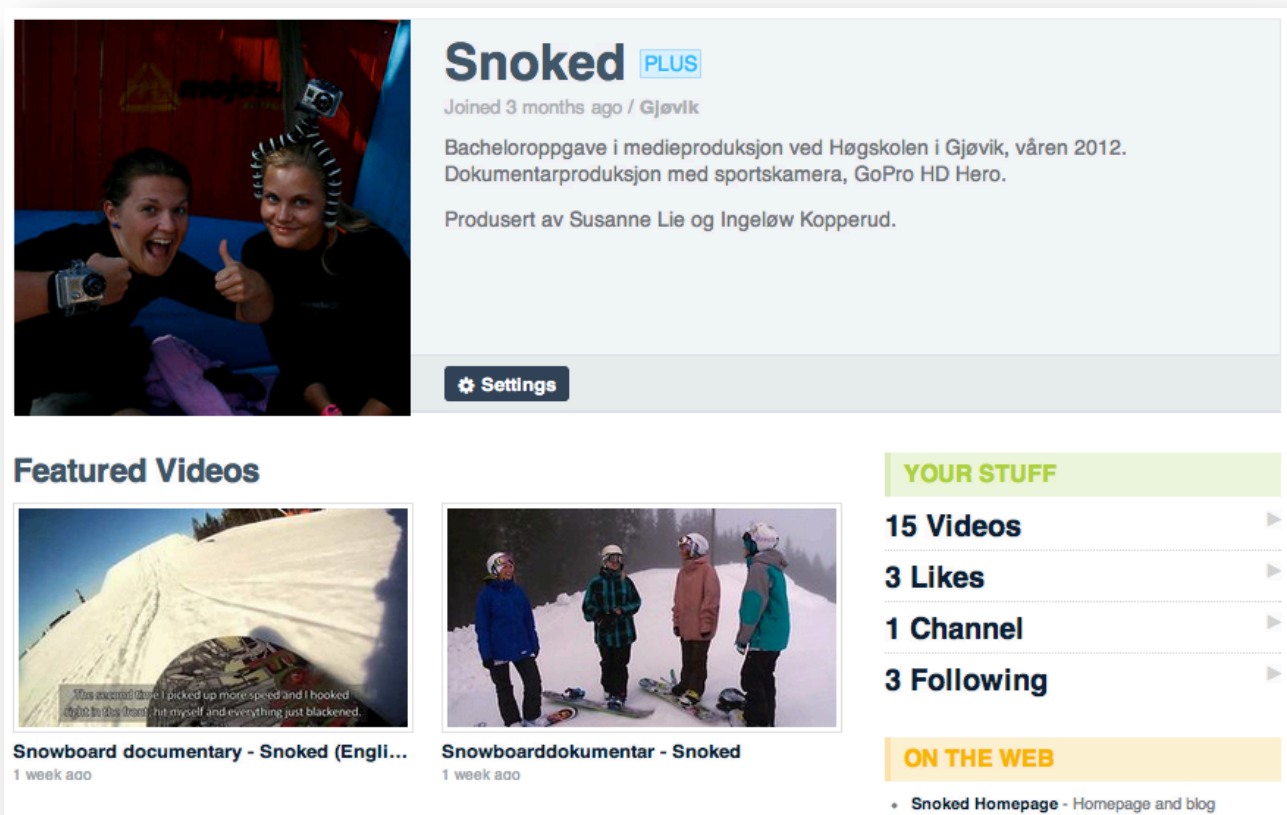

Figur 10: Skjerm bilde av Facebookgruppa vår: «Snowboarddokumentar - Snoked».

3.3.2 Vimeo

Vi valgte å opprette en konto på Vimeo med en egen kanal for å legge ut produksjonene tilknyttet bachelorprosjektet vårt (Snoked, 2012f). Denne brukte vi for å legge ut utstyrstester, timelapse av superpipen i Wyller (Snoked, 2012l), sammenligningsfilmer, kjørefilmer, teaser og selve dokumentarfilmen både på norsk og med engelsk teksting. Vi valgte å oppgradere kontoen vår til en «Plus-konto» den siste måneden av prosjektet. Dette på grunn av at vi skulle legge ut

mange filmer i løpet av kort tid med høy kvalitet. Alle brukere har mulighet til å se helt enkel statistikk som seertall, kommentarer og likes, men ved å ha en Plus-konto har man mulighet til å se mer avansert statistikk. Man kan da se statistikken sortert etter uke, måned eller år og har også mulighet til å se geografisk statistikk etter hvilket land seerne kommer fra. Se vedlegg P for avansert statistikk fra vår Vimeo-konto. Vimeo gir deg også muligheten til å skreddersy URL-er. Vi valgte for eksempel å kalle URL-en til snowboarddokumentaren vår for: «vimeo.com/snoked/snoked».

The screenshot shows a Vimeo channel page for 'Snoked'. The channel name 'Snoked' is displayed in a large, bold font with a 'PLUS' badge next to it. Below the name, it says 'Joined 3 months ago / Gjøvik'. A short bio follows: 'Bacheloroppgave i medieproduksjon ved Høgskolen i Gjøvik, våren 2012. Dokumentarproduksjon med sportskamera, GoPro HD Hero.' and 'Produsert av Susanne Lie og Ingeløw Kopperud.' A 'Settings' button is visible below the bio.

Featured Videos

- Snowboard documentary - Snoked (Engli...**
1 week ago
- Snowboarddokumentar - Snoked**
1 week ago

YOUR STUFF

- 15 Videos
- 3 Likes
- 1 Channel
- 3 Following

ON THE WEB

- **Snoked Homepage** - Homepage and blog

Figur 11: Skjerm bilde av kontoen vår på Vimeo.

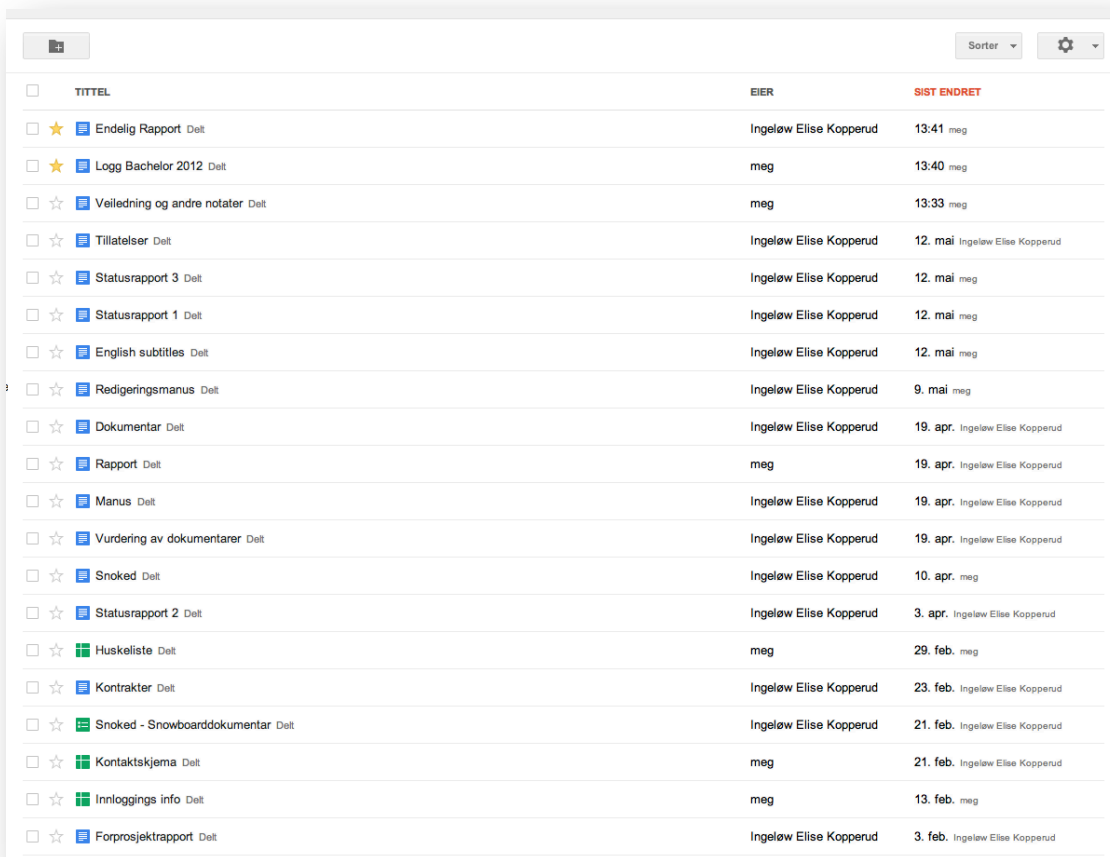
3.3.3 Dropbox

Vi laget en egen mappe i Dropbox til bruk for å dele, ta backup og lagre dokumenter underveis i hele prosjektperioden. Mappa heter «Snoked» og i den har vi laget flere undermapper.

Eksempler på mappene vi har delt inn i er: «Grafikk», «Musikk», «Prosjektfiler», «Rapport» og «Screenshots».

3.3.4 Google Docs

I Google Docs har vi hatt en egen samling med dokumenter som tilhører prosjektet vårt. Vi har blant annet brukt det til tekstdokumenter, spørreskjema og regneark. Vi har skrevet inn alt fra statusrapporter, huskeliste, kontrakter, spørreskjema til den endelige rapporten.

TITTEL	EIER	SIST ENDRET
★ Endelig Rapport Delt	Ingeløw Elise Kopperud	13:41 meg
★ Logg Bachelor 2012 Delt	meg	13:40 meg
☆ Veiledning og andre notater Delt	meg	13:33 meg
☆ Tillatelser Delt	Ingeløw Elise Kopperud	12. mai Ingeløw Elise Kopperud
☆ Statusrapport 3 Delt	Ingeløw Elise Kopperud	12. mai meg
☆ Statusrapport 1 Delt	Ingeløw Elise Kopperud	12. mai meg
☆ English subtitles Delt	Ingeløw Elise Kopperud	12. mai meg
☆ Redigeringsmanus Delt	Ingeløw Elise Kopperud	9. mai meg
☆ Dokumentar Delt	Ingeløw Elise Kopperud	19. apr. Ingeløw Elise Kopperud
☆ Rapport Delt	meg	19. apr. Ingeløw Elise Kopperud
☆ Manus Delt	Ingeløw Elise Kopperud	19. apr. Ingeløw Elise Kopperud
☆ Vurdering av dokumentarer Delt	Ingeløw Elise Kopperud	19. apr. Ingeløw Elise Kopperud
☆ Snoked Delt	Ingeløw Elise Kopperud	10. apr. meg
☆ Statusrapport 2 Delt	Ingeløw Elise Kopperud	3. apr. Ingeløw Elise Kopperud
☆ Huskeliste Delt	meg	29. feb. meg
☆ Kontrakter Delt	Ingeløw Elise Kopperud	23. feb. Ingeløw Elise Kopperud
☆ Snoked - Snowboarddokumentar Delt	Ingeløw Elise Kopperud	21. feb. Ingeløw Elise Kopperud
☆ Kontaktskjema Delt	meg	21. feb. Ingeløw Elise Kopperud
☆ Innloggings info Delt	meg	13. feb. meg
☆ Forprosjektrapport Delt	Ingeløw Elise Kopperud	3. feb. Ingeløw Elise Kopperud

Figur 12: Skjerm bilde av dokumentene våre i Google Docs.

3.3.5 Wordpress

Vi laget en nettside med Wordpress installert som først og fremst fungerte som en blogg, men også som en informasjonskanal om bachelorprosjektet vårt. Vi delte siden inn i fire hovedsider: «Home/blogg», «Om oss», «Oppgaven» og «Veileder». På bloggen delte vi innlegg med ulike bilder og filmer og siden fungerte som en logg som dokumenterte viktige hendelser med oppdateringer underveis. Målgruppa til bloggen var veileder, utøverne i filmen, studenter fra Høgskolen, og venner og bekjente som ville holde seg oppdatert på fremgangen i prosjektet.

Figur 13: Skjermbilde av bloggen vår.

4.0 Utførelse

Hvordan prosjektet har blitt utført er delt opp i de ulike fasene preproduksjon, produksjon og postproduksjon.

4.1 Preprodokusjon

Preproduksjon er alt av arbeid som må gjennomføres før filminnspillingen kan starte.

4.1.1 Idé

Ideen vår var i første omgang å filme snowboardkjørere i forskjellige aldre, men etter at vi kom i kontakt med jentene fra Snowboardforbundets jentesatsing «Powderpuff Girls» endret vi ideen vår til hvordan det er å være jente i snowboardmiljøet. Vi kom tidlig opp med et navn på filmen, som vi valgte å beholde. Navnet på filmen ble «Snoked», som er et uttrykk vi fant i en ordbok på nett over ulike snowboarduttrykk (ABC-of-snowboarding.com, 2012). Et kjent uttrykk i snowboardmiljøet er nemlig *stoked*, som på norsk heter å være *stoka*. Stoka er et ungdommelig uttrykk som betyr å være gira eller glad for noe. *Snoked* er et ord satt sammen av de engelske ordene *stoked* og *snow*. Betydningen blir da *stoked for snow*. Undertittelen valgte vi å ha på norsk, den ble da oversatt til *stoka på snø*, som da igjen betyr *gira på snø*. For å vinkle det mer mot jentene i filmen ble undertittelen på filmen til slutt: «Jenter som er stoka på snø».

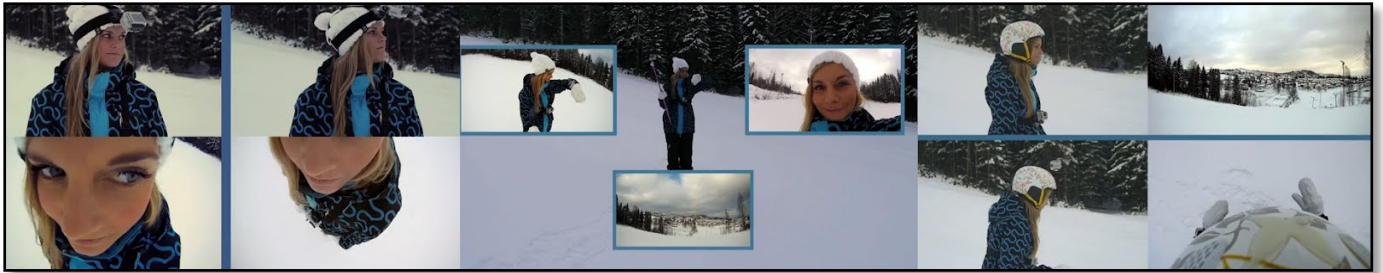
4.1.2 Research

Først og fremst måtte vi finne ut mer om hva det innebar å lage en dokumentar. For å finne ut mer om dette temaet lånte vi bøker fra biblioteket, i tillegg til at vi søkte det opp på nettet. Deretter så vi eksisterende snowboardfilmer og andre dokumentarer. Vi så filmer der det var brukt GoPro, og filmer der det ikke var det. For å skaffe utøvere til filmen vår prøvde vi å kontakte flere samtidig og søkte etter folk på nettet. De fleste vi fikk svar fra sa at det hørtes spennende ut, men at de dessverre ikke hadde tid. Vi kom til slutt i kontakt med jentene fra

Powderpuff Girls som hadde lyst til å være med. Powderpuff Girls er snowboardforbundets jentesatsing som ble startet i 2003 for å bidra til økt bredde blant jenter på snowboard, og fungerer som en portal for mange jenter inn i snowboardmiljøet. De arrangerer ukentlige treninger og en del turer gjennom året for jenter på brett (Snowboardforbundet, 2011). Vi var opprinnelig i kontakt med seks jenter som var interesserte, men det viste seg at det passet best for fire av dem. Dette passet også bedre for oss, da vi fikk færre jenter å fokusere på og hadde egentlig planer om tre eller fire fra begynnelsen av.

I research-perioden kom vi over en artikkel skrevet om Mari Kristin Sisjord som er førsteamanuensis ved Norges Idrettshøgskole (Bråten, 2005). Sisjord har nemlig forsket på jenters deltakelse og posisjon i snowboardmiljøet. Dette passet perfekt inn i vår film og vi valgte derfor å ta kontakt med henne og spurte om det var mulig for henne å stille opp til intervju, noe hun sa ja til. Dette gjorde at filmen vår fikk et syn utenfra i tillegg til jentenes egne meninger. Vi var også i kontakt med Halvor Engen fra Oslo Snowboard Senter. Engen har stått på brett i over 25 år og har vært med på å bygge opp snowboardsporten i Norge ved å starte opp Norges Snowboardforbund og Oslo Snowboard Klubb. Han har jobbet som instruktør i over 15 år, arrangert snowboardcamper og etablerte det første norske snowboardtidsskriftet «Snowboard Avisen» (Snowboard.no, 2012). Vi kontaktet han og spurte om han kunne stille til intervju om salg av snowboard til jenter, og om hans syn på jentene i sporten. Han var villig til å stille opp, men vi slo senere fra oss denne ideen, og valgte å fokusere mer på jentene siden vi hadde mye materiale vi ønsket å bruke. For å få et godt innblikk i snowboardmiljøet leste vi oss opp på generell teori om historien til snowboard og satte oss inn i forskjellige snowboarduttrykk.

For å få en god oversikt over mulige bildevinkler med GoPro, satte vi av to dager til utstyrstesting. Vi lagde tre forskjellige filmer hvor man ser forskjellige GoPro-utsnitt. Den ene filmen viser to forskjellige vinkler med hodefestet, den andre viser to forskjellige vinkler når GoPro er festet på hjelm og den tredje viser utsnitt fra da GoPro er festet fremover på brystet, på stang og rundt håndleddet.

Figur 14: Bilder tatt i fra filmene av utstyrstestene våre.

Etter nærmere planlegging fant vi ut at hodefestet lett kunne festes utenpå hjelmene til jentene, så vi slapp å feste egne fester på hjelmene deres. De forskjellige vinklene som er mulig vises godt på testfilmene. Enten kan man ha kameraet vendt ned mot personen så man ser hele kroppen, eller rett frem slik at man ser det samme som personen ser. Håndleddfestet valgte vi å ikke bruke, på grunn av at da må man holde armen i høyde med ansiktet for at kameraet skal filme noe interessant. I tillegg lagde vi en timelapse-test av snø som smeltet. Alle disse testfilmene ble lastet opp til Vimeo-kontoen vår (Snoked, 2012o, 2012n, 2012m, 2012k). Vi hadde ikke brukt skolens Panasonic AG-AF101E-kameraer tidligere, og vi brukte derfor en dag på å gjøre oss kjent med de ulike innstillingene til kameraet.

4.1.3 Analyse av dokumentarer

I den første tiden av prosjektet valgte vi å se på andre dokumentarer med og uten bruk av sportskamera. Dette for å kunne se på når man bør bruke GoPro, når det mangler og når det blir for mye. Analysene ga oss også ideer og inspirasjon til hvordan vi skulle lage vår egen dokumentar. I filmproduksjon er det lov å hente inspirasjon, så lenge man ikke kopierer.

4.1.4 Manus, storyboard og spørreskjema

Før vi kunne gå ut og filme måtte vi forme om idéen vår til manus og storyboard. Se vedlegg G for storyboard og H for manus. Det er ikke vanlig å lage et veldig detaljert storyboard og manus når man lager en dokumentar, da man som regel ikke vet hva man kommer til og hva som skjer

under opptak. Vi valgte likevel å tegne opp et storyboard, og lage manus som en mal for å ha noe fast å forholde oss til. Først satt vi opp en struktur på hva vi ville ha med i filmen. Deretter skrev vi ned spørsmål som vi ville spørre jentene om, og sendte ut spørreskjemaet via Google Docs. Det at jentene svarte på forskjellige spørsmål hjalp oss å kartlegge noe av det de kom til å svare når vi skulle intervju dem. Vi brukte det også for å finne ut om det var noen av jentene som skilte seg ut når det kom til skader, konkurranser og ferdigheter. Deretter gikk vi videre på manuset for å sette det opp litt mer nøyaktig med hvem som skulle snakke om hva og i hvilken rekkefølge. Det var klart at noen av jentene skilte seg ut både med skader og konkurranser, noe som vi valgte å fokusere ekstra på. I manuset beskrev vi også hvilke bildeutsnitt vi ønsket og når vi ville sette inn klipp av snowboardkjøring mellom intervjudelene. Storyboardet fungerte som en visualisering av manuset.

4.1.5 Planlegging og organisering

For å få på plass målsetting og avgrensning av oppgaven skrev vi en forprosjektrapport i januar som ble levert til veileder. Denne forprosjektrapporten inneholdt også en prosjektplan som ga en oversikt over hvilke faser prosjektet skulle igjennom, hva som skulle gjøres når og hvor mye tid vi beregnet å bruke på hver aktivitet, se vedlegg A. Prosjektplanen ga oss også en oversikt over risiko, risikoreduksjon og hvilke ressurser som var nødvendige. Det var veldig nyttig å ha en slik god oversikt i oppstarten av prosjektet. Underveis i prosjektet førte vi inn hvor mange timer som ble brukt på hver aktivitet, se vedlegg F for den endelige prosjektplanen. Vi satt opp en huskeliste i Google Docs for å få en oversikt over hva vi trengte under opptaksperioden, se vedlegg I. Dette var veldig nyttig for å se hva vi hadde og hva vi måtte skaffe. Vi laget også et dokument med kontaktinformasjon med telefonnummer og e-post til hver enkelt utøver. Vi fant også ut at vi trengte flere fester til GoPro-ene våre og bestilte inn nytt utstyr for å få maksimalt utbytte fra kameraene. Da vi hadde kommet frem til omtrent hvor mange dager som skulle settes av til opptak, og når det passet for de ulike utøverne, satte vi opp en plan for filmingen som strakk seg over 3 uker, fra 1. til 22. mars. Denne planen delte vi i Facebook-gruppa vår med jentene for å høre med dem om alt så greit ut og for å få tilbakemeldinger på klokkeslett til de

ulike dagene. Vi valgte å dele opp opptaksdagene med jentene en og en, med to eller tre til stede og en dag med alle jentene samlet for å filme felles intervjuer og dokumentere samholdet mellom dem. Vi delte også manuset vårt med dem i Facebook-gruppa for at de skulle kunne se for seg hvordan vi så for oss det endelige produktet, og for å få dem til å bidra med egne tanker og innspill.

4.1.6 Kontrakter

Før vi gikk i gang med filmingen utformet vi kontrakter til både utøverne og de vi lånte utstyr av, se vedlegg J. Siden det ikke er lov å offentliggjøre klipp av hovedmotivet uten samtykke, er det en fordel om utøverne signerer en kontrakt om bruken av materialet som blir filmet. Det bør også avklares hva som er lov å filme, og hva som ikke er lov. Et alternativ til skriftlig kontrakter er å la utøverne fortelle rett i kamera at de aksepterer å bli filmet. Vi valgte å lage en kontrakt til hver av utøverne som alle signerte. Vi gjorde noen muntlige avtaler hvis det var klipp de ikke ønsket at skulle være med i filmen. Når det gjelder filming på offentlig plass er dette tillatt, så lenge man har samtykke fra personene som er hovedmotivet. Hvis personene er en del av et miljø, trenger man ikke tillatelse fra de.

De vi lånte utstyr av skrev under på en kontrakt hvor det stod hva som ble utlånt og over hvilken periode, vi avklarte også hvem som skulle dekke eventuelle skader og mangler. Da vi lånte utstyr fra skolen skrev vi under kontrakt på at alt av utstyr var intakt før vi tok det med oss ut og leverte det.

4.1.7 Booking av utstyr

Booking av utstyr fra høgskolen ble gjort via «medielab.hig.no» i god tid før opptak, for å sikre oss at vi ikke stod uten utstyr da vi hadde avtalt opptak med utøverne. Så fort vi hadde avtalt hvilke dager som skulle brukes til opptak var vi raske med å oppdatere bookingene våre slik at de var korrekte.

4.2 Produksjon

Produksjonsfasen er da alt av opptak blir gjennomført.

4.2.1 Opptak.

Vi endte opp med ni opptaksdager og brukte til sammen 67 timer på dette. Filmingen foregikk i Oslo Vinterpark, både i Tryvann og i Varingskollen. Vi filmet alt med HD-kameraene til skolen, GoPro ble enten festet på utøverne, lagt ved siden av, under eller foran et hopp, en rail eller en boks. Vi filmet med en lukkertid på 50 fps for at vi skulle ha mulighet til å lage fine slowmotion-bilder i postproduksjon. GoPro-kameraene kunne bare filme i 50 fps i 1280x720, så dette var størrelsen vi valgte å bruke da vi filmet med både HD-kameraene og GoPro-kameraene. Da vi filmet de ulike hoppene og triksene med de to HD-kameraene, prøvde vi å stå med ulik avstand og vinkel slik at vi endte opp med varierte bilder. Til intervjuene brukte vi bare HD-kameraene på grunn av både lyd og utsnitt. Under opptak brukte vi sjeldent stativ, grunnen til dette var at vi måtte ha muligheten til å bevege oss fort og sammen med bevegelsene til utøverne. Vi brukte stativ under intervjuene for å få et stabilt bilde, dette med unntak av intervjuene i heisen.

Ute på opptak brukte vi viewfinderen på kameraet istedenfor LCD-skjermen til å se igjennom. Dette for å ha kontroll på hvordan bildet faktisk kom til å se ut, uten forstyrrelse fra solskinn på LCD-skjermen. Med tanke på omgivelsene vi var i, så måtte vi være veldig obs på eksponeringen i bildet. Vi brukte zebra-stripene for å kartlegge lyset og stilte manuelt på blenderen. ND-filter var noe vi brukte flittig og var til god hjelp i den situasjonen vi var i, med mye lys og hvit snø. Likevel endte vi opp med noen klipp som var overeksponert og undereksponert. Noen ganger var vi litt for forsiktige og andre ganger ga vi mer lys inn til kameraet enn nødvendig. Hvitbalansen var veldig grei å stille når vi var på opptak, siden det var hvit snø overalt rundt oss. Hvis lyset endret seg var det bare å vinkle kameraet ned mot snøen og stille ny hvitbalanse. Vi endte også opp med klipp som ikke var i fokus. Dette på grunn av mye bevegelse i et klipp fra start til slutt. Når vi hadde tid til overs kikket vi på klipp vi nettopp hadde filmet for å kartlegge hvordan de ble og om det eventuelt burde vært endringer.

Under intervjuene prøvde vi å følge en god intervjuteknikk ved å be utøverne svare i hele setninger og ikke se rett i kameraet. Vi forklarte at vår stemme ikke skulle være med på den endelige filmen og at vi derfor kom til å svare med bevegelser fremfor lyd. Om utøverne brukte for lang tid til å forklare noe, ba vi dem si det om igjen med færre ord. Vi forsøkte også å filme noen lyttebilder da jentene diskuterte. Bakgrunnen på intervjuene ble valgt for å stemme overens med filmens tema og for å fortelle mer om utøverne. Et eksempel på dette er da vi plasserte Maria foran *halfpipen* da vi intervjuet henne om skader. Hovedhistorien hun forteller er nemlig om en alvorlig skade hun pådro seg i en halfpipe.

Underveis i opptaksperioden fylte vi inn i manuset hva vi hadde av materiale, hva som manglet og hva vi hadde noen opptak av. Vi markerte også når de ulike sekvensene skulle filmes. Dette for å få en god oversikt og ikke glemme noe, ettersom vi hadde veldig mange ulike klipp som skulle med.

Figur 15: Skjerm bilde av dokumentet vårt «Manus Snoked» i Google Docs.

Siden vi hadde gjort en test av timelapse av snø som smeltet valgte vi å ha med dette, bare i en litt annen form. Vi fikk lånt et snowboard og gjorde en timelapse av snø som smeltet over bindingen. Bildene ble tatt med speilrefleks, og denne timelapsen ble med i filmens anslag.

Vi hadde en egen opptaksdag med alle jentene til stede for å filme klipp som skulle bli brukt i introen. Disse filmet vi i 1080p for at de ikke skulle miste kvalitet da planen var å fryse bildet og skalere det opp i postproduksjon.

4.2.2 Restopptak

Vi måtte gjøre restopptak på grunn av noe dårlig vær og fordi vi hadde med oss et speilreflekskamera på opptak der ikke alle innstillingene var i orden. Nikon-kameraet ville ikke la oss gjøre timelapse med manuelle innstillinger, da det ikke hadde den nyeste oppdateringen til kameraet installert. Vi måtte dermed gjøre opptak av timelapse på nytt med et annet kamera. Noen av intervjuene måtte vi også ta om igjen da vinden hadde gjort så store utslag at lyden knitret noen steder. På dagen som ble brukt til restopptak hadde vi flott vær, og det var absolutt verdt en ekstra opptaksdag med tanke på det vi satt igjen med. Vi var på forhånd forberedt på dette og hadde satt av tid i tilfelle en slik situasjon skulle oppstå.

4.3 Postproduksjon

Postproduksjon er arbeidet som må gjøres i etterkant av opptakene for å ferdigstille filmen. Her settes lyd, bilder og grafikk sammen til det endelige produktet.

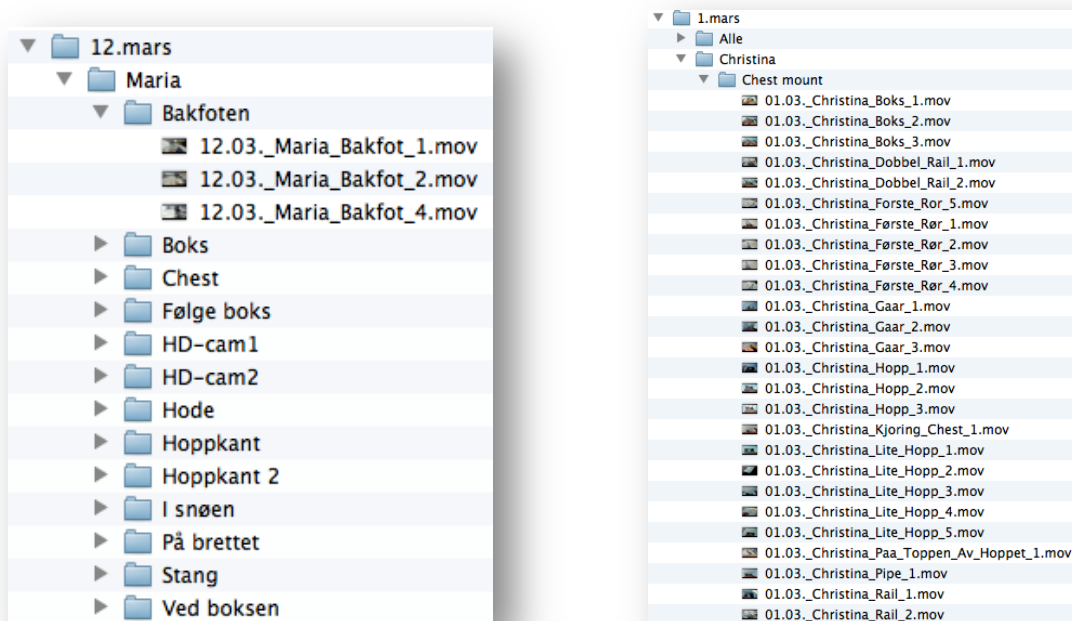
4.3.1 Backup

Vi la inn alt av materiale på to eksterne harddisker med en lagringskapasitet på 1TB hver for å ha en ekstra backup hvis noe skulle gå galt, men også på grunn av at vi jobbet med hver vår del av redigeringen på egne datamaskiner. Vi lagret alle grafikkfiler i en egen mappe i Dropbox i tillegg til lokalt på maskinene våre. Dette gjorde at begge to hadde tilgang til alt av materiale,

samtidig som vi ikke risikerte å miste noe. Prosjektfilene fra Final Cut lagret vi lokalt på datamaskinen, på eksterne harddisker og i en egen mappe i Dropbox.

4.3.2 Kopiering og konvertering av filer

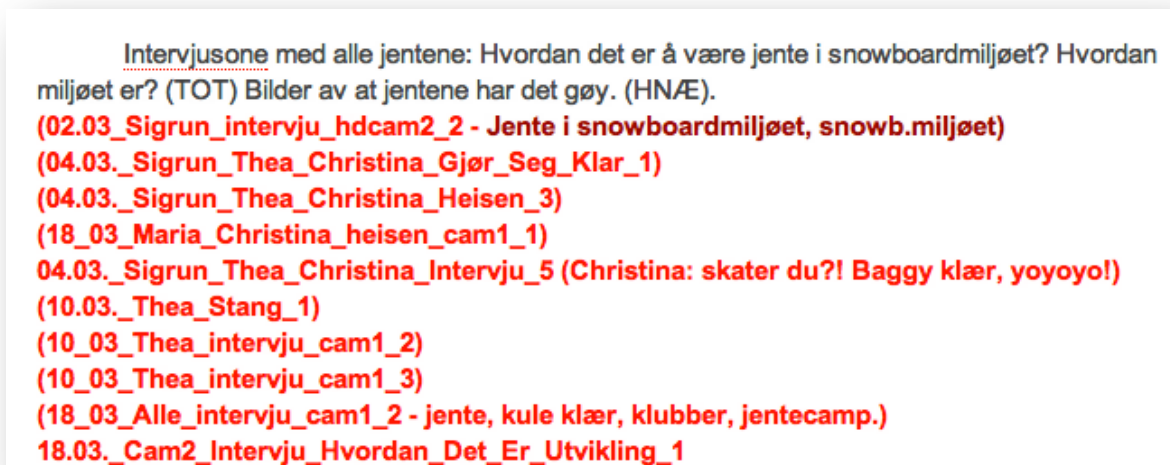
Etter opptak kopierte og konverterte vi filene på kveldstid for å ikke sitte med alt dette til slutt. Til å konvertere filene brukte vi MPEG Streamclip. Filformatet MP4 er ikke et redigeringsvennlig format for Final Cut Pro, så vi valgte å konvertere klippene våre til Apple ProRes (Gopro.com, 2011c). Ved å ha alle klippene i prosjektet med samme format slapp vi mye rendering. Konvertering fra MP4 vil ikke være nødvendig med moderne redigeringsprogrammer som «Premiere Pro» fra CS5 og oppover eller «Final Cut Pro X». Disse kan bruke GoPro-filene direkte uten konvertering. Under kopieringen navnga vi klippene strukturert underveis i prosessen. Vi delte opp klippene i mapper etter dato, utøver, HD-kamera, ulike fester fra GoPro og ulike hopp. Denne strukturen gjorde det raskt og lett å finne frem.

Figur 16: Skjermbilde av mappeinndeling av klippene.

4.3.3 Redigering

Under redigeringsfasen valgte vi å dele opp manuset i to deler hvor vi redigerte hver for oss. Dette fungerte godt og sparte oss for mye tid. Vi opprettet et nytt dokument i Google Docs som vi kalte for «Redigeringsmanus». Se vedlegg K. Der skrev vi inn hvilke klipp vi brukte slik at vi ikke endte opp med de samme klippene. Når vi valgte et nytt klipp sjekket vi i redigeringsmanuset om klippet allerede var blitt brukt. Vi fulgte manuset under redigeringen, men gjorde endringer ettersom klippene ikke passet sammen i praksis. Vi endret eksempelvis fra manuset at det er jentene som blir presentert først, og ikke Sisjord.

Figur 17: Skjermbilde av «Redigeringsmanus» i Google Docs.

Dokumentarer om hendelser som har skjedd i fortid blir ofte laget med en kombinasjon av intervjuer og arkivfoto. Ofte også kombinert med opptak fra nåtid av plasser hvor hendelsene har funnet sted tidligere. Maria forteller i filmen om tidligere skader hun har pådratt seg, derfor valgte vi å høre med henne om hun hadde bilder av skadene sine eller fra sykehuset. Det hadde hun, noe som ga en ekstra spenning til historien hun forteller og gjør at man får et bedre inntrykk av hvordan det var.

Vi har enkelte plasser klippet ut deler av intervjuer for å kutte bort enkelte setninger eller for å komprimere intervjuet til å ta kortere tid. Da etterlot vi et jumpcut som gjorde at bildene fikk et lite hopp, selv om lyden var sammenhengende. På grunn av at vi ikke filmet intervjuene med mer enn ett kamera utenom intervjuet med Sisjord, hadde vi ikke mulighet til å bytte til et annet utsnitt eller vinkel. Vi løste problemet ved å legge over et eller flere klipp som illustrerer hva det snakkes om i intervjuet ved hjelp av cutaways.

4.3.4 Musikk og lyd

Musikken som er brukt er beskyttet av Creative Commons lisenser. I dette tilfellet var det en del sanger som var beskyttet av «Del på samme vilkår-lisens». Det vil da si at vi måtte ha satt samme lisens på vårt endelige produkt. Med tanke på utøverne, og at dette er et skoleprosjekt ønsket vi å eie rettighetene til filmen vår selv. Vi var ikke interessert i at andre skulle ha mulighet til å redigere filmen videre eller bruke den i andre sammenhenger. Derfor valgte vi å kontakte alle opphavspersonene til musikken for å høre om vi fikk rettigheter til å bruke sangene deres i filmen vår uten denne lisensen. Dette sa alle ja til, så lenge de ble kreditert. De var veldig positive og ønsket gjerne å se og dele filmen vår videre. Tillatelsene fra artistene har vi lagt med som vedlegg L, side 1 og 2.

Selv om lyden fra GoPro er dårlig, valgte vi likevel i postproduksjon å beholde noe lyd fra GoPro som vi ikke hadde fått fanget opp med shotgunmikrofonene. Dette var blant annet samtaler og kommentarer fra jentene som ga historien noe ekstra, eller lyd fra snowboardkjøring som var naturlig å høre da det ikke var musikk. Eksempler på dette er når Maria sier: «Jeg dropper!» Eller da jentene heier på hverandre. Generelt ble lyden fra GoPro enten skrudd betraktelig ned, fjernet eller erstattet med musikk.

Vi la på et «Equalizer-filter» for å få heve bassen på stemmen til Sisjord. Vi la også på et «Compressor/Limiter-filter» på intervjuene for å få mer taletydighet og jevnt høyt nivå på det som ble sagt. Under noen av lydopptakene kunne man høre vinden blåse tydelig. Med et «High

Pass»-filter kunne vi i etterkant luke ut frekvensene vinden lå på, og bare la diskanten passere. Hvor grensa skal gå for hva som kan passere stilles under effektens innstillinger. Vi hadde best resultater ved å sette «Frequency» på 3-400 hertz. Annen bakgrunnsstøy ble forsøkt fjernet ved hjelp av Soundtrack Pro. Da sendte vi klippene fra Final Cut Pro til Soundtrack Pro. Her markerte vi et lite område i klippet der det var støy og satt dette som «Noise Point». Deretter markerte vi hele delen av klippet vi ønsket å forbedre lyden på, og trykket på «Reduce Noise». Når dette ble lagret endret lyden seg automatisk i Final Cut Pro.

Vi har for det meste bare brukt reallyd, men vi har også brukt noen lydeffekter der vi har ønsket en ekstra effekt. Vi la på en eksplosjonslyd der bildet skifter fra nærbilder av jentene som gjør seg klare, til introen som presenterer hver enkelt jente. Eksplosjonen fungerer som en overgang mellom to forskjellige sanger i introen. Man hører også en eksplosjonslyd hver gang en ny jente blir presentert. Der bildet går til svart når Maria snakker om skaden sin har vi lagt på et ekstra smell for å forsterke inntrykket av at hun ble skadet og at det svartnet for henne. Dette inntrykket er også selve overgangen til svart med på å forsterke. Vi valgte og ikke ha voiceover på filmen da vi heller ville la jentene fortelle sin egen historie.

4.3.5 Slowmotion

Når man reduserer hastigheten på et 50 fps-klipp med Final Cuts «Modify» i en 25 fps-sekvens, blir ikke alle 50 frames tatt i bruk. Om et 50 fps-klipp blir lagt ned i en timeline på 25 fps, vil halvparten eller flere av *framene* bli droppet for å matche innstillingene til sekvensen. For å utnytte hele slowmotion-kapasiteten til klipp på 50fps, brukte vi Cinema Tools til å gjøre om 50 fps-klippene til 25 fps før vi importerte klippene til Final Cut Pro. Dette gjøres enkelt ved å lage en kopi av klippet du vil ha i slowmotion, åpne det i Cinema Tools og trykke Conform. Da vises frame raten til klippet og du kan velge hva den skal gjøres om til, med alle framene bevart. Vi valgte å gi disse klippene samme navn som originalklippene, men vi la til endelsen: «_SLOW» for å skille de fra hverandre. På denne måten kunne vi lage slowmotion som så bra ut, uten å miste noen frames.

4.3.6 Grafikk

Til testfilmene ble det laget en egen animasjon som viste at filmene var laget av oss. Denne ble laget i After Effects ved å følge en tutorial på nett, og ved å endre noen av elementene i den (Videocopilot.net, 2009). Grafikken til selve dokumentaren er laget med like farger og stil for å få en helhet på produksjonen. Fonten vi valgte å bruke var «Planet Benson Two», som vi lastet gratis ned fra dafont.com. Se vedlegg L side 4. Den rosa fargen som har blitt brukt har fargekode #FF66CC og den blå fargen har fargekode #00CCFF. Logo og supringer ble laget i Adobe Flash. Selve logoen består av teksten Snoked, mens bakgrunnen er blå fjell med snø på noen av toppene.

Figur 18: Bilde tatt fra filmen vår som viser logo med tittel og undertittel.

Supringene er blå og rosa fjelltopper, med snø på noen av dem. Etter supringene ble utformet i Adobe Flash la vi de inn i Adobe After Effects. Her la vi på et «Adjustment Layer» som ble gjort om til å ha samme form som fjellene med bruk av «Pen Tool». Dette laget fikk en egen *snøeffekt*, som ligger klar i After Effects. Man kan blant annet stille hvor mye det skal snø, hvor store flakene skal være og hastigheten på snøen. Denne effekten gjorde at det så ut som om det dalte snø fra fjellene på supringen. Teksten la vi på foran snøen for at den skulle synes best

mulig. Andre grafiske elementer vi utformet var undertittelen og egen supring som forteller at det er Marias private bilder som blir vist.

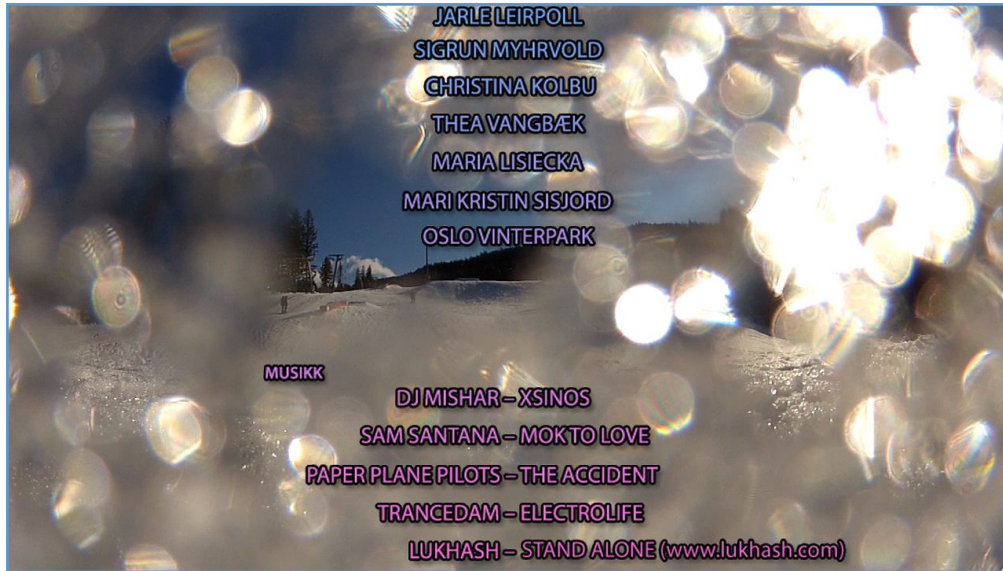
Figur 19: Eksempel på supring, bilde tatt fra filmen vår.

Vi hadde før opptak lagt en plan for hvordan vi skulle filme introen. Planen var å filme hver av jentene gjøre forskjellige triks, for så å fryse bildet i lufta, fjerne omgivelsene, skalere opp utøveren og så legge på navnet i form av grafikk som skulle komme opp. Siden filmen vår var filmet i 1280x720, var planen å filme introen i 1920x1080 for å ikke miste kvalitet når vi skalerte opp klippene. Selve planen var god, men vi burde stilt inn kameraene med kjappere lukkertid for å unngå motion blur. Bildene vi først brukte fra HD-kameraene hadde nemlig motion blur når vi fryste bildet. Dette gjorde at vi så jentene uklart. Vi endte derfor opp med å bruke bilder fra GoPro-kameraene for å erstatte de med mest motion blur. Vi erstattet tre av fire klipp med GoPro, mens vi valgte å beholde det ene klippet av Thea. Der var nemlig motion bluren mindre synlig. Introen ble laget ved å fryse bildet i Final Cut Pro, for så å eksportere denne ene framen bildet ble fryst på til en egen Photoshop-fil. I Photoshop visket vi ut bakgrunnen ved å legge et maske-lag på bildet, så ingen informasjon ble tapt når vi visket den ut med «Brush tool». Da bakgrunnen var fjernet la vi på en «Inner Shadow»-effekt før vi lagde en egen grafikk rundt jentene i Adobe Flash. Navnene til hver enkelt jente ble også laget som et eget grafisk element i Flash.

Figur 20: Introen i filmen, der Christina blir presentert.

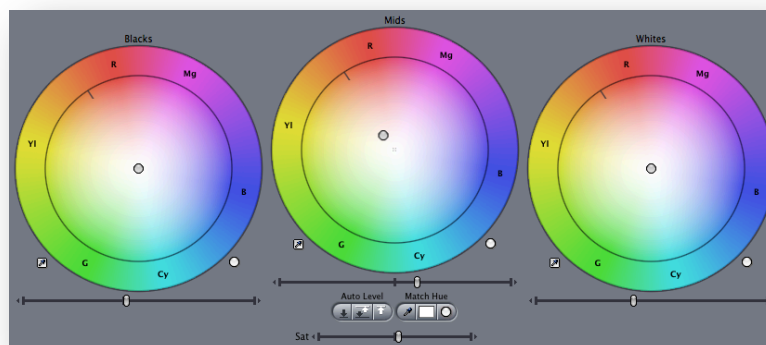
Oppsettet på rulleteksten er hovedsakelig laget i Adobe Illustrator og deretter flyttet over til Adobe Photoshop som «Vector Smart Object». Det at teksten er i vektor gjør at den kan justeres opp og ned i størrelse uten å miste kvalitet. Etter at den ble importert til Photoshop la vi på tre effekter; «Gradient Overlay», «Drop Shadow» og «Stroke». Gradient Overlay lager en gradient på bildet, i dette tilfellet på teksten. Den ble stilt inn til å gå fra blå til rosa, som er de fargene vi har brukt til all grafikk i filmen vår. Deretter ble det lagt en Drop Shadow og en Stroke-effekt over, som ga bokstavene skygge og en svart kant rundt seg. Dette for at de skulle skille seg ut i fra bakgrunnen da de skulle synes over et bilde i slutten av filmen. Deretter ble bildet eksportert til en PNG-fil med gjennomsiktig bakgrunn og importert inn i prosjektet i Final Cut Pro. Der valgte vi en begynnelse og en slutt på bildet over en viss tid som gjør at bildet *ruller* oppover. Vi importerte Snoked- og HiG-logoen og satt Snoked til å komme først i rulleteksten og HiG-logoen til slutt. Se vedlegg M for skisser til grafikk.

Figur 21: Bilde av rulleteksten hentet fra filmen vår.

4.3.7 Fargejustering

Vi var nødt til å gjøre fargejusteringer i filmen vår, på grunn av at vi endte opp med noen klipp med høye svartnivåer, mørke ansikt og bakgrunner med snø som var overeksponert eller undereksponert. Vi justerte fargene i bildene ved å gjøre «Primary Color Correction» og «Secondary Color Correction». Primary Color Correction er justeringer av fargene i hele bildet. Ved hjelp av ulike effekter kan man enkelt endre metning, farge og lys. Man kan velge å justere svart-, midt- eller hvittonene i bildet.

Figur 22: Skjerm bilde av fargejusteringshjul i effekten Color Correction 3-way i Final Cut Pro.

Til å justere fargene i hele bildet brukte vi effektene «Color Corrector 3-way» og «Levels» i Final Cut Pro. Dette kan for eksempel være spesielt nyttig hvis et bilde generelt er litt mørkt eller lyst, og man kan da enkelt gjøre justeringer med disse effektene. Dette var formen for fargejustering som var mest brukt i filmen vår.

Figur 23: Bilde som viser før og etter fargejusteringer av hele bildet. Hentet fra prosjektet vårt i Final Cut.

Secondary Color Correction brukes for å justere kun deler av et bilde. Man velger da deler av bildet, eller enkelte farger, som man vil justere enten lysere, mørkere eller endre farge på. Vi gjorde Secondary Color Correction ved å bruke effektene «Color Corrector» og «Color Corrector 3-way». Ved hjelp av Color Corrector-effektene kunne vi velge å bare ta tak i selve hudtonen eller en spesiell farge i klippet og deretter gjøre den lysere og friskere, alt etter hva som var nødvendig i det spesifikke klippet. En annen måte å gjøre Secondary Color Correction på er ved hjelp av masker. For å justere enkelte områder av bildet der det var vanskelig å få tak i en enkel farge la vi på en maske, eksempelvis på et ansikt som var for mørkt eller der en del av bakgrunnen var overeksponert. Ved å bruke «Mask Shape» kunne vi legge på en maske justert etter hvilken form vi ville dekke og hvor vi ville ha den. Vi brukte «Mask Feather» for at overgangene mellom selve masken og resten av bildet skulle få jevne overganger.

Figur 24: Bilde som viser før og etter justering av kun ansiktsfarge. Bildet hentet fra prosjektet vårt i Final Cut.

Figur 25: Den hvite fargen viser fargen som er plukket ut for justering. Bildet hentet fra prosjektet vårt i Final Cut.

Vi la også på en «Vignette»-effekt på intervjuet med Sisjord og intervjuet med Maria i pipen for å ramme inn bildet bedre. En vignette gjør bildet mørkere i kantene og fungerer som en svart oval ramme. Resultatene av fargejusteringene skal se naturlig ut, og man må selv vurdere hvor mye man ønsker å stille på fargene. Det viktigste er at bildene matcher hverandre i en helhet.

4.3.8 Eksportering

Siden vi gjennom hele prosjektet har jobbet på hver vår del av filmen, eksporterte vi først ut den ene delen av filmen i Apple ProRes for å deretter sette den sammen med den andre delen til det ferdige produktet. På den siste delen av filmen lot vi lyden begynne litt før bildet, så den skulle

passer sammen med første del av filmen. Den endelige filmen valgte vi å eksportere i full kvalitet med disse innstillingene via Final Cut Pros «Quicktime Conversion»:

Figur 26: Skjerm bilde av eksporteringsinnstillingene og kvaliteten på den eksporterte filmen.

Størrelsen på sekvensen vi har jobbet med i prosjektet har hele tiden vært på 1280x720, og vi eksporterte ut den ferdige filmen i denne størrelsen for best mulig kvalitet. Vi valgte H.264 som kompresjonstype fordi H.264 er en av de mest brukte standard kodekene, som har kjempegod kvalitet og støttes av de viktigste formatene som «Flash Video» og «Quicktime». For å laste filmen opp på Vimeo, måtte den bli komprimert. Dette valgte vi å gjøre gjennom Compressor, med en egen innstilling etter anbefalinger fra Vimeos hjemmeside for HD-video med «Data Rate» satt til maksimum på 5000 kbps (Vimeo.com, 2012).

Filmene ble eksportert ut fem ganger. Femte versjon ble den endelige filmen, som er et resultat av forbedringer fra versjon til versjon. Den første eksporterte versjonen ble på 19:41 minutter, andre versjon på 17:35, tredje på 16:10 og fjerde på 15:35. Den femte og endelige versjonen endte også opp på 15:35.

4.3.9 Sammenligninger

Vi har trukket ut flere eksempler fra filmen vår der vi klart viser forskjellene på klipp med og uten GoPro og satt disse sammen til en egen film for å vise forskjellene så klart som mulig. Vi satte bildene med og uten sportskamera ved siden av hverandre for å kunne se den samme situasjonen fra ulike vinkler med forskjellige kameraer. Vi viste da forskjeller på bildevinkler, lyd, lukkertid, fester og hopp. Vi har også laget en egen film hvor vi viser fargejusteringer som er gjort i filmen. (Snoked, 2012b, 2012d).

Figur 27: Bilde tatt fra sammenligningsfilmen mellom GoPro og vanlig kamera.

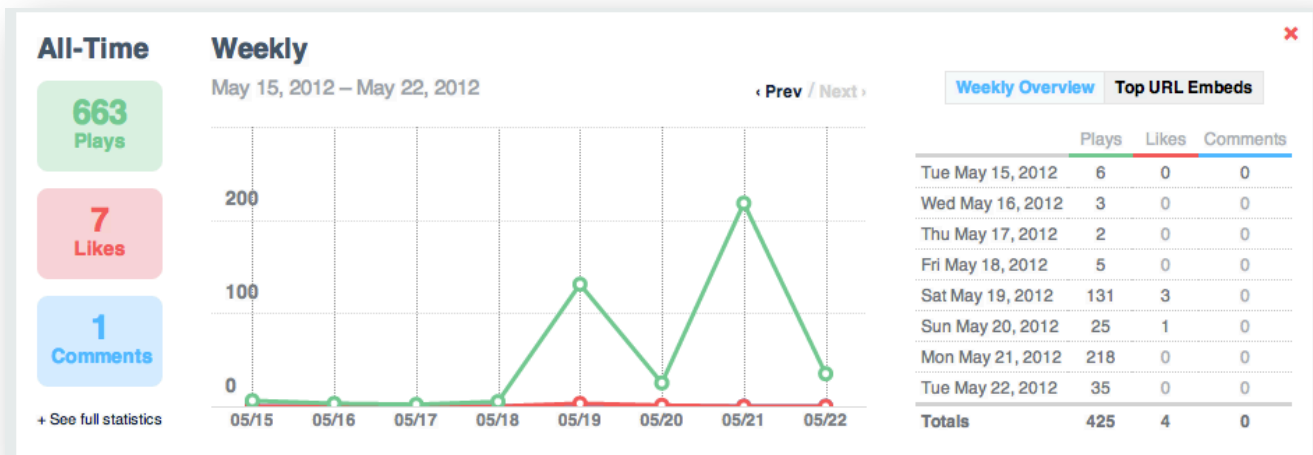
Figur 28: Bilde tatt fra sammenligningsfilmen av fargejustering.

4.3.10 Publisering av filmen

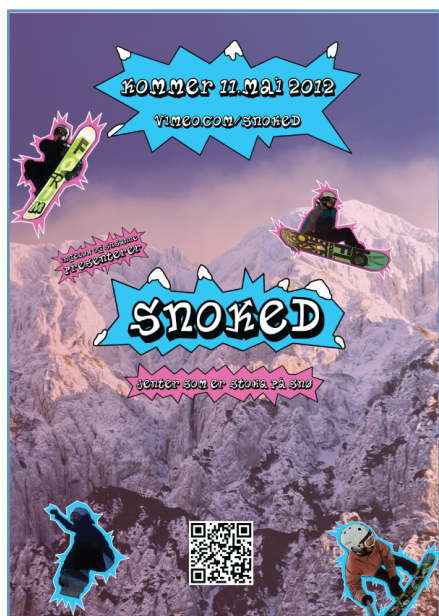
Før publisering av filmen hang vi opp plakater på skolen med informasjon om at filmen kom ut den 11. mai. Plakaten hadde en egen QR-kode med lenke til kanalen vår på Vimeo. Vi hadde premierekveld med jentene den 9.mai for at de skulle få se den før vi publiserte den på Vimeo. Den endelige versjonen la vi ut på Vimeo-kontoen vår 8.mai med passord, før vi gjorde den tilgjengelig for allmennheten 11.mai (Snoked, 2012j). Da filmen ble publisert delte vi også ut flyers på skolen. Vi publiserte lenken til filmen på Facebook, bloggen vår, «Google+» og på «Twitter». I tillegg spredte vi lenken hos ulike snowboardgrupper og ulike skisenter på Facebook, «Gjøvik Student-TV», «Darling - linjeforeningen for mediefag», «Bachelorgruppa 2012 ved HiG» på Facebook, GoPro sin Facebookside, e-post til Sisjord og til artistene til musikken vi har brukt i filmen. Den 19.mai ble det skrevet et eget blogginnlegg på snowboardforbundet.no om filmen vår (Vangbæk, 2012).

Figur 29: Forsiden av Snowboardforbundet.no 19.mai.

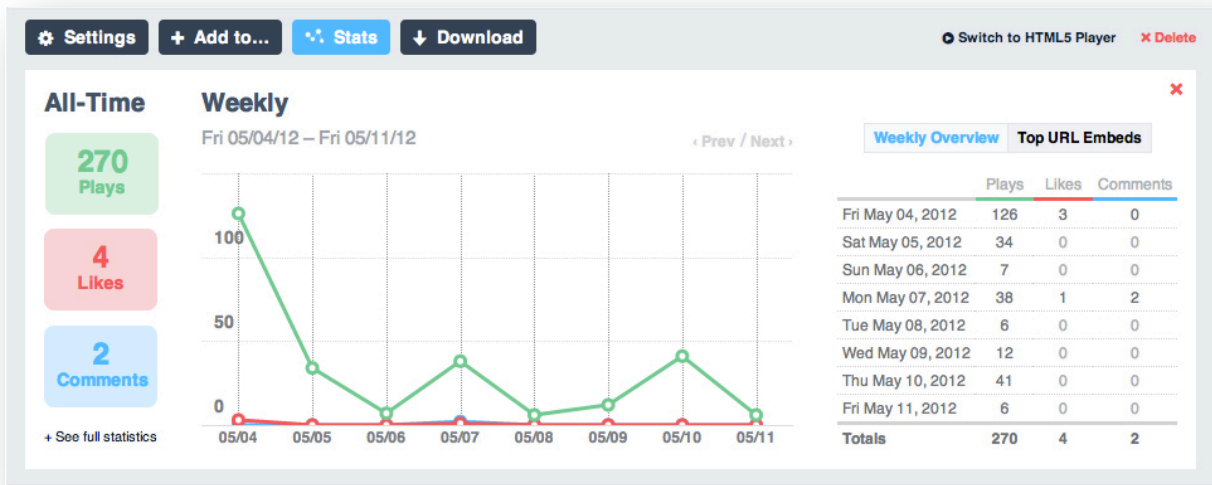
Figur 30: Skjermbilde tatt 22.mai av statistikk til filmen vår som viser 663 totale avspillinger.

Figur 31: Bilde av plakaten og flyers brukt til å promotere filmen vår.

4.3.11 Teaser

Vi valgte å lage en teaser for å skape mer spenning rundt filmen vår (Snoked, 2012g). Denne la vi ut på Vimeo-kontoen vår en uke før den endelige filmen ble publisert. Da selve filmen ble publisert hadde teaseren blitt sett 270 ganger.

Figur 32: Skjermbilde tatt 11.mai av statistikk til teaseren vår.

4.3.12 Kjørefilmer til jentene

Etter forespørsel fra jentene har vi laget en kjørefilm til hver av dem, en såkalt «Shred Edit» som kun består av snowboardkjøring og triks klippet til musikk. I disse filmene brukte vi mange GoPro-klipp, men også klipp fra HD-kameraene satt sammen. Filmene endte opp på litt over 2 minutter hver. Disse ble lastet opp på Vimeo-kontoen vår i ettertid av publiseringen av selve filmen, den 20.mai (Snoked, 2012e, 2012c, 2012a, 2012h).

4.3.13 En versjon med engelsk tekst

Vi valgte å lage en versjon av filmen med engelsk tekst (Snoked, 2012i). Dette for at artistene til musikken vi brukte og våre internasjonale venner skulle få se filmen. Ved å tilby publikum en

versjon med engelsk tekst når vi ut til en større målgruppe enn vi ellers ville ha gjort. Det vi først gjorde var å lage et Google-dokument hvor vi skrev inn replikkene på engelsk for å sende de over til en canadisk venn av oss, som så over språket og rettet opp i eventuelle feil. Se vedlegg N for hele teksten. Vi lagde også ny grafikk som trengte oversettelse som rulleteksten, fotosupring, supringen til Sisjord og undertittelen «Jenter som er stoka på». Vi fikk også tak i Høgskolen i Gjøvik sin logo på engelsk som ble satt inn i rulleteksten. Den engelske tekstingen satt vi på filmen ved hjelp av teksteffekten «Outline Text» i Final Cut Pro. Med denne teksten kunne vi velge at selve teksten skulle være hvit med en svart tynn kant. I samme teksteffekt kunne vi også velge å ha en bakgrunn bak teksten som justerte seg etter lengden på teksten. Vi valgte en grå gjennomsiktig bakgrunn, dette for at teksten skulle skille seg ut fra bildet og synes godt når bakgrunnen var lys.

Figur 33: Skjerm bilde fra den tekstede versjonen av filmen.

Et alternativ kunne vært å lage et eget bakgrunnslag til teksten og legge en type «Blend Mode» på dette laget. En type Blend Mode vi kunne valgt å bruke er «Darker Color», som gjør at bakgrunnen forsvinner når det er mørkere pixelverdier i selve bildet enn i tekstbakgrunnen.

Bakgrunnen synes da kun når det er nødvendig. Final Cuts forskjellige Blend Modes går under navnet «Composite Modes», og Darker Color og var ikke et alternativ i vår versjon av Final Cut Pro.

4.4 Statusrapporter

Vi sendte underveis tre statusoppdateringer til veileder, se vedlegg O. Der skrev vi hva som hadde skjedd tidligere, hva som hadde gått bra, hva som hadde gått dårlig, hva som skulle skje fremover og hva som burde forbedres. Dette var en god oversikt for både oss og veileder. Statusrapportene fikk oss til å sette oss ned å tenke over hvordan vi skulle jobbe videre, og hva som måtte gjøres i neste arbeidsperiode. Alle disse rapportene ble skrevet og delt via Google Docs, noe som fungerte veldig bra da veileder hadde mulighet til å legge igjen kommentarer i dokumentet på en enkel måte.

5.0 Resultater

5.1 Dokumentaren

Dokumentaren vår er en kombinasjon av en sports- og portrettdokumentar der vi følger fire norske jenter i snowboardmiljøet i Oslo. Gjennom filmen blir man kjent med de fire jentene Christina, Sigrun, Thea og Maria som alle kjører snowboard aktivt gjennom sesongen. Vi får lære hvorfor jentene begynte å kjøre brett og hva snowboard betyr for dem, både sportslig og sosialt. Gjennom filmen fokuseres det på hvordan det er å være jente i et ellers guttedominert miljø, og hva som er hovedforskjellene mellom jenter og gutter på snowboardarenaen. Førsteamanuensis ved Norges Idrettshøgskole, Mari Kristin Sisjord, har tidligere forsket på jenter og snowboard. I løpet av filmen får man også høre Sisjords tanker rundt temaet.

Anslaget på filmen viser korte klipp av snowboardkjøring og timelapse av snø som smelter på en snowboardbinding. Deretter kommer tittelen på filmen opp over et stemningsbilde av to av jentene i solnedgang, mens de befinner seg i trekket. Over neste stemningsbilde kommer tittelen «Snoked» og undertittelen «Jenter som er stoka på snø» til syne. Så følger det flere nærbilder i svart-hvitt av jentene som tar på seg hansker, knytter støvlene, spenner fast bindingene og tar på seg brillene. Disse klippene har også en egen *skurreeffekt*. Denne sekvensen blir avbrutt med en eksplosjonslyd og neste klipp vises deretter i farger av Christina som kjører snowboard nedover bakken til energisk musikk. Bildet av henne fryses midt i et triks og omgivelsene rundt Christina forsvinner og blir erstattet med grafikk. Navnet hennes kommer opp som en del av denne grafikken. Bakgrunnen er animert snø som daler nedover foran en svart bakgrunn. På samme måte får man se alle jentene bli presentert. Mellom introduksjonen av hver av jentene er det forskjellige klipp av at de kjører og gjør triks. En timelapse av skisenteret fungerer som en overgang fra introen til starten på filmens hoveddel. Det neste som vises er intervjuer med en og en av jentene, der de forteller kort om hvorfor de startet å kjøre snowboard, om de kjører konkurranser og hva snowboard betyr for dem. Førsteamanuensis Mari Kristin Sisjord blir også presentert i denne delen av filmen, hvor hun forteller om hvorfor

hun begynte å interessere seg for snowboard. Etter å ha blitt litt bedre kjent med alle jentene forklarer Thea, Christina og Sigrun hvordan de lærer seg nye triks og hva de føler og tenker mens de hopper. Det vises bilder av at de gjør forskjellige triks mens de snakker. Deretter får man se at Thea er litt redd før hun skal kjøre. Sisjord forteller så om hovedforskjellene på jenter og gutter på snowboard. Deretter diskuterer jentene forskjellene, og kommer frem til at de har noe å lære av guttene, selv om de er ganske fornøyd med hvordan de som jenter har det i bakken. Neste del av filmen har fokus på Maria og spenning rundt hvilke skader hun har hatt gjennom sin tid på snowboard. Først er det en liten introduksjon av henne i halfpipen hvor det er klipp fra både vanlig kamera og GoPro satt sammen til en lengre sekvens. Her forteller hun at det er viktig å fokusere hundre prosent og legge vekk andre tanker. Hun forteller videre om da hun falt i halfpipen og fikk hjernerystelse. Det var mye dramatik rundt dette da hun ikke klarte å reise seg og trodde hun var lam. Mens Maria forteller får man se private bilder fra da hun var innlagt på sykehuset. Temaet med skadene til Maria avsluttes ved at hun forteller at hvis hun skal slutte med snowboard, så må det en veldig stor skade til. Deretter følger temaet om hvordan det er å være jente i snowboardmiljøet. Thea forteller at det er et veldig godt miljø med gode venner som holder sammen. Jentene forteller hva folk innenfor og utenfor dette miljøet tenker om jenter som kjører brett, når det gjelder både klær og skating. Sisjord snakker om utfordringene ved å være jente i denne sporten, og at jentene henger bakpå når det gjelder filming og den profesjonelle delen. I neste intervju med alle jentene forteller Christina at hun i begynnelsen var flau for at hun ikke hadde noen kule klær, men sier videre at det viktigste er å ha det gøy i bakken. Sisjord forteller at det burde bli satt av jentetid i bakken for at jenter skal tørre å prøve seg på krevende oppgaver. Filmen rundes av ved at Maria sier: «Snowboard er kult!». Deretter vises forskjellige kjørebilder før rulleteksten avslutter det hele med et pang. I rulleteksten krediterer vi oss selv, utøverne, musikken, Høgskolen i Gjøvik, Oslo Vinterpark og veileder Jarle Leirpoll.

For å krydre innholdet har vi gjennom hele filmen valgt å supplere de vanlige opptakene med bilder fra GoPro-kameraene festet på jentene mens de kjører, eller ved at de er plassert under

eller ved hopp, bokser og rails. Dette er med på å gjøre filmen vår enda mer variert med tanke på både innhold og kameravinkler.

5.2 Sammenligning av kameraene

Vårt fokus gjennom prosjektet har vært å sammenligne bruken av sportskamera opp mot filming med kun vanlig kamera, og vi har sett på hva bildene fra GoPro har tilført vår produksjon. Erfaringer vi har hatt under produksjonen er at GoPro er et billig kamera som tar liten plass i forhold til HD-kameraene. I tillegg så tåler de vann og er meget støtsikre. I vår opptakssituasjon i slalåmbakken var dette et kamera som passet perfekt inn. Vi hadde med oss syv GoPro-kameraer under opptak og vi fikk plass til alle disse i kamerabagen sammen med de vanlige kameraene.

Det ønskede resultatet vårt med å filme med så mange kameraer var å få mange kombinasjonsmuligheter og ulike vinkler å velge. I den endelige filmen kunne vi kombinere de ulike kameravinklene på mange ulike måter. Ved at et GoPro-kamera ligger under et hopp blir resultatet helt annerledes enn ved at situasjonen er filmet fra siden med et HD-kamera. Dette gjorde at vi enten kunne velge å kombinere opptakene fra samme situasjon ved å klippe fra kamera til kamera, eller plassere de forskjellige klippene på helt forskjellige steder i filmen.

Med utsnittet til GoPro-kameraene, får man fanget mye av situasjonen på grunn av vidvinkellinsa. Dette gjør at man kan få hele bevegelsen fra et hopp inn i samme utsnitt, uten at man må bevege på kameraet. Samtidig må kameraet være plassert veldig nære hoppet for at utsnittet ikke skal bli for langt unna. Med vanlig kamera må man følge utøveren, bytte kameravinkel eller stå langt unna for å få hele hoppet med i samme bilde. GoPro gir en følelse av tilstedeværelse for seeren som man ellers ikke ville fått på avstand med vanlig kamera. Ved å eksempelvis bruke et hjelmfeste rettet fremover, vil kameraet fange det samme som utøveren ser. Dette gjør at man får ta del i situasjonen og det føles som om man er der det skjer. Denne følelsen blir fort avbrutt om man bytter tilbake til vanlig kamera.

5.2.1 Tidsbruk og kvalitet på GoPro-klipp

Batteritiden til GoPro er normalt sett på 2,5 timer, men når det er kaldt vil batteritiden synke. Det er mulig å kjøpe ekstra batterier eller kjøpe et silikondeksel som vil være ekstra beskyttende mot kulde. Vi var heldige med mildt vær under opptak, så batteritiden holdt seg godt. Siden vi hadde hele syv forskjellige GoPro-kameraer, ble ikke dette det største problemet for oss selv om vi kom i situasjoner hvor noen av kameraene ble utladet mot slutten av dagen. Når et kamera gikk tom for strøm, brukte vi bare et annet. Det var en raskere løsning å bytte til et annet kamera, enn å bytte batteri. På denne måten unngikk vi også å miste batteriene i snøen. Lading av batteriene til alle kameraene tok lang tid, men dette var noe som ble gjort på kveldstid etter opptak.

Vi lot utøverne kjøre alene med kameraet festet til seg, noe som gjorde at det ofte ble veldig lange klipp hvor kameraet eller kameraene ofte stod på opptak over lengre tid. Dette gjaldt også når et kamera for eksempel ble satt opp ved et hopp. Der var det vanskeligere å komme til for å skru opptakene av og på, og det ble fort et opptak med flere hopp i samme klipp. Det kunne være et klipp på 10 minutter hvor vi under postproduksjon til slutt trakk ut en bit på et halvt minutt eller bare noen få sekunder. Vi lot også jentene styre opptakene selv ved å trykke på knappen for å begynne og avslutte filmingen. Dette ga oss litt varierende resultater, da de ikke alltid visste om kameraet allerede filmet og trykket av når de egentlig skulle ha trykket på. Kameraet blinker med et rødt lys for å vise at det filmer, men dette var ikke alltid tydelig nok. Knappene til GoPro er også litt harde, så noen ganger hender det at man trykker en ekstra gang for mye, ettersom man ikke tror den reagerer ved første forsøk.

Vi har erfart at GoPro krever mye lys for å få gode bilder siden at de har rask lukkertid. Med andre kameraer kan man som oftest stille lukkertiden ut i fra bevegelse i bildet, og etter hvilke lysforhold man befinner seg i. De vanlige kameraene ga oss motion blur der det var raske bevegelser i bildet, dette skjedde ikke med GoPro. Her ble bevegelsene i bildet klarere, men virket noe hakkete til tider. Vi fikk også bevist at GoPro er veldig avhengig av været og lyset etter hvordan fargene blir. På et vanlig kamera har man for eksempel muligheten til å fortelle

kameraet hva som faktisk er hvitt, ved å stille hvitbalansen. GoPro-opptakene vi endte opp med fra de forskjellige dagene, ser forskjellig ut etter hvordan været var under opptak. De beste bildene fikk vi helt klart fra dager med sol og skyfri himmel. Bildene på GoPro-opptakene har også større kontrast, enn bildene på opptakene fra HD-kameraene.

Vi konverterte alle GoPro-klippene til et redigeringsvennlig format før vi importerte de til redigeringsprogrammet. Under konverteringsprosessen brukes det ekstra tid på å skille ut de delene av klippene som skal brukes fra et lengre originalklipp. Etter vi kopierte inn filene fra minnekortet til datamaskinen, startet konverteringsprosessen. Vi brukte til sammen 29 timer på dette.

Lydkvaliteten på GoPro-klippene er dårlig og man må helst ha noe å erstatte denne med. Dette krever ekstra tid i postproduksjon for å få et best mulig produkt.

5.3 Hva gjør GoPro attraktiv for videoprodusenter

5.3.1 Internasjonale videoprodusenter

Vi har selv sett at GoPro har blitt brukt i serier på MTV som «Made» og «Plane Jane», og i følge GoPro selv har de blitt brukt i over 70 forskjellige TV-programmer (Gopro.com, 2011a). I Nick Wingfields artikkel «Camcorder Popular With Surfers Looks to Ride Professional Market» skriver Wingfield om Andy B. Casagrande som er frilansfotograf for Discovery Channel og Animal Planet. Han forteller at det robuste utseende og de lave kostnadene til GoPro gir han mulighet til å få bilder han ellers ikke hadde hatt mulighet til (Wingfield, 2011). Han har nemlig brukt GoPro til å filme inne i munnen på en hai og filmet både en isbjørn og alligatorer som biter mot kameraet. Noen av kameraene har blitt spist opp, men haien spytter til slutt opp delene og haien vil ikke bli skadet. Ernie Montagna er utstyrsmanager for «Original Production», produksjonsselskapet bak «Deadliest Catch» og «Ice Road Truckers». De bruker GoPro blant annet for å få bilder av krabber som går i teinene. I 2010 anslo Montagna at han kjøpte 200

GoPro-kameraer for alle produksjonene til selskapet, mens i 2011 kjøpte han 75 stykker. GoPro har også laget en film med filmfotografen fra Deadliest Catch, Cameron Glendenning. Han forteller om hvordan de bruker GoPro og vi får se GoPro-klipp som er brukt i serien (GoPro, 2011). I denne filmen, «GoPro Deadliest Catch», forteller Glendenning at produksjonen deres har tatt seg opp betraktelig på grunn av bruken av GoPro, og man får blant annet se klipp hvor kameraet er i krabbeteina, festet på båten og til og med festet på en krabbe som beveger seg. Han forteller videre at man kan feste kameraene på forskjellige fester i løpet av noen få minutter og trenger ikke kaste bort tid på å rigge opp større kameraer.

5.3.2 Norske videoprodusenter

Vi har også sett at de bruker GoPro i ulike norske produksjoner som i TV-programmene «Dyrepasserne», «Det store spillet», «Amazing Race Norge» og «Senkveld». Vi sendte ut e-post til ulike produksjonsselskaper i Norge og fikk blant annet svar fra «Monster Entertainment» som står bak produksjonen av Senkveld. De forteller at de har gode erfaringer med disse kameraene spesielt i «Camp Senkveld» og i «Senkveld vs. Europa». De bruker GoPro for å gi spennende og alternative vinkler i mange ulike situasjoner, men også fordi de er hensiktsmessige med tanke på vann og plassproblemer. GoPro gir dem muligheter til å fange innhold på måter hvor andre kameraer ikke strekker til. Situasjoner GoPro brukes i er alt i fra sykling, padling, ridning og ski. I nærheten av vann er det et veldig billig alternativ til de tradisjonelle undervannskameraene og Monster Entertainment har blant annet brukt GoPro i kajakk, seilbåter og andre steder hvor det er fare for vannsprut. Det koster like mye å kjøpe et GoPro-kamera som å leie et normalt kamera for en dag. Derfor velger de å ha disse kameraene med på opptak, selv om de ikke nødvendigvis blir brukt. GoPro har tekniske begrensninger som at de fungerer veldig dårlig inne på grunn av lite lys. Det er også sjeldent de får gode totalbilder med GoPro grunnet en tilnærmet fisheye-linse, og lyden er nærmest ubrukelig. Monster Entertainment bruker GoPro kun som supplement til andre kameraer, men også for sine tydelige fordeler.

«Det store spillet» er en serie om en pokerturnering på Viasat 4. Her er det plassert GoPro-kameraer under glassbordet foran hver enkelt pokerspiller for å filme hva slags kort som ligger på bordet. På grunn av vidvinkellinsa ser man også spillerne i samme utsnitt og får dermed fanget uttrykkene deres, samtidig som man får se hvilke kort spilleren har foran seg på bordet. Her er GoPro tatt i bruk både med tanke på at den tar veldig liten plass og at den fanger en vid vinkel. Fordelen er også at GoPro ikke trenger å bli operert av en kameraoperatør når den er montert i ønsket posisjon. I «Dyrepasserne» på TV2, har GoPro blitt brukt som overvåkningskamera. Her har de plassert GoPro-kamera ved matskålen til et dyr og latt det filme mens ingen andre har vært til stede for å finne ut om noen har stjålet maten til et av dyrene. I «Amazing Race Norge» har vi sett at GoPro har blitt montert på surfebrett. I tillegg til filming av surfing med GoPro, filmet de med et annet vanlig vanntett kamera ute i vannet og på land. Det virket som om det var vanskelig for kameraoperatørene å følge utøverne med det vanntette kameraet etterhvert som deltakerne ble tatt av bølgene og transportert over store avstander i raskt tempo. GoPro-kameraene fanget utøverne uansett hvor de befant seg og hadde alltid utøveren i fokus. Å feste kameraene på eller hvor utøverne befinner seg gir fordelen at man aldri mister noen av utøvernes handlinger. Amazing Race Norge har også tatt i bruk GoPro under fallsjerm- og strikkhopping. GoPro blir også brukt i ulike nyhetsinnslag om blant annet skikjøring og sykling, både på NRK og på TV2.

5.4 Analyse av tidligere produksjoner

For å kunne se tydelig på hva sportskamera kan tilføre ulike produksjoner har vi valgt å analysere fire forskjellige dokumentarfilmer. En der det ikke brukes sportskamera, to som er laget delvis med sportskamera og en der det kun er benyttet sportskamera. Vi har valgt å fokusere på hvordan handlingen er bygget opp i de forskjellige filmene og hva sportskamera tilfører eller kunne tilført for å krydre innholdet og gjøre det mer engasjerende. For tillatelse til bruk av bilder fra filmene vi har analysert, har vi brukt sitatretten hvor annet ikke er oppgitt. Se vedlegg L side 2.

5.4.1 Uten sportskamera - Hockeymodell

Hockeymodell er en svensk dokumentar om hockeyspilleren og modellen Linn Asplund, regissert av Josef Fares (Fares, 2008). Vi hadde tilgang på dokumentaren da den ble lagt ut 3. januar 2012 på «svtplay.se», og var bare tilgjengelig i en måned fra denne datoen. Dokumentarens varighet er på 13 minutter og 41 sekunder.

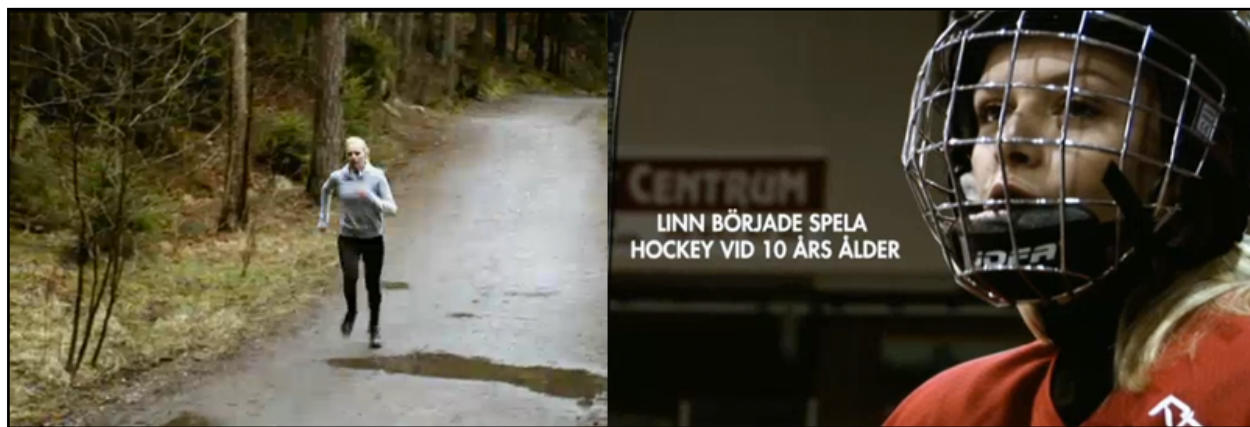
Filmens anslag viser ulike fotografier fra Linns barndom, før man plutselig ser henne i hockeydrakt og fullt utstyr i en hockeyhall. I bakgrunnen endres musikken fra rolig og forsiktig til dramatisk og klassisk når man ser henne på isen med alt hockeyutstyret. Deretter klippes det raskt mellom bilder av Linn som modell og bilder av henne som hockeyspiller for å fremheve kontrasten mellom de to aktivitetene.

Figur 34: Bilder fra filmen som viser kontrastene fra livet som modell til livet som hockeyspiller (Fares, 2008).

Man hører dramatisk fiolinspill, mens man ser Linn spille tøff hockeykamp. Det neste som vises er Linn ute på joggetur for å trene. Det fokuseres på at trening er viktig for henne, hun er nødt til å holde seg i form. Ute på joggeturen er det intervju med Linn der hun forteller at modellbransjen ønsker at hun skal gå ned i vekt, mens ishockeyen ønsker at hun legger på seg. Hun er usikker på hva hun ønsker å prioritere høyest. Tilbake på isen igjen vises illustrerende tekst at Linn har spilt ishockey siden hun var 10 år, og at hun nå spiller på lag med en gjeng

gutter. Utover i filmen varierer det mellom klipp av Linn og guttene i garderoben, intervju på joggetur og klipp fra fotoshoot.

Figur 35: Bilder som viser en joggetur og Linn på isen med forklarende tekst (Fares, 2008).

Det er en stor forskjell mellom den møkkete garderoben og det stilige modellivet. Linn forteller at hockeygutta holder henne nede på jorda, de tar henne for den hun er, den Linn de har kjent i 10 år. Intervjuene i garderoben gir seerne en følelse av at man virkelig får ta del i Linns verden. Mot slutten av filmen er det intervju med Linns mor, far og bror. De forteller om Linns utseende og væremåte. Broren sier han er stolt av at Linn klarer å fortsette å spille ishockey, samtidig som hun er modell. Filmen avsluttes med en montasje og kryssklipping mellom oppkjøring til hockeykamp og forberedning til catwalk og fotoshoot som er høydepunktet og klimakset i filmen. Avslutningen gir ikke publikum et klart svar på om Linn noen gang kommer til å velge mellom ishockeyen og modellkarrieren, men den fokuserer på hvordan hun klarer å kombinere de to verdenene. Dette fungerer også som en påminnelse fra bildene vi har sett tidligere i filmen fra de to miljøene.

Figur 36: Linn som modell, intervju hjemme i sofaen og på hockeysisen (Fares, 2008).

Fra filmskaperens side er det tydeligvis meningen at man skal lure på om Linn noen gang tok et valg mellom ishockey og modellkarrieren, men som publikum kan man føle at man ikke oppnådde noe ved å se filmen. Man skulle ønske at filmen avsluttes med et endelig valg eller løsning på problemet. Gjennom filmen får man bare et lite innblikk i Linns verden. Det kunne vært mer fokus på om det var mer enn kombinasjon av slanking og trening som var problemer for henne.

Det er ikke brukt noen form for sportskamera i denne dokumentaren, kun vanlig kamera. Delene av filmen der det kunne vært aktuelt å bruke et slikt type kamera er når det er filmet på ishockeyisen. Å feste et kamera på Linn i de tøffe taklingene, og i det høye tempoet på isen hadde økt følelsen til publikummet om hvor tøff ishockeysporten virkelig er. Noen av klippene fra isen er filmet fra siden av banen, mens noen klipp er filmet ved at kameramannen selv har stått på skøyter. Da får man følelsen av at man selv er på isen og observerer Linn. Håndholdt kamera er med på å skape spenning og uro. Ellers er utsnittene i filmen varierende, man får alltid de forskjellige plassene etablert med et ultratotalt eller et totalt utsnitt. For å komme innpå Linn er det ultranære og nærbilder av henne, både på isen og som modell. Under intervjuet ute på joggeturen blir Linn filmet halvnært i profil mens hun snakker til kameraet. All informasjon vi får gjennom filmen blir fortalt eller vises som tekst. Man ser aldri filmskaperen i filmen eller hører noen form for voiceover. Intervjuet med familien er filmet hjemme hos Linn i et avslappet miljø. Dette gjør at man får en følelse av at familien er ærlig og virkelig sier det de mener.

5.4.2 Delvis med sportskamera - Freeway a skydiving story

Dette er en kort dokumentar om 50 av Australias beste *freefly skydivers*, som kom sammen den 26. desember 2011 for å slå en australsk rekord. Filmen er produsert av Christian Whyte og Matty Gilso, og varer i 7 minutter (Whyte, 2012). Bilder fra filmen er tatt med tillatelse av Christian Whyte, se vedlegg L side 3. Filmen starter med en person som forteller at det å hoppe fra 18,000 ft med oksygen er noe helt annet enn hva som er normalt. Dette klippet gjentas tre minutter senere, som en påminnelse. Deretter vises klipp fra et fly, før vi er tilbake på bakken hvor man får en liten introduksjon av hvordan hoppet skal utføres og at de skal prøve å slå den australske rekorden. Man blir invitert til å bli med på reisen og får lyst til å se videre om de klarer det eller ikke. Spenningen bygger seg opp med musikk og lange nærbilder med fade inn og ut.

Figur 37: Nærbilder fra filmen.

Voiceover kommer over bildene: «Det vil bli hardt å stoppe meg fra å gjøre dette, hehe. Jeg tipper jeg må dø, jeg vet ikke». Et klipp med et fareskilt gir et inntrykk av at dette er en farlig sport, i bakgrunnen kjører det et fly. Deretter er det en del forskjellige bilder med rolig og spennende musikk. Man får se intervjuer med fagpersoner som er profesjonelle fallskjermhoppere. De forteller om hvorfor de liker fallskjermhopping og hva det går ut på. De forteller at de må stole på hverandre, hvis ikke kan det gå galt. Man må være rolig selv om det er en konkurranse om å slå en rekord. *Big Way Skydiving* går altså ut på at en stor gruppe med fallskjermhoppere skal sikte mot hverandre når de er i fritt fall og henge seg sammen med hverandre i minst noen sekunder. Basen under Big Way Skydiving må være solid, siden det er senteret og hjertet av gruppehoppet. Man får se bilder som viser *hjertet* av basen.

Australias beste fallskjemhoppere er med i filmen, og man får se dem på øvelser og treninger. De er de første til å hoppe med oksygen i Australia, noe som gjør det til en stressende situasjon. Man får se bilder av dem i flyet mens de inhalerer oksygen, som klippes inn med intervju hvor de forteller om alt de må tenke på. På første forsøk får man se at det ene flyet mister fart og detter ned 2,000 ft. Her vises det klipp inne fra flyet, intervjuer og klipp fra bakken hvor det filmes at flyet detter. Man får også se når de hopper ut av flyet uten å klare det. Etterpå er de redde, men glade for å komme ned på bakken igjen etter hoppet.

Deretter vises rolige klipp fra neste morgen med voiceover hvor det blir sagt: «Denne morgenen var som en fersk start». Det er siste dag og alle føler seg bra og er fokusert på å slå rekorden. Her veksles filmingen jevnt mellom GoPro-kamera og vanlig filming fra et fly. Voiceover forklarer hoppet underveis samtidig som man hører musikk. De klarte rekorden og publikum blir forklart hvordan det følte. Dette er helt klart høydepunktet i filmen. Mens de er i luften og har slått rekorden blir lyden skrudd ned og bildet blir vist i slowmotion, noe som er med på å gi en følelse av hvordan de beskriver opplevelsen. Disse klippene er i tillegg filmet med GoPro-kamera som gjør at man føler seg enda mer tilstedeværende.

Figur 38: Et klipp filmet med GoPro og et filmet med vanlig kamera fra helikopter.

Alle jubler og klapper. «All den harde jobbinga og organiseringen, du gjør det fordi du elsker det. Dette er det vi gjør og det er slutten på historien». Denne kommentaren er en påminnelse av hva som forklares i begynnelsen, dette er noe de elsker å drive med. Helt til slutt kommer det et

humoristisk klipp hvor en av dem sier: «Hvis adrenalinet forsvinner får jeg prøve noe nytt, kanskje bowling eller noe».

Med 50 hovedpersoner er det ikke slik at man blir godt kjent med hver av personene, men heller selve miljøet og aktiviteten. En spennende historie om en uvanlig jobb som er morsom å ta del i ved å se denne filmen. Kombinasjonen av intervjuer, GoPro og andre effekter gjør at man føler at man har tatt del i handlingen og fått en god følelse av hvordan det er i miljøet. Voiceoveren som er lagt over noen av bildene kommer fra de forskjellige intervjuene. Dette fungerer bra siden det er deres historie som de selv forteller. Når det gjelder lyssetting så er det to av intervjuene som skiller seg ut, her sitter de inne på et rom med en svart bakgrunn. På disse klippene er det brukt trepunkts lyssetting og lyset ser veldig perfekt ut i forhold til de klippene som er filmet ute med kun utnyttelse av naturlig lys. Dette matcher ikke resten av filmen og man lurer på hvorfor de ikke har filmet alle intervjuene ute.

Figur 39: Klipp fra filmen som viser forskjellen mellom naturlig utelys og trepunkts lyssetting innendørs.

GoPro-kameraet er bare blitt brukt under selve hoppene og inne i flyet. Med GoPro ser man deler av personen som har kameraet festet på seg og det føles nesten som om det er seerne selv som tar del i situasjonen. Man kommer så nært. Under hoppene er det også blitt filmet med vanlig kamera fra et fly som gjør at man får et annet synspunkt på det som skjer, og blir minnet på at man er en tilskuer. Man får også sett hoppet på avstand for å få en oversikt. Det

fungerte bra å bruke begge kameraene i denne situasjonen, uten at det ble for mye av det ene eller det andre.

Hvis det er noe som savnes i selve handlingen så er det klipp av en fagperson som forteller hvor farlig dette er og sjansen for at det kan gå galt. Det hadde også vært interessant med noen klipp fra familiemedlemmene om hva de mener om dette prosjektet.

5.4.3 Delvis med sportskamera - Dream World

«Dream World» er en kort dokumentar på 7 minutter og 36 sekunder om Jason Paul som er en *free runner* (Sauer, 2011). Bilder fra filmen er tatt med tillatelse av Frank Sauer, se vedlegg L side 3. Han prøver å finne nye måter i sitt daglige liv for å oppfylle sine indre behov. Han reiser til London hvor han oppdager at vennskap er en viktig verdi i livet.

Filmen starter med raske klipp, nærbilder, ufokus/fokus og lydeffekter. Etter å ha sett hele filmen skjønner man at disse klippene er hentet ut i fra resten av filmen, og blir vist i anslaget som en slags teaser på hva som kommer senere. Klippene er veldig korte og med spennende lyder som tilsammen gjør at man lurer på hva som kommer etterpå og hvor filmen fører deg. Deretter kommer tittelen Dream World frem. Man får se Jason Paul for første gang som forklarer hva det vil si å være free runner: «Det er en som våkner opp og går til sengs, og innimellom det gjør han hva enn han har lyst til å gjøre». Man ser Jason som balanserer i solnedgangen. «Jeg vil bare nyte hvert eneste øyeblikk». Så kommer det raske klipp der man får se Jason i sitt miljø hvor han hopper og løper rundt i gatene. Her vises klipp filmet med GoPro hvor kameraet er festet på han eller ligger på bakken. Nesten annet hvert klipp er filmet med GoPro.

Figur 40: Utsnitt filmet med GoPro.

De har klippet sammen GoPro-bildene med de vanlige bildene i en kontinuitetsklipping som gjør at man får se klippene sammen som en helhet. Det at vi først ser via et GoPro-kamera at han gjør en salto i lufta og deretter med vanlig kamera gjør at vi får satt det i perspektiv til hverandre og får sett det på avstand.

Figur 41: To klipp hvor det ene er filmet med vanlig kamera og det andre med GoPro.

Jason forklarer at normale folk ikke vil se en by på samme måte som han gjør. Han ser mulighetene til å gjøre noe mer ut av det. Man får se bilder tatt med GoPro som gir denne vidvinkel-effekten, og gir ett inntrykk av hvordan han oppfatter en bygning og ser verden

annerledes. Dette var introduksjonen vår til Jason før han ankommer London hvor han skal delta i arrangementet «Red Bull the Art of Motion». Man får se klipp av flyet og generelt korte klipp fra London, blandet med hopp og løping. Man møter andre free runners og får høre hva de mener om dette miljøet. Dette er en blanding mellom intervjuer med Jason og bilder fra øvelser til konkurransen de skal ha i London. Intervjuet er brukt som voiceover over mange klipp, som gjør at man får inntrykk av at dette er hans historie, noe som passer bra til en kort dokumentar som dette. Kvelden er kommet og det er raske klipp som bygger opp spenning før det hele starter. Her har fokuset blitt flyttet over til alle som er med på arrangementet og ikke bare Jason. Dette viser at samhold og vennskap er viktig for dem. Under konkurransen kunne det vært mer bruk av GoPro, men mulig at de valgte å ikke bruke GoPro på grunn av at utøverne ikke ville ha kamera festet til seg under konkurransen. Ved bruk av GoPro hadde man som seere fått et bedre inntrykk av hvordan det føles å være en *free runner* og kommet nærmere på dem. Selv om man veldig gjerne vil se slike triks på avstand og i en helhet, så hadde det generelt sett vært en god effekt med noen flere GoPro-klipp. Kontinuitetsklippingen passer godt sammen, selv om det er kontrast mellom GoPro og ikke GoPro. Nervøse, men oppspilte deltagere venter på å underholde under arrangementet. Deretter vises mange klipp av triksene de gjør i konkurransen. Dette er hovedpunktet i filmen, hvor man virkelig får se utøverne i sitt rette element og hvor de gir alt. «Dette er drømmeverdenen vår hvor vi kan være venner og trene sammen hele dagen, det er det vi ønsker hver uke, dag og år. Være sammen og trene». En passende avslutning til filmen hvor følelser og meninger kommer frem som en avrundning til seernes deltagelse under filmen.

5.4.4 Kun med sportskamera - Wingsuit Flyers

Wingsuit Flyers er en dokumentarfilm sponset og laget kun med GoPro HD kamera (GoProCamera, 2012). Den handler om Jeb Corliss og Roberta Mancino som er profesjonelle fallskjerm- og basehoppere, og er 9 minutter og 59 sekunder lang. Denne filmen handler om hopping med vingedrakt, som er en drakt som tas på før et fallskjerm- eller basehopp for å fly bedre. Gjennom GoPro-kameraet får man deres perspektiv når de hopper utenfor kanten i

vingedraktene sine. De har flere kameraer festet på kroppen. De blir dermed filmet i ulike perspektiv samtidig som de filmer hverandre mens de suser nedover. Et kamera er festet foran på hjelmen og filmer ansiktet, et kamera er festet oppe på hjelmen og filmer kroppen bakover og et kamera er festet på magen som filmer fremover. Dette gir seerne virkelig et godt overblikk over hvordan det er å fly nedover fjellsiden.

Figur 42: Jeb Corliss og Roberta Manico suser nedover fjellsiden (GoProCamera, 2012).

I filmens anslag hopper begge to utenfor en fjellkant. Jeb flyr under en foss fra fjellet og dette blir filmet og vist med forskjellige kameraer til forskjellig tid. Kameraet som er festet på Jeps mage får dråper på linsa i dét han flyr gjennom vannet. Anslaget blir brått avbrutt av en tekst der det står «Dreams». Dette er overgangen til et intervju med de to våghalsene. Jeb forklarer at hans drømmer er andres mareritt. Hele intervjuet er filmet med forskjellige GoPro-kameraer fra forskjellige vinkler. Lyden høres elektronisk og forvrengt ut og for å gjøre opp for den dårlige lyden til GoPro, vises det forskjellige vinkler av intervjuet samtidig som det dukker opp illustrasjonsfilmer nederst i hjørnet av basehopping. Dette fører fokuset vårt over på bildene vi ser, fremfor lyden vi hører. De forskjellige vinklene under intervjuet blir vist ved at skjermen blir delt i ulike deler og skilles med svarte streker.

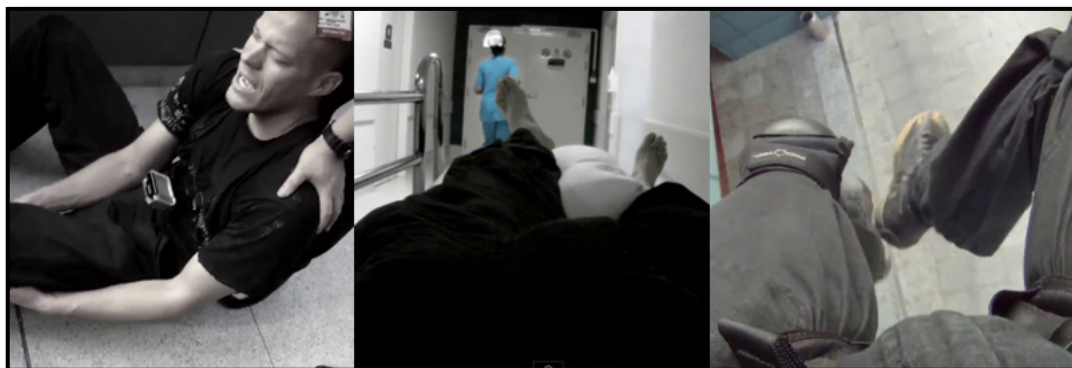
Figur 43: Intervju med forskjellige vinkler samtidig (GoProCamera, 2012).

Disse klippene som fanger oppmerksomheten vår varierer fra intervju med flere vinkler samtidig, til stemningsbilder av at de ler eller smiler. Filmen er preget av spektakulære bilder fra fascinerende vinkler. Etter første del av intervjuet vises det bilder av at de gjentatte ganger hopper fra en bro med fallskjerm. Deretter klippes det til et lite klipp der Jeb og Roberta besøker et fuglereservat etterfulgt av ordet «Love» og splitscreen av Jeb og Roberta som basehopper. Bildene viser de symmetrisk på hver sin side av skjermen og i hver sin vingedrakt. En i svart og en i hvit. Jeb forteller at de møttes fordi de trengte en jente til et nytt prosjekt og at han hadde hørt om Robertas fallskjermhopping. Det skiftes mellom bilder av Roberta som hopper i fallskjerm, med Roberta og Jeb på hver sin side av skjermen og Jeb som kysser Roberta på kinnet på fuglereservatet.

I noen deler av intervjuet snakker Jeb og Roberta av seg selv, men midtveis høres stemmen til intervjueren. Han sitter bak eller ved siden av kameraet, så han er ute av bildet. Jeb forteller at han synes fallskjermhopping er like trygt som å gå over gata og kjøpe en muffins, mens basehopping derimot, det er farlig.

Neste tekst som brukes som symbol er «Death». Musikken høres nesten ut som en tikkende klokke og man ser Jeb ligge i en sykeseng. Han har GoPro-kameraet festet rundt magen og det

filmer beina og tærne hans. Man ser også at han er omringet av leger som viser røntgenbilder. Jeps stemme fungerer som en voiceover og forteller om hva som har skjedd. Deretter får man se film av hvordan han klarte å brette den ene ankelen, vrikke den andre og brette hofta på to steder ved å treffe en balkong på en bygning da han basehoppet. GoPro-filmen som viser hva som skjedde er gjort i slowmotion og man kan høre Jeps stemme når han treffer balkongen. Jeps ler mens han forteller hva som skjedde og virker uredd.

Figur 44: Da Jeps skadet seg og måtte på sykehuset (GoProCamera, 2012).

Man får se flere vellykkede fallskjermhopp med ulike GoPro-vinkler før neste tekst er «Happiness». Jeps forteller at hver gang de overvinnet noe eller gjør noe som har blitt påstått er umulig blir de lykkelige. Mens Jeps snakker får man se et spektakulært basehopp. I tillegg til vinklene som har vært brukt tidligere er kameraet festet på leggen denne gangen og filmer oppover langs siden av kroppen også. En mann står og venter på at Jeps skal fly forbi, han kommer i full fart, og det er da man virkelig ser hvor fort han suser nedover fjellsiden. Etter teksten «Future» får man igjen høre stemmen til intervjueren: «Kan du fortelle meg hva som blir det neste?», det vet de ikke, men de sier at det ikke finnes noen grenser. De eneste grensene som finnes er de man setter for seg selv. Filmen avsluttes med slagordet til GoPro som er *Be a Hero*, dette er helt klart budskapet til filmen. Vær en helt og lev drømmene dine. Filmen beviser at man kan lage en hel film med GoPro-kamera preget av spektakulære bilder. Det som oppleves som den største negative siden er at lyden er svært dårlig og virker metallisk. Her kunne man ønsket at annet lydutstyr hadde vært tatt i bruk. Under intervjuene kunne man fått et bedre utsnitt ved å gå nærmere med et vanlig kamera uten vidvinkellinse.

6.0 Diskusjon av resultater

6.1 Dokumentaren

Ut i fra resultatet av dokumentaren er det noe som kunne og burde vært gjort annerledes. På grunn av at GoPro-kameraene har lynrask lukkertid hadde disse bildene ingen motion blur da de ble fryst under introen. Det var egentlig ikke planlagt at disse GoPro-opptakene skulle bli brukt, så de var derfor ikke filmet i 1920x1080, som ble gjort på de opptakene vi egentlig hadde planlagt å bruke. Ved å filme i dette formatet hadde vi sluppet å miste kvalitet når bildet ble skalert opp, og vi prøvde derfor å unngå for mye skalering av disse klippene. Vi burde hatt en ekstra opptaksdag for å filme introklippene på nytt med rask lukkertid for å bli kvitt motion bluren på HD-kameraene, eller filme med GoPro i 1920x1080. Vi oppdaget ikke problemet før vi var i postproduksjon og vi valgte å beholde introen slik den var planlagt og ikke erstatte den med noe annet. Dette på grunn av at vi synes vi delvis klarte å løse problemet ved å bruke GoPro-klipp i stedet. Introen foregår i et høyt tempo og frysningen av bildet gir en spesiell effekt som vi ønsket å ha med. Motion bluren var ikke et problem på resten av opptakene hvor klippene skulle spilles av uten å fryses, da motion blur gjør at bevegelsene i bildet flyter bedre sammen.

Noen av kamerautsnittene våre kunne til tider vært bedre. Vi satte opp to kameraer under intervjuet av Sisjord, men det viste seg at disse utsnittene var for like og burde skilt seg mer ut hvis vi skulle bruke dem til å skifte mellom for å variere utsnitt og for å kunne maskere jumpcuts. Vi hadde et utsnitt halvnært forfra og et utsnitt halvnært fra siden. For at bildene skulle hatt større variasjon burde et av kameraene enten hatt et nærmere utsnitt eller et lenger ifra. Det var ikke et stort problem at vi ikke hadde to kameraer å skifte mellom på intervjuene med Sisjord, da hun ikke utgjorde en stor del av filmen og ikke ble vist ofte. Vi valgte å legge over klipp av jentene mens hun snakket, dette for å både understreke det hun sa og for å ha noe spennende å se på. Et sted der vi heller burde satt opp to kameraer med ulike utsnitt var under intervjuene med hver enkelt jente i bakken. I klipp hvor det snakkes om følelser burde vi hatt et mye tettere utsnitt. Et eksempel på dette er når Maria snakker om skadene sine. Her burde vi

også spurt Maria om hun kunne tatt av brillene da vi gjerne vil se ansiktet hennes når hun snakker om dette temaet. Vi hadde HD-kameraene kun på stativ under intervjuene, og dette var et monopodstativ som var lite og lett å frakte. Dette mindre stativet fungerte bra i en intervjusituasjon med lite bevegelser, men om vi skulle filmet hopp og triks med et stativ ville vi gjerne hatt et større ett, siden det burde tåle store, raske og harde bevegelser. I bakken hadde det vært vanskelig å ha med seg et stort stativ, siden vi hadde alt av utstyr fordelt i to kamerabager og var avhengig av ski som fremkomstmiddel. Vi synes resultatene med håndholdt kamera ble bra, og det hadde stort sett ikke vært nødvendig å bruke ekstra tid på å sette opp et stativ.

I postproduksjon la vi merke til at intervjuobjektene våre ofte var litt mørke i ansiktet. En reflektor kunne hjulpet og spart oss for mye ekstra etterarbeid i postproduksjon.

Enkelte av opptakene endte opp med å være i ufokus. Dette kom ofte av at det var store og raske bevegelser i bildet og vanskelig å vite på forhånd hvor en av jentene skulle lande etter et hopp. Siden vi var i en uvant opptakssituasjon valgte vi først å bruke autofokus, og tenkte at dette var en fordel når det var mye bevegelse i bildet. Autofokusen levde ofte sitt eget liv og stilte seg uten at vi var i kontroll. Derfor lærte vi fort at det var bedre å bruke manuell fokus slik at vi var i full kontroll. Vi valgte å enten ha hele bildet i fokus med stor dybdeskarphet, eller fokus satt på avstanden inn til en boks eller på et hopp. Noen ganger justerte vi slik at jentene kom i fokus enten i starten eller i slutten av et triks.

På forhånd var vi bevisste på at vi kunne få problemer med lyden, siden vi ikke hadde noe tilgang på god vindbeskyttelse. Vi undersøkte om det gikk an å leie slikt utstyr, men det hadde blitt dyrt å leie det over en så lang opptaksperiode. Vi var klar over problemet og prøvde å løse det på en enkel og billig måte. Vi brukte strikkede ullsokker utenpå mikrofonen for å beskytte den. Dette fjernet noe vind, men ikke alt. Vi var også klar over at lyden fra GoPro-kameraene ikke var optimal, men selv om lyden var metallisk var den også nødvendig noen plasser. Noen av klippene våre hadde litt for mye bakgrunnsstøy, blant annet da Maria står foran halfpipen og

Thea står foran heistrekket. Her skulle vi ønske at vi hadde hatt tilgang på mygger med god vindbeskyttelse, noe som hadde økt kvaliteten på lyden og ikke fanget opp for mye bakgrunnsstøy slik som shotgunmikrofonene gjorde. Vi kunne ha plassert jentene andre steder for å unngå støyen, men vi ønsket å filme intervjuene i deres rette element.

Vi hadde egentlig planlagt å lage en sammenligning av timelapse med GoPro og speilreflekskamera for å vise forskjellen med timelapse gjort med automatiske og manuelle innstillinger. Første dagen vi prøvde på dette hadde vi fått med oss et speilreflekskamera som det var noe feil med innstillingene på. Kameraet nektet oss å velge manuelle innstillinger under intervallfunksjonen. Kameraet tok dermed bilder på auto og det endte med at den endret på blender og lukkertid fra bilde til bilde. Kameraet zoomet også inn av seg selv noen ganger for å stille fokus. Timelapsen med GoPro fungerte som den skulle, men det var ikke denne vi ønsket å bruke i filmen. Selv om vi hadde gjennomført en test av timelapse på forhånd med samme type kamera, lærte vi at vi bør gjøre tester med det eksakte kameraet vi har med oss ut på opptak for å unngå feil som dette. Neste gang vi prøvde å gjennomføre timelapse samtidig med GoPro og speilrefleks, hadde vi forsikret oss om at vi hadde med oss et speilreflekskamera som hadde innstillingene i orden. Denne gangen derimot festet vi ikke stativet til GoPro-kameraet godt nok i snøen. Uten at vi la merke til det flyttet kameraet seg litt underveis, siden stativet ikke satt helt fast. Derfor ble det ikke noe av denne sammenligningen heller. Av dette lærte vi å dobbeltsjekke at stativet er godt festet. Timelapsen vi til slutt endte opp med å bruke i filmen, var fra andre forsøk med speilreflekskameraet da de manuelle innstillingene fungerte. Timelapsen fungerer som en overgang fra introen til starten av filmens hoveddel.

Første dagen med opptak gikk med på å få en oversikt over location. Vi lærte raskt denne dagen hvordan vi skulle stille oss i ulike vinkler og med ulik avstand for å få forskjellige utsnitt. Den første dagen gikk relativt bra og vi fikk en del brukbare opptak allerede da. Det viste seg dermed at vi hadde planlagt godt og var forberedt på første opptaksdag. Vi lærte oss tekniske triks underveis, ettersom vi så på de ulike opptakene.

Vi hadde en dag sammen med Maria hvor det var veldig tåkete, noe som gjorde at opptakene fra denne dagen ikke ble særlig bra. Bildene hadde veldig flatt lys og lite kontrast, noe som ikke passet inn med opptakene fra de andre dagene. Vi valgte derfor en ny dag sammen med henne, men denne dagen var det stengt i halfpipen. Da valgte vi heller å filme henne kjøre på hopp, rails og bokser. Vi avtalte enda en ny dag og dobbeltsjekket for å høre om pipen kom til å være åpen. Det var den, og det var nydelig vær. Denne dagen var noe vi virkelig trengte for å få bra bilder fra pipen og gjøre intervjuet på nytt i et bedre lys.

Vi filmet både i Varingskollen og i Tryvann, men opplevde fort at Varingskollen var best egnet. Dette på grunn av at de hadde en egen park med hopp, rails og bokser samlet. I Tryvann var det mer spredt og vi brukte da mer tid på å bevege oss mellom de ulike hoppene. Derfor endte vi opp med å filme mest i Varingskollen mot slutten av opptaksdagene, ettersom vi erfarte at det var mer effektivt å være der. Der var det også en krokheis som gjorde at utøverne kunne hoppe av midt i bakken, fremfor å ta stolheisen helt opp til toppen.

Vi synes vi har fått frem et viktig tema i filmen vår som det ikke finnes for mange filmer om fra før av. Det at vi lagde manus er vi veldig glade for. Dette hjalp oss veldig og gjorde at vi fikk mye ut av opptaksdagene. Vi visste hva vi ville ha og hva vi trengte på de ulike opptaksdagene, noe som også gjorde det lettere i postproduksjon. Vi hadde et mål å forholde oss til, i tillegg til at vi fikk filmet situasjoner som ikke var planlagt. Filming av situasjoner som oppstår av seg selv hører med til det å lage en dokumentar.

Selve intervjuene ble gjort flere ganger på ulike plasser, med enten hver enkelt eller flere av jentene samlet. Dette gjorde at vi fikk varierte svar og at utøverne ble mer og mer komfortable med spørsmålene etter hvert som de ble spurt. De ble også bedre på å svare med hele setninger etter at de hadde vært i en slik intervjusituasjon flere ganger. Vi kunne da trekke ut de delene vi synes var viktigst og best. Vi har hele tiden fokusert på at historien skulle fortelles uten voiceover, så jentene kunne fortelle sin egen historie. Dette er noe vi synes fungerte veldig bra og vi ville

ikke ha med en annen stemme i filmen til å fortelle og kommentere underveis. Eneste tilleggsinformasjonen vi har brukt er grafikk i form av supring og tittel.

Vi var generelt heldige med været. De fleste dagene var det sol og ikke altfor kaldt. Dette gjorde at vi slapp å bruke hansker og kom lettere til for å behandle kameraet. Dette var også med på å gjøre at vi holdt ut lengre på de forskjellige dagene. Underveis i opptaksperioden la vi inn materialet som ga oss muligheten til å se hva vi burde forbedre til neste opptaksdag. I slutten av opptaksperioden begynte vi redigeringen for å se om det var noe som manglet i forhold til at historien skulle flyte sammen. Opptaksdagene valgte vi å enten fordele på hver enkelt utøver, to eller tre sammen og en dag med alle tilstede. Dette var en bra ordning da vi i begynnelsen hadde tid til å fokusere på hver enkelt for å sikre oss at vi hadde nok materiale av hver og en av dem. Deretter valgte vi å ha flere av jentene på samme dag for å filme samholdet mellom dem. Vi kunne ønsket oss enda en dag med alle samlet, men det var dessverre bare en dag som passet for alle samtidig. I tillegg så ble en av jentene skadet og kjørt til legevakten, så det ble dessverre bare en halv dag med alle til stede. Vi filmet ikke selve fallet da det skjedde, og skaden var heller ikke så dramatisk at det ble naturlig å fokusere på dette i filmen. På legevakten fant de ut at hun bare hadde slått armen hardt. Det var nødvendig for oss å fortsette noen timer til med de andre jentene for å få alle opptakene vi trengte.

Vi har valgt samme stil på grafikken gjennom hele filmen, noe som er med på å skape en helhet. Vi er glade for at vi satt av ekstra tid til dette som en viktig del for at den skal se profesjonell og gjennomtenkt ut. Musikken som er brukt i filmen er noe vi er fornøyde med, da dette gir filmen vår en ekstra *piff* og er med på å skape en energisk stemning til filmen.

Neste gang vi skal lage film skal vi være mer obs på lyd og definitivt skaffe oss en god vindbeskyttelse da lyd er en viktig del av filmen. Om lyden er dårlig, er hele klippet dårlig. Vi synes selv at planleggingsfasen vår har vært god med tanke på testing av utstyr og læring av hva som kjennetegner en god dokumentar. I ettertid ser vi at vi burde ha planlagt litt bedre med tanke på den tekniske delen. Vi har også lært at ved frysing av bildet så bør man stille kameraet

inn med kort lukkertid. Eksponering og fokus er også noe man må være nøye med i en slik opptakssituasjon. Utsnittene burde til tider vært nøyere gjennomtenkt, eksempelvis et nærmere utsnitt når det er snakk om følelser. Selv om noen av opptakene både var i ufokus, eksponert feil og med uønsket utsnitt, satt vi igjen med så mange forskjellige klipp av samme hendelse at vi ikke trengte å bruke klippene vi ikke var fornøyde med. De beste klippene ble plukket ut til å være med i den endelige filmen. Feilene vi oppdaget på noe av råmateriale gjorde oss bevisste på hva som måtte gjøres annerledes. Neste gang skal vi også bruke mer tid på lyssetting ved regulering av kontrast med tilgjengelig lys og bruke en reflektor.

Alt i alt er vi ut i fra forutsetningene veldig fornøyde, og vi er stolte over produksjonen vi har klart å gjennomføre. Det er likevel elementer som vi nå har nevnt, som ville gjort filmen enda bedre. Dette vil vi ta med oss videre til en eventuell neste produksjon.

6.2 Sammenligning av kameraene

Vi valgte å lage sammenligningsfilmene med klippene ved siden av hverandre i stedet for etter hverandre, siden man da lettere kan se klart hvordan de ulike vinklene og plasseringene av kameraene utgjorde størst forskjell. Samme situasjon ser helt annerledes ut når et GoPro-kamera er festet på hodet til en person vendt nedover og filmer hele kroppen, fremfor et kamera som filmer det som skjer fra sidelinja. I vårt tilfelle hadde det vært umulig å få filmet utøverne ovenfra mens de eksempelvis kjørte over rails og bokser. GoPro-kameraene gjorde det mulig å plassere kamera på steder vi ellers ikke hadde kommet til, som for eksempel under et hopp. Hadde vi lagt oss under hoppet mens vi opererte et HD-kamera ville vi satt skolens utstyr og oss selv i fare. Prisen og robustheten til GoPro fikk oss til å ta sjanser vi ellers ikke ville gjort under en vanlig opptakssituasjon, der man må være veldig forsiktig med utstyr til mange tusen kroner. Et par av kameraene ble kjørt over av ski- og snowboardkjørere som enten ikke visste at kameraet lå der, eller fordi de ikke hoppet så langt og høyt som de hadde planlagt. Vi tok også noen sjanser ved å feste kameraene på jentene, for det var noen tilfeller der de ramlet skikkelig. I et av tilfellene var kameraet festet med brystfestet, og ble da slept langs snøen. Heldigvis var

snøen bløt og myk når dette skjedde, så det gikk bra. Om linsa på GoPro-kameraene skulle bli ødelagt eller få riper er disse både billige og lette å erstatte. Vi var oppmerksomme på å bruke våre egne kameraer på de mest risikable plassene i tilfelle det skulle skje noe galt. Vi plasserte kameraene på mange ulike plasser for å få et variert utvalg og for å forske på hvilke kameravinkler som ble best i de ulike situasjonene. Ved kjøring i halfpipen var det bedre å vinkle kameraet rett frem, enn nedover slik vi hadde gjort tidligere med kjøring generelt i bakken, på bokser, hopp og rails. Samme situasjon ble filmet mange ganger med ett eller to GoPro-kameraer festet på en av jentene, samtidig som vi hadde en, to eller tre GoPro-kameraer som eksempelvis filmet et hopp eller en boks vi ville få mange bra klipp fra.

På et vanlig kamera har man mulighet til å enten benytte LCD-skjermen eller viewfinderen til å se utsnittet, mens med GoPro må du kjøpe en ekstern LCD-skjerm som man fester bak på kameraet for å se utsnittet. Dette gjør kameraet litt større, dyrere og tyngre, samtidig som den bruker ekstra batteri. Allikevel er den veldig nyttig til å se hvor mye av bildet som kommer med, men siden den er festet bak på kameraet har man ikke alltid muligheten til å se skjermen. Dette gjelder spesielt når kameraet enten ligger på bakken eller er festet til de forskjellige festene. Vi opplevde mange situasjoner der vi var uten kontroll over hva vi egentlig filmet. På et vanlig kamera kan man se hva man filmer ved å vri LCD-skjermen i ulike vinkler. At vi var usikre på hva vi faktisk fikk med på noen av GoPro-opptakene, gjorde at vi tok flere opptak av samme situasjon for å være sikre på at vi fikk noe av verdi. Noe man må tenke over er også at et GoPro-kamera festet til et bestemt feste vil gi deg samme bildevinkel under hele opptaket, med vanlig kamera kan du bevege deg underveis og zoome for å endre utsnitt.

For å få litt bedre lyd med GoPro har man mulighet til å velge et annet etui som ikke er totalt lukket, men har åpninger på sidene slik at lyden kommer lettere inn til kameraet. Ulempen er da at man kan ikke bruke dette etuiet i situasjoner hvor det kan være utsatt for vann og annet som kan komme inn i etuiet og skade kameraet. Dette er ikke noe vi kunne brukt under de forholdene vi filmet i. Lyden kameraet fanger opp er ikke optimal, uansett hvilket etui man benytter. Ved at utøverne hadde på seg GoPro-kameraene over en lang periode, gjorde at

utøverne glemte at de var under opptak og vi fikk fanget en del samtaler og tilfeldige replikker som vi ikke hadde fått ellers.

Størrelsen og prisen på GoPro-kameraene er med på å gjøre de til en flott tilleggsressurs på opptak, men størrelsen kan også være negativt ved at det lett gir ustødige bilder om kameraet ikke er festet på et stødig feste.

6.2.1 Vurdering av tidsbruk og kvalitet på GoPro-klipp

Det tok mye kortere tid å importere klippene fra HD-kameraene til redigeringsprogrammet enn det gjorde med GoPro-klippene, siden vi valgte å konvertere dem. Opptakene fra HD-kameraene blir konvertert direkte til ProRes når man importerer dem til Final Cut Pro. Konverteringen av GoPro-klippene tok mye ekstra tid, men samtidig var det positivt siden vi da fikk sett gjennom absolutt alt av materiale, fikk navngitt alt riktig og plukket ut de delene av GoPro-opptakene som vi ønsket å bruke. Det var ikke nødvendig å importere mange minutter med opptak av bare snø eller et opptak i en mislykket vinkel. Vi fikk på denne måten luket vekk store deler av et opptak, og det var dermed lettere å finne frem til de gode klippene under redigeringen.

GoPro gir bilder med høy kontrast, kodeken kameraet tar opp med er hardt komprimert og det gir dermed få muligheter i etterarbeidet. Man har ingenting å gå på når man eksempelvis vil heve svartnivået i bildet, komprimeringen blir lett synlig. Om man ønsker motion blur på GoPro-klippene er det mulig å legge på i etterkant som en egen effekt i After Effects, «CC Force Motion Blur», men dette øker da etterarbeidet og er mer tidkrevende.

Man har mange innstillinger å velge mellom også når det kommer til GoPro, men man står absolutt friere og med flere valgmuligheter med et vanlig kamera. Innstillingene man kan velge mellom på GoPro kan man ikke justere ytterligere slik det er mulig med et vanlig kamera. Vi valgte å gjøre timelapse med speilreflekskamera nettopp på grunn av at vi da kunne ha kontroll

over alle innstillingene. Det var i få situasjoner vi stolte fullt og helt på GoPro, alt av kjøring ble også filmet med HD-kameraene.

6.3 Hva gjør GoPro attraktiv for videoprodusenter

Vi har sett at GoPro er brukt i mange norske og internasjonale TV-produksjoner. Hovedtrekkene til at de velger dette kameraet er på grunn av at det er et billig alternativ som tåler mye. Dette er klart nyttig i situasjoner med sportslige aktiviteter, der det er liten plass og fare for vann eller støt. Hvis man som videoprodusent fester GoPro på surfebrettet, sykkelen eller snowboardet så inviteres seeren til å ta del av situasjonen og man får se det som skjer fra utøverens perspektiv. Allikevel bør videoprodusenter være forsiktige med bruken av GoPro, så det ikke blir for mye. Noe vi selv erfarte i de første versjonene av filmen vår hvor vi benyttet i overkant mye opptak fra GoPro. En film eller en TV-serie skal formidle et budskap, og med for mange bilder som skiller seg ut legges fokus over på disse bildene fremfor selve handlingen eller budskapet. Kameraet har sine fordeler og ulemper som man må se nærmere på. Det koster ikke mye for produksjonsselskapene å ha med seg ekstra GoPro-kameraer på opptaksdagen i tillegg til de vanlige kameraene, det betyr likevel ikke at de må bli brukt. Det går også raskt å rigge opp et GoPro-kamera i motsetning til de andre kameraene. Derfor fungerer de fint som en tilleggsressurs som man kan velge å ta klipp fra når det trengs og når det lønner seg. GoPro blir brukt der vanlige kameraer ikke strekker til eller hvor de vil tilføre noe ekstra til situasjonen. Ved at kameraet er så lite som det er, og ved at det er utstyrt med en vidvinkellinse gjør at man kan hente mye fra situasjonen kameraet ble plassert i. Hvis man for eksempel plasserer et GoPro-kamera i fronten på en bil, får man med alle passasjerene i bilen, mens et vanlig kamera hadde fått et mindre utsnitt. GoPro vil øke sin popularitet ved å utvikle et enda bedre kamera. GoPro har i 2012 kommet med «The GoPro Cineform Studio», som er et program som kan lastes gratis ned fra GoPro sine nettsider for videoprodusenter på alle nivåer. CineForm Studio kommer med en egen kodek som egner seg bedre for etterarbeid, som lar brukerne enkelt redigere opptakene sine og sette sammen 3D-bilder (Gopro.com, 2011b). Man kan også legge på egne timelapse-effekter. Cineform Studio er også tilgjengelig i en «Premium» og «Professional»

versjon (3DVision-blog, 2012), disse er egnet for profesjonelle videoprodusenter og koster 299\$ og 999\$. Her har man mulighet for bedre 3D-redigering, fargekorrigering, bildemanipulering og avansert skalering av bildeutsnitt.

For kun noen få år siden var sportskamera lite brukt på den profesjonelle arenaen. Denne situasjonen har endret seg mye den siste tiden. Selv om produksjonen ikke er preget av bruk av sportskamera, får man i mange forskjellige TV-produksjoner ofte se noen få sekunder der de har benyttet klipp fra GoPro-kamera. Det har også gått en reportasje på Dagsrevyen på NRK om økt salg av GoPro det siste året (NRK, 2012). Den slår fast at filming har blitt veldig populært i alpinbakken, og med fremveksten av sosiale medier er det flere og flere som ønsker å vise hva de holder på med, ikke bare profesjonelle videoprodusenter. Sportskamera har blitt en trend og allemannseie.

6.4 Hva analysene viste oss

Ved å analysere tidligere produksjoner fikk vi et godt innblikk i hvordan sportskamera kan brukes og på hvilke arenaer de er hensiktsmessig å bruke. Vi lærte også hvordan forskjellige dokumentarer kan være bygd opp og hvilke elementer som kan gi ulike effekter. Ved å bytte fra GoPro til vanlig kamera vil du bli satt ned på jorda igjen, og bli minnet på at du bare er en tilskuer og får en oversikt over situasjonen utenfra denne *GoPro-bobla*. Man kan også bruke GoPro-effekten med vidvinkelinsa til å se vanlige elementer i en hverdag på en helt ny måte. Som Jason, free runner-en, som ser bygninger og verden på en annen måte enn vanlige mennesker ellers ville gjort.

Dokumentaren «Hockeymodell» har potensiale for bruk av sportskamera, der man gjerne vil komme nærmere inn på de tøffe taklingene. I filmene «Freeway a skydiving story» og «Dream World» er GoPro med i noen deler, disse delene vil man ikke være foruten. Dokumentaren «Wingsuit Flyers» er laget kun med GoPro, der det som skiller seg ut som den største ulempen er lyden. Det merkes at det hadde vært en stor fordel med bruk av annet opptaksutstyr. Ellers er

filmen godt gjennomført med kun GoPro, med fokus på gode og varierte bildeutsnitt. Alle filmene blir fortalt av utøverne i filmen uten noen voiceover fra en utenforstående, noe som er en god måte å fortelle historiene på, og filmene får et personlig preg. Wingsuit Flyers skiller seg ut ved at man ved et par tilfeller får høre stemmen til intervjueren.

6.5 Evaluering av gruppas arbeid

Vi som gruppe har jobbet godt sammen og fordelt arbeidet likt mellom oss under hele prosjektet. Vi har ikke hatt behov for å ha en spesiell leder da vi bare har vært to personer. I forkant satte vi opp ulike ansvarsområder, men det har i praksis endt opp med at begge har vært ansvarlige og presset hverandre til å jobbe og tatt like stor del i oppgavene som er gjennomført. Hvis vi hadde hatt en større gruppe ville vi nok hatt et større behov for klarere ansvarsfordeling.

Gruppereglene vi lagde i begynnelsen av prosjektet gjorde at vi hadde regler som skulle bli fulgt hvis det oppstod en situasjon med uenighet, se vedlegg A s.3. Reglene har fungert som en sikkerhet for at oppgavene underveis har blitt gjennomført, og vi har begge to hele tiden vært klar over hvordan vi ønsket å arbeide. Vi har fulgt prosjektplanen fra uke til uke for å nå målene som har vært satt. Det ble noen endringer underveis i prosjektplanen, men denne oppdaterte vi hele tiden så vi visste at vi var i rute. Vi har hele tiden fokusert på en arbeidsmengde på 30 timer hver uke. Noen uker har vi oversteget dette timeantallet, men noen uker har også ligget i underkant. Dermed har det gått opp i opp. Vi har hatt dager med hjemmekontor, dager der vi begge har jobbet sammen på skolen og flere dager ute på opptak. Vi har sortert materialet vårt underveis på en ryddig måte i Google Docs, på Facebook og i Dropbox, samtidig som vi alltid har tatt backup. Begge har hele tiden hatt tilgang til alt av materiale og hatt god oversikt over alt som har blitt gjort. Alt av daglig arbeid har blitt ført inn i arbeidsloggen.

Kommunikasjonen mellom oss har fungert godt og vi sitter begge igjen med en god opplevelse av prosjektet og samarbeidet oss i mellom. Samarbeidet med veileder har også fungert godt,

selv om det ikke har vært så mange fysiske møter. Han har vært lett tilgjengelig på telefon og e-post. I løpet av prosjektet har vi tilegnet oss mye ny kunnskap om det å lage film og vi synes selv vi sitter igjen med et godt produkt.

7.0 Konklusjon

I innledningen spurte vi om hvordan bruken av sportskameraer kan påvirke innholdet i en dokumentar og gjøre den mer engasjerende. Vi har kommet frem til at sportskamera kan gi spektakulære bilder og være med på å skape en egen tilstedeværelse for seerne. Ved at kamera er festet på utøverne får publikum en helt egen følelse av å komme innpå dem, og sportskamera åpner dermed opp for nye måter å ta del i andres verden på. Man føler at man selv opplever det som skjer på skjermen. Sportskamera er spesielt attraktive siden de er små og robuste. Dette gjør det lett å filme på steder man tidligere ikke kom til, eller trengte svært dyrt utstyr for å filme på.

Sportskameraer fungerer likevel best som krydder, da det kan bli monotont i lengden å se for mange spesielle bilder etter hverandre. Man må på forhånd være klar over fordeler og ulemper med et sportskamera før man går ut på opptak, både teknisk og praktisk. Man må være klar over hvilke situasjoner et slikt kamera gir mer enn et vanlig kamera ellers ville gjort. Sportskameraer er en flott tilleggsressurs og krydder for å gjøre en film mer engasjerende og for å komme tettere inn på utøverne.

8.0 Litteraturliste

3DVision-blog (2012) *Now Available: GoPro CineForm Studio Premium and Professional*. [online].

URL: <http://3dvision-blog.com/6925-now-available-gopro-cineform-studio-premium-and-professional/> (20.05.2012).

ABC-of-snowboarding.com (2012) *Snowboarding Dictionary - Snowboarding Terms and Definitions*. [online].

URL: <http://www.abc-of-snowboarding.com/snowboarddictionary.asp> (20.05.2012).

Ascher, S., E. Pincus og D. Leitner (2007) *The filmmaker's handbook: a comprehensive guide for the digital age*. New York, N.Y.: Plume.

Bråten, B. (2005) *JENTER PÅ BRETT*. [online].

URL: <http://kilden.forskningsradet.no/c16880/artikkel/vis.html?tid=36691> (21.05.2012).

Creativecommons.org (u.å.-a) *Downloads*. [online].

URL: <http://creativecommons.org/about/downloads/> (20.05.2012).

Creativecommons.org (u.å.-b) *Navngivelse 3.0 Norge (CC BY 3.0)*. [online].

URL: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/no/> (15.05.2012).

Creativecommons.org (u.å.-c) *Navngivelse-DelPåSammeVilkår 3.0 Norge (CC BY-SA 3.0)* [online].

URL: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/no/> (15.05.2012).

Creativecommons.org (u.å.-d) *Navngivelse-Ikkekommersiell 3.0 Norge (CC BY-NC 3.0)*. [online].

URL: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/no/> (20.05.2012).

Creativecommons.org (u.å.-e) *Navngivelse-Ikkekommersiell-DelPåSammeVilkår 3.0 Norge (CC BY-NC-SA 3.0)*. [online].

URL: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/> (20.05.2012).

Creativecommons.org (u.å.-f) *Navngivelse-Ikkekommersiell-IngenBearbeidelse 3.0 Norge (CC BY-NC-ND 3.0)*. [online].

URL: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/no/> (20.05.2012).

Creativecommons.org (u.å.-g) *Navngivelse-IngenBearbeidelse 3.0 Norge (CC BY-ND 3.0)*. [online].

URL: <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/no/> (20.05.2012).

Dropbox.com (u.å.-a) *Always Safe*. [online].

- URL: <https://http://www.dropbox.com/tour/4> (21.05.2012).
- Dropbox.com (u.å.-b) *What is Dropbox?* [online].
URL: <https://http://www.dropbox.com/tour/1> (20.05.2012).
- Facebook.com (u.å.) *Om.* [online].
URL: <http://www.facebook.com/facebook/info> (20.05.2012).
- Fares, J. (2008) *Hockeymodell.* [Film]. Fares, J. (produsent).
<http://svtplay.se/v/2463906/dokumentarfilm/hockeymodell>
- Filmordboka (u.å.-a) *Billedutsnitt.* [online].
URL: <http://filmordboka.mediemakern.no/b-topmenu-60/654-billedutsnitt> (20.05.2012).
- Filmordboka (u.å.-b) *Dokumentarfilm Modus.* [online].
URL: <http://filmordboka.mediemakern.no/d-topmenu-86/636-dokumentarfilm-modus> (20.05.2012).
- Freeiconsweb.com (2011) *Free Icons.* [online].
URL: <http://www.freeiconsweb.com/free-icons.asp> (20.05.2012).
- GoPro. (2011) *GoPro Deadliest Catch.* [Film]. <http://vimeo.com/25133140>
- Gopro.com (2011a) *GoPro Deadliest Catch.* [online].
URL: <http://gopro.com/gopro-deadliest-catch/> (20.05.2012).
- Gopro.com (2011b) *How It Works.* [online].
URL: <http://gopro.com/3d-cineform-studio-how-it-works/> (20.05.2012).
- Gopro.com (2011c) *Tips & Tutorials: Importing & Exporting GoPro Video in Final Cut Pro 7.0.* [online].
URL: <http://gopro.com/support/final-cut-pro-tips/> (20.05.2012).
- GoProCamera. (2012) *GoPro HD: Jeb Corliss and Roberta Mancino - Wingsuit Flyers.* [Film].
<http://www.youtube.com/watch?v=LhmzmOwkRuM>
- Hannemyr, G. (2012) *Om Creative Commons.* [online]. <http://www.creativecommons.no>.
URL: <http://creativecommons.no/legacy/info/omcc.shtml> (22.05.2012).
- Lavik, E. (2012) *Wideoessay om The Wire* [online]
URL: <http://rushprint.no/2012/4/videoessay-om-the-wire/> (22.05.2012)
- Leirpoll, J. (2008) *Video i praksis.* Elverum: Jarle Leirpoll forlag.

Lovdata.no (2012) *LOV 1961-05-12 nr 02: Lov om opphavsrett til åndsverk m.v. (åndsverkloven)*. [online].

URL: <http://www.lovdata.no/all/hl-19610512-002.html> (20.05.2012).

Mollison, M. (2010) *Producing Videos: A Complete Guide*: Allen & Unwin.

Nichols, B. (2001) *Introduction to documentary*. Bloomington: Indiana University Press.

NRK. (2012) *Dagsrevyen 21 25.01.12*. [Nyhetsinnslag]. NRK (produsent).

<http://www.nrk.no/nett-tv/klipp/822563/> Distribuert av NRK.

Photojojo.com (2007) *The Ultimate Guide to Time-Lapse Photography*. [online].

URL: <http://content.photojojo.com/tutorials/ultimate-guide-to-time-lapse-photography/> (20.05.2012).

Sander, E. (2008) *Å tolke film som sammensatt tekst*. [online].

URL: http://www.dks-hordaland.no/media/dokument/DKS_film_elev.pdf (21.05.2012).

Sauer, F. (2011) *Dream World*. [Film]. <http://vimeo.com/24561491>.

Sec.gov (2012) *United States Securities and Exchange Commission, Facebook Inc*. [online].

URL:

<http://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1326801/000119312512034517/d287954ds1.htm> (21.05.2012).

Snl.no (u.å.) *Portrettkunst*. [online].

URL: <http://snl.no/portrettkunst> (21.05.2012).

Snoked. (2012a) *Snoked - Christina*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).

<http://vimeo.com/snoked/christina>

Snoked. (2012b) *Snoked - Fargejusteringer*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).

<http://vimeo.com/snoked/farger>

Snoked. (2012c) *Snoked - Maria*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).

<http://vimeo.com/snoked/maria>.

Snoked. (2012d) *Snoked - Sammenligninger*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).

<http://vimeo.com/snoked/sammenligning>.

Snoked. (2012e) *Snoked - Sigrun*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).

<http://vimeo.com/snoked/sigrun>

Snoked (2012f) *Snoked - Stoka på snø*. [online].

URL: <http://vimeo.com/channels/snoked> (22.05.2012).

Snoked. (2012g) *Snoked - Teaser*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).
<http://vimeo.com/snoked/teaser>

Snoked. (2012h) *Snoked - Thea*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).
<http://vimeo.com/snoked/thea>.

Snoked. (2012i) *Snowboard documentary - Snoked (English subtitles)*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent). <http://vimeo.com/snoked/english>

Snoked. (2012j) *Snowboarddokumentar - Snoked*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).
<http://vimeo.com/snoked/snoked>

Snoked. (2012k) *Snøsmelt*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).
<http://vimeo.com/snoked/snosmelt>

Snoked. (2012l) *Timelapse - Superpipen i Wyller*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).
<http://vimeo.com/snoked/superpipen>.

Snoked. (2012m) *Utstyrstest - Headstrap*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).
<http://vimeo.com/snoked/utstyrstest3>.

Snoked. (2012n) *Utstyrstest - Hjelme*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).
<http://vimeo.com/snoked/utstyrstest2>.

Snoked. (2012o) *Utstyrstest - Stang, Bryst og Håndledd*. [Film]. Kopperud, I. og S. Lie (produsent).
<http://vimeo.com/snoked/utstyrstest1>.

Snowboard.no (2012) *Om OSS*. [online].
URL: <http://www.snowboard.no/oss/about.htm> (21.05.2012).

Snowboardforbundet (2011) *POWDERPUFF GIRLS*. [online].
URL: <http://www.snowboardforbundet.no/girls/> (21.05.2012).

Synlighet.no (2012) *Facebook statistikk over brukere i verden*. [online].
URL: <http://www.synlighet.no/facebook/statistikk-antall-brukere/> (20.05.2012).

Szepessy, A. (2003) *Dokumentarfilm: idé, struktur og klassiske eksempler*. Nesbru: Vett og viten.

Tolpinrud, C. (2007) *Det gyldne snitt*. [online].
URL: <http://www.fotopia.no/fullnews.asp?newsid=1407> (21.05.2012).

Vangbæk, T. (2012) *SNOKED*. [online].

URL: <http://www.snowboardforbundet.no/nyheter/snoked/> (21.05.2012).

Videocopilot.net (2009) *94. Particle Explosion*. [online].

URL: http://www.videocopilot.net/tutorials/particle_explosion/ (21.05.2012).

Vimeo.com (2012) *Help Center/Compression Guidelines*. [online].

URL: <https://vimeo.com/help/compression> (20.05.2012).

Wendelborg, C. (2012) *Grunnleggende bildekomposisjon*. [online].

URL: <http://www.fotopia.no/fullnews.asp?newsid=6076> (21.05.2012).

Whyte, C. (2012) *Freeway A Skydiving Story*. [Film]. Whyte, C. og M. Gilso (produsent).

<http://vimeo.com/35492726>.

Wingfield, N. (2011) *Camcorder Popular With Surfers Looks to Ride Professional Market*. [online].

URL: <http://online.wsj.com/article/SB10001424052748704587004576245103843012200.html> (20.05.2012).

9.0 Vedleggsoversikt

A Forprosjektrapport

B Prosjektavtale

C Loggbok

D Hovedforskjellene mellom GoPro HD Hero og GoPro HD Hero2

E Spørreskjema

F Prosjektplan

G Storyboard

H Manus

I Huskeliste

J Kontrakter

K Redigeringsmanus

L Tillatelser

M Skisser til grafikk

N English subtitles

O Statusrapporter

P Statistikk fra Vimeo

Forprosjektrapport

1.1 Prosjektets bakgrunn

Sportskamera blir mer og mer populære på markedet. De er små og lette og kan åpne for nye typer medieproduksjonsprosjekter og metoder. De kan brukes i ekstreme situasjoner; som under vann, på bilpanser, på sykler, på hjelm og kan festes overalt rundt på kroppen. Dette åpner for plassering av kamera på plasser utenom det vanlige. Vi vil utforske hvordan ekstreme plasseringer av kamera kan påvirke det endelige produktet. Sportskamera vi skal benytte i vår oppgave er av typen GoPro HD Hero. Dette kameraet brukes av profesjonelle idrettsutøvere, filmskapere og entusiaster, mer enn noe annet kamera i verden. Vi skal gjennom vår produksjon klart vise forskjellen på hvordan sportskamera åpner for nye typer produksjoner i ekstreme situasjoner.

1.2 Problemstilling

Hvordan kan bruk av sportskameraer påvirke og krydre innholdet i en dokumentar?

1.3 Målbeskrivelse

Ved å lage en dokumentarfilm om jenters forhold til snowboard, skal vi vise hvordan sportskamera kan være med på å påvirke innholdet i en slik produksjon.

1.3.1 Effektmål

Oppgaven vil bygge på samarbeid på flere områder. Vi skal få til et samarbeid både innad i gruppa, og med skolens ansatte. Utover dette, vil vi få et innblikk i hvordan det er å jobbe med dokumentarfilm og hvordan vi må forholde oss til de forskjellige menneskene som skal bidra til den. På den tekniske siden vil vi komme til å bli mer stødig på bruk av kamera på en sportslig arena, der filmingen vil være preget av høyt tempo, og vi vil kunne se der sportskameraene gjør størst forskjell.

1.3.2 Resultatmål

Resultatmålet vårt er en kort dokumentarfilm, på 10-15 minutter, der vi skal trekke ut flere biter av produksjonen. Med bitene vi trekker ut skal vi vise to klipp av samme hendelse. Et klipp med sportskamera og et uten, for og vise hvordan disse bildene gjør en forskjell, hvordan de påvirker sluttresultatet og følelsen av filmen.

2.1 Avgrensning

- Lage en snowboard-dokumentar på 10-15 minutter, der vi skal trekke ut biter av produksjonen og lage to versjoner av disse for å vise forskjellen med og uten sportskamera
- Sammenligne de to versjonene
- Sammenligne og vurdere innholdet i eksisterende lignende produksjoner
- Se på hvilke områder sportskamera brukes i dag av norske produsenter og hvilke egenskaper slike kameraer har som gjør de attraktive for en videoprodusent
- Se på hvordan bruk av sportskamera påvirker selve produksjonen når det gjelder tidsbruk og kvaliteten på innholdet
- Se på hvilke elementer som skal til for å produsere en god dokumentarfilm

3.1 Prosjektorganisering

Oppgaven skal utføres av medieproduksjonsstudentene Susanne Lie og Ingeløw Kopperud. Vår veileder er Jarle Leirpoll. Han har utdannelse og bakgrunn fra NRK og har over 20 års erfaring fra bransjen. Han har også jobbet med å lage dokumentarfilm, og er dermed en god veileder for oss.

3.2 Rutiner og regler i gruppa

Vi baserer oss på å følge prosjektplanen når det gjelder tidsbruk. Veiledninger vil skje jevnlig og etter behov. Statusrapporter sendes til veileder etter opptak eller ved større viktige milepæler.

Susanne er prosjektleder for planleggingsprosessen og Ingeløw er prosjektleder for gjennomføringsprosessen. Selv om vi har delte hovedområder, samarbeider vi tett på samtlige punkter. Begge er ansvarlige for dokumentasjon, og alt av arbeid loggføres og alle beslutninger som tas underveis, skal begrunnes. Ingeløw fungerer som kontaktperson for gruppa.

3.2.1 Grupperegler

1. Det er ikke lov å trekke seg ifra oppgaven.
2. Prosjektleder har ansvar for at prosjektet har jevn fremgang og at planlagte oppgaver utføres til avtalt tid.
3. Gruppemedlemmene plikter å møte opp til avtalt tid, sykefravær skal meddeles gruppen med en gang.
4. Alle avgjørelser skal avgjøres i fellesskap.
5. Alle medlemmer har rett til å signere på vegne av gruppen, men alle medlemmer skal informeres før signering skjer.
6. Uenigheter avgjøres ved at det inngås kompromiss. Er ikke resultatet uakseptabelt, avgjøres det ved myntkast.
7. Eventuelle kostnader fordeles likt.
8. Om et gruppemedlem ikke møter opp eller ikke utfører avtalt arbeid gjentatte ganger, blir medlemmet kastet ut av gruppa.

3.2.2 Utstyr

Ute på opptak trengs det flere sportskamera av typen GoPro med tilleggsutstyr. Dette har gruppemedlemmene selv eller får låne. Tilleggsutstyret, i form av forskjellige fester, vi har til rådighet er sugekopp, håndledd-, hode-, hjelm-, bryst- og stativfeste. Vi har også ekstra batteri, stativer og LCD-skjemer som kan festes på kameraene. Utover dette er det ønskelig å benytte seg av Høgskolen i Gjøviks medielab. Der ønsker vi å låne HD-kamera av typen Panasonic AG-AF101E, stativ og Nikon D5000 speilreflekskamera. Til lydopptak ønsker vi å låne mikrofon, lydopptaker Zoom H4n og mulig en mikrofonbom. Av redigeringsverktøy

VEDLEGG A

kommer vi til å benytte Final Cut Pro. Andre verktøy vi har tilgjengelig er Adobe Creative Suite.

3.3 Kostnader

Gruppemedlemmene dekker reisekostnader, som stort sett vil dreie seg om togbilletter tur-retur Oslo. Andre transportkostnader for å komme oss opp til Tryvann må også beregnes.

4.1 Prosjektplan og timeplan

Se vedlegg A, B og C.

Prosjekt: Snoked, BMP - Høgskolen i Gjøvik
 Detakere: Susanne Lie og IngeLøv Elise Kopperud
 Sist endret: 24/01 - 2012

Faser	Aktiviteter	Ansvar	Utøver	Milepæl	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	Planlagte Timer	Gjennomførte timer
1. Planlegging	Veiledningsmøte med Jarle Leirpoll	Susanne	IngeLøv og Susanne	X	2					2											2		2				8	2
	Få tak i Snowboard kjølere	Susanne	IngeLøv		1	1	1																				3	2
	Forprosjekttraport	Susanne	IngeLøv og Susanne		1	4	10																				15	5
	Bachelormøte med Kjeil Are Refsvik	Susanne	IngeLøv og Susanne		1,5																						2	1,5
	Bestilling av utstyr	Susanne	IngeLøv og Susanne		1,5																						1	1,5
	Les og skriv om dokumentarjangeren	Susanne	IngeLøv og Susanne		6	10																					25	5
	Research og planlegging	Susanne	IngeLøv og Susanne		4	6	8	10	13			5															46	
	Storyboard	Susanne	IngeLøv og Susanne					4																			4	
	Teste utstyr	Susanne	IngeLøv og Susanne					2	4																		6	
	Etablere webside	Susanne	IngeLøv og Susanne					4																			4	
2. Gjennomføring	Kurs i akademisk skriving	Susanne	IngeLøv og Susanne			2																					2	
	Vurdere eksisterende klipp	IngeLøv	IngeLøv og Susanne				6			8	3							4									21	
	Uttørne webside	IngeLøv	IngeLøv og Susanne						6	7	6																19	
	Filme i Trvann	IngeLøv	IngeLøv og Susanne							8	8	8															18	
	Konvertering av GoPro-filer	IngeLøv	IngeLøv og Susanne								5	5	8														18	
	Postproduksjon	IngeLøv	IngeLøv og Susanne								10	10	20	20	14		8	14	10								106	
	Lage grafikk	IngeLøv	IngeLøv og Susanne								4						8	6									18	
	Sammenligne med uten GoPro	IngeLøv	IngeLøv og Susanne															4	14								18	
	Vurdere produksjonen	IngeLøv	IngeLøv og Susanne												8	5		4	4	6							30	
	3. Dokumentasjon	Fremføring	IngeLøv	IngeLøv og Susanne																								72
Lage plakat		IngeLøv	IngeLøv og Susanne																				5	5			10	
Statusrapport		IngeLøv og Susanne	IngeLøv og Susanne								1	1	1					1				1					5	
Kontrakter om bruk av utstyr, musikk og personer		IngeLøv og Susanne	IngeLøv og Susanne						2																		4	
	Lage gruppe regler, logg og prosjektavtale	IngeLøv og Susanne	IngeLøv og Susanne			3																					3	3
	Rapportskriving	IngeLøv og Susanne	IngeLøv og Susanne						2	2	3	6	6	2	2	2	2	2	2	5	8	16	22	21	13			112
Timer totalt hver uke:					8	17	27	30	28	26	30	30	30	30	30	21	0	25	30	30	30	30	30	30	30	30		

Vedlegg B

Prosjekt: Snoked, BMP - Høgskolen i Gjøvik
 Deltakere: Susanne Lie og Ingebjørg Elise Kopperud
 Sist endret: 24/01- 2012

Faser	Aktiviteter	Risiko	Risikoredusjon	Resurser
1. Planlegging	Velledningsmøte med Jare Leirpoll	Sykdom, avlyst	Mulighet for utsettelse eller velledning via mail	Grupperm
	Få tiki i snowboard-lysjere	Ingen interesse, trekker seg	Kontakte flere	Mall, Facebook
	Forprosjekt rapport	Ikke godkjent	Lage ny oppdatert versjon	Google Docs, Excel, Word
	Bachelor møte med Kjell Arne Resvik	Sykdom, ikke møt opp, avlyst	Informasjon via mail, Fronter, Hg.no	Høgskolen i Gjøvik, Fronter
	Bestilling av utstyr	Utsøkt	Tidlig ute, pålitelig leverandør, garanti	Boordshop.no
	Les og skrive om dokumentasjonsgangen	Ingen ledige bøker, dårlige bøker, underutviklet research	Låne billig, eventuelt kjøpe egne bøker, oppsøke flere kilder	Biblioteket ved Hg, Mjøsbo, andre bokhandlere
	Research og planlegging	Sykdom, dårlig kreativitet	Rådfrøe seg med andre, lese tidligere rapporter, se på tidligere produksjoner	Internett, Youtube, Legning, tankekar, biblioteket
	Storboard	Dårlig planlegging, ikke blir fulgt	Blir prioritert, holde oss til planen	Tegneskik, bhant, fagstoffer
	Teste utstyr	Utstyr ikke tilgjengelig	Bøker i god tid	HD kamera og Vidustyr fra medielabben i tillegg til GoPro utstyr
	Etablere webside	Ikke tildekt nettsted	God kontakt med IT- tjenesten	IT-tjenesten, Wordpress, HTML, CSS
2. Gjennomføring	Kurs i akademisk skrivning	Sykdom, avlyst	Informasjon/Presensasjon sendt på mail	Høgskolen i Gjøvik
	Vurdere eksisterende klipp	Ingen gode eksempler, amatørvideoer	Finne gode kilder	NRK, BBC, SVT, Youtube, Vimeo, snowboardforbundet
	Urtomme webside	Wordpress fungerer ikke, serveren er ned	Etablere websiden på en annen plattform	IT-tjenesten, Wordpress, HTML, CSS
	Finne i Tryam	Gledsagt utstyr, tom batteri, uøverke pga sykdom, kontraktbrudd og været	Planlegg god tid, lauke utstyr og holde kontakt med utøver. Ta med ekstra batteri og lader. Spjette værmelding	Medielab hg.no, kontrakter, y.no, GoPro med tillegg utstyr
	Konvertering av GoPro- filer	Tidspresens, kan komme til å slutte filer vi senere trenger	Planlegg godt, sjekk ta backup, være flinke til å rulle filen	MPEG Streamclip, compresor, SD-kort, MacBook Pro
	Postproduksjon	Programvare fungerer ikke / trenger sagg opp	Backup hele tiden når endringer har blitt gjort, sjekke opplysningene underveis så vi kan finne på nytt hvis det trengs	Final Cut Pro, MacBook Pro
	Lage grafikk	Dårlig kreativitet, harddisk dekket med lagrede filer, finnes lagrede fra før	Alltid ha backup, lage ulike forslag	Photoshop, Flash, illustratør, After Effects
	Sammenligne klippene med og uten GoPro	At vi ikke kan erstatte GoPro-klippene med vanlige klipp	Finne det vi skal sammenligne med to kamra, så vi er sikre på at vi har gode eksempler	GoPro, HD kamera
	Vurdere produksjonen	Ferdigen tåle	Følger prosjektplanen, god planlegging, lese og undersøke mye på forhånd, ta notater underveis, skrive logg	Biblioteket ved Hg, Internett, notatbøker, word, Google Docs, logg
	Fremføring	Dårlig forberedt, glemmer presentasjonen, glemmer det vi skal si	Backup av presentasjonen, øve og fordele det vi skal si	Powepoint, Google Docs
3. Dokumentasjon	Lage plakat	Ikke få frem det sentrale i oppgaven, sette oss selv i et dårlig lys	Fokusere på det som er viktig, gjennomgå design	Mjøsbo, kopierstatien, illustratør, Photoshob, InDesign, Word
	Statusrapporter	Ikke huker nok som har skjedd, ikke begynner angjørlisene som blir tatt	Ta gode notater, være flinke til å skrive logg	Google Docs, Word, Mail, logg
	Kontrakter om bruk av utstyr, musikk og personer	Kontraktbrudd, ikke få alle rettighetene vi trenger	Gå nøye gjennom kontraktene og få med punktene vi trenger, eventuelt at de sier det er OK på kamra	Word, Iordana.no, HD-kamera
	Lage gruppevegler, logg og prosjektkarale	Avvik fra reglene og dårlig oppfølging av loggskrivning	Få reglene tydelig frem og undersøkt av alle medlemmer, skrive logg hver dag, følge prosjektplanen	Word, Google Docs, Dropbox
Rapportskrivning	Blir glemt bort til det kun er få liker igjen	Være flinke til å skrive notater underveis, sette av dager eller timer jevnlig til rapportskrivning	Word, Google Docs	

Vedlegg C

Timeplan							
	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
08:00 - 09:00							
09:00 - 10:00							
10:00 - 11:00							
11:00 - 12:00							
12:00 - 13:00							
13:00 - 14:00							
14:00 - 15:00							
15:00 - 16:00							
16:00 - 17:00							
17:00 - 18:00							
Total tid:	6 timer	7 timer	4 timer	7 timer	6 timer		
Fri							
Bachelor							
Forelesning							

HØGSKOLEN I GJØVIK

PROSJEKTAFTALE

mellom Høgskolen i Gjøvik (HiG) (utdanningsinstitusjon),

_____ (oppdragsgiver), og

Ingelaw Kopperud
Susanne Lie

_____ (student(er))

Avtalen angir avtalepartenes plikter vedrørende gjennomføring av prosjektet og rettigheter til anvendelse av de resultater som prosjektet frembringer:

1. Studenten(e) skal gjennomføre prosjektet i perioden fra januar til juni 2012.

Studentene skal i denne perioden følge en oppsatt fremdriftsplan der HiG yter veiledning.

Oppdragsgiver yter avtalt prosjektbistand til fastsatte tider. Oppdragsgiver stiller til rådighet kunnskap og materiale som er nødvendig for å få gjennomført prosjektet. Det forutsettes at de gitte problemstillinger det arbeides med er aktuelle og på et nivå tilpasset studentenes faglige kunnskaper. Oppdragsgiver plikter på forespørsel fra HiG å gi en vurdering av prosjektet vederlagsfritt.

2. Kostnadene ved gjennomføringen av prosjektet dekkes på følgende måte:
- Oppdragsgiver dekker selv gjennomføring av prosjektet når det gjelder f.eks. materiell, telefon/fax, reiser og nødvendig overnatting på steder langt fra HiG. Studentene dekker utgifter for trykking og ferdigstilling av den skriftlige besvarelsen vedrørende prosjektet.
 - Eiendomsretten til eventuell prototyp tilfaller den som har betalt komponenter og materiell mv. som er brukt til prototypen. Dersom det er nødvendig med større og/eller spesielle investeringer for å få gjennomført prosjektet, må det gjøres en egen avtale mellom partene om eventuell kostnadsfordeling og eiendomsrett.
3. HiG står ikke som garantist for at det oppdragsgiver har bestilt fungerer etter hensikten, ei heller at prosjektet blir fullført. Prosjektet må anses som en eksamensrelatert oppgave som blir bedømt av faglærer/veileder og sensor. Likevel er det en forpliktelse for utøverne av prosjektet å fullføre dette til avtalte spesifikasjoner, funksjonsnivå og tider.
4. Den totale besvarelsen med tegninger, modeller og apparatur så vel som programlisting, kildekode, disketter, taper mv. som inngår som del av eller vedlegg til besvarelsen, gis det en kopi av til HiG, som vederlagsfritt kan benyttes til undervisnings- og forskningsformål. Besvarelsen, eller vedlegg til den, må ikke nyttes av HiG til andre formål, og ikke overlates til utenforstående uten etter avtale med de øvrige parter i denne avtalen. Dette gjelder også firmaer hvor ansatte ved HiG og/eller studenter har interesser.

Besvarelser med karakter C eller bedre registreres og plasseres i skolens bibliotek. Det legges også ut en elektronisk prosjektbesvarelse uten vedlegg på bibliotekets del av skolens internett-sider. Dette avhenger av at studentene skriver under på en egen avtale hvor de gir biblioteket tillatelse til at deres hovedprosjekt blir gjort tilgjengelig i papir og nettutgave (jfr. Lov om opphavsrett). Oppdragsgiver og veileder godtar slik

VEDLEGG B

offentliggjøring når de signerer denne prosjektavtalen, og må evt. gi skriftlig melding til studenter og dekan om de i løpet av prosjektet endrer syn på slik offentliggjøring.

5. Besvarelsens spesifikasjoner og resultat kan anvendes i oppdragsgivers egen virksomhet. Gjør studenten(e) i sin besvarelse, eller under arbeidet med den, en patentbar oppfinnelse, gjelder i forholdet mellom oppdragsgiver og student(er) bestemmelsene i Lov om retten til oppfinnelser av 17. april 1970, §§ 4-10.
6. Ut over den offentliggjøring som er nevnt i punkt 4 har studenten(e) ikke rett til å publisere sin besvarelse, det være seg helt eller delvis eller som del i annet arbeide, uten samtykke fra oppdragsgiver. Tilsvarende samtykke må foreligge i forholdet mellom student(er) og faglærer/veileder for det materialet som faglærer/veileder stiller til disposisjon.
7. Studenten(e) leverer oppgavebesvarelsen med vedlegg (pdf) i Fronter. I tillegg leveres et eksemplar til oppdragsgiver.
8. Denne avtalen utferdiges med et eksemplar til hver av partene. På vegne av HiG er det dekan/prodekan som godkjenner avtalen.
9. I det enkelte tilfelle kan det inngås egen avtale mellom oppdragsgiver, student(er) og HiG som nærmere regulerer forhold vedrørende bl.a. eiendomsrett, videre bruk, konfidensialitet, kostnadsdekning og økonomisk utnyttelse av resultatene.

Dersom oppdragsgiver og student(er) ønsker en videre eller ny avtale, skjer dette uten HiG som partner.

10. Når HiG også opptre som oppdragsgiver trer HiG inn i kontrakten både som utdanningsinstitusjon og som oppdragsgiver.
11. Eventuell uenighet vedrørende forståelse av denne avtale løses ved forhandlinger avtalepartene i mellom. Dersom det ikke oppnås enighet, er partene enige om at tvisten løses av voldgift, etter bestemmelsene i tvistemålsloven av 13.8.1915 nr. 6, kapittel 32.
12. Deltakende personer ved prosjektgjennomføringen:

HiGs veileder (navn): Jarle Leirpoll

Oppdragsgivers kontaktperson (navn): _____

Student(er) (signatur): Ingelew Koppemd dato 17/1-12

Susanne die dato 17/1-12

_____ dato _____

_____ dato _____

Oppdragsgiver (signatur): _____ dato _____

IMT Dekan/prodekan (signatur): MS dato 15/2-2012

Logg - Bacheloroppgave våren 2012

Susanne og Ingeløw

Hvilke beslutninger som blir tatt, hva vi har valgt bort og hvorfor. Hvor lang tid som er brukt på de ulike punktene er satt opp i fremdriftsplanen.

UKE 43, 2011

27.10.

- Opprettet Facebook-gruppe for å samle ideer frem mot oppgavestart.

UKE 2, 2012

11.01.

- Gjort oss godt kjent med hva en bacheloroppgave går ut på og hva det forventes av oss.

- Opprettet logg.

12.01

- Sendte ut mail til ulike snowboardkjørere for å skaffe utøver til filmen vår.

13.01.

- Møte med veileder Jarle Leirpoll, 1 time.
- Sammendrag av møtet: Skal begrunne alle valg vi gjør, lese bakgrunnsstoff om dokumentarfilm, bruke teorien vi har lært i det vi gjør, prøve å få sendt dokumentarfilmen når den er ferdig, skrive rapport underveis, være flinke med å skrive logg, alle sekvenser som filmes bør ha tre kameravinkler og tre forskjellige utsnitt, vurdere tidligere produksjoner (fra NRK, BBC, TV2, SVT, Youtube, Vimeo), bli kjent

med utstyret vi skal bruke, sjekke statistikk og forskning, sette opp tidsplan om hva som skal bli gjort når, mulighet for å overdrive forskjellen mellom kameraene vi skal bruke, se instruksjonsvideo på premierepro.net, utarbeide grafikk, sende statusrapporter etter opptak med hva som gikk bra og hva som gikk dårlig.

- Mottok sjekklister for opptak fra Jarle.

15.01

- Fått bekreftet at snowboardkjører og tidligere instruktør Frida Sørli stiller opp i filmen vår, resten av de vi skal følge skal mest sannsynlig bli spikret i løpet av uka. Filmingen vil skje på Tryvann i Oslo, i slutten av februar og begynnelsen av mars.

UKE 3, 2012

17.01

- Spurte om å få låne flere GoPro-kamera fra flere vi kjenner.

- Skrev utstysliste.

- Vurderte å bestille nytt utstyr fra gopro.com

- Laget gruppereregler og skrev under på disse.

VEDLEGG C

- Skrev under på prosjektavtale med HiG.
- Gjort litt reasearch på eksisterende snowboardfilmer.
- Skrevet oversikt over mulige klippebilder.
- Leverte prosjektavtale.
- Kom på navn til filmen som ble «Snoked - Stoka på snø.»

18.01

- Sendte over kortnavn til websiden.
- Opprettet Dropbox-mappe og Google Docs.
- Hørte med musikkgruppa Factor 17 om bruk av sanger gratis mot navngivning.

19.01

- Jobbet med prosjektplanen.
- Bestilt nytt GoPro-utstyr fra boardshop.no.

20.01

Bachelormøte med Kjell Are.

22.01

Mottok GoPro-utstyr.

UKE 4, 2012

23.01

- Skrev prosjektplanen ferdig.
- Laget fremdriftsplan. En side med ansvar, utøver og planlagte timer. En side med riksiko, risikoreduksjon og ressurser.
- Kontaktet IT-tjenesten for å høre hvor lenge det er igjen før websidene er oppe.
- Kontaktet Jarle for å sette opp veiledningstimer fremover.

24.01

- Fullførte prosjektplan.
- Fullførte forprosjektrapport.
- Satt opp timeplan for jobbing med oppgaven.
- Sendte over forprosjektrapporten til Jarle.

- Så to dokumentarer, «Faktor: De flyr for livet» og «20 sekunders lykke»

25.01

- Lånt to bøker på biblioteket; Andrew Szepessy - Dokumentarfilm: Idé, struktur og klassiske eksempler og Steven Ascher & Edward Pincus's - The filmmaker's - A comprehensive guide.

- Fått bekreftet at det vil bli en dokumentar om 3-5 jenter istedenfor personer i forskjellige aldre som vi først hadde i tankene. Fokuset vil da bli hvordan det er å være jente i snowboardmiljøet.

- Vært hos IT-tjenesten for å få opprettet Wordpress-blogg på hjemmesiden vår.

- Innstallert wordpress på

<http://hovedprosjekter.hig.no/v2012/imt/mp/snoked/>

- Noen problemer med wordpress, venter til i morgen med å få fikset det med hjelp fra IT-tjenesten. Siden ville ikke fungere lenger når vi flyttet på en mappe, fungerte ikke når vi installerte på nytt heller.

- Fant theme vi vil installere på bloggen.

- Endret på fremdriftsplanen.

- Mer utstyr bestilt, nemlig GoPro HD Hero2.

26.01

- Gjorde siste endringene på prosjektplan og forprosjektsrapporten og fikk kommentarer av både Jarle Leirpoll og Kjell Are Refsvik. Deretter leverte vi det inn i Fronter.

- Fått websida vår opp og lagt inn oppgavebeskrivelsen, informasjon om oss, veileder og blogg.

- Akademisk skrivekurs: Mye bra informasjon om struktur, maler, referanser osv.

- Sett en kort reportasje på NRK om at GoPro-kameraene er blitt veldig populære i år. <http://www.nrk.no/nett-tv/klipp/822563/>

27.01

- Avtalt med Frida om å sende en oversikt over hva filmen skal handle om til Powder Puff Girls, så skal de stille med folk og komme med innspill så vi kan starte planleggingen av manus for fullt neste uke. De ønsker å kanskje å lage en reportasje om bacheloroppgaven vår til deres nettside og legge ut filmen vår på snowboardforbundets nettside under «GIRLS».

UKE 5, 2012

30.01

- Mottok GoPro HD Hero2.

31.01

- Endret litt på fremdriftsplanen, registrert hvor mange timer vi brukte i uke 4.
- Booket utstyr både til utstyrstest neste uke for testing og til filming i helgene i mars via medielab.hig.no/new
- Diskutert at det hadde vært mulig å reist til Tryvann første helga i mars bare for å ta klippbilder og timelapse. Dette kommer til å ta tid og er derfor greit å ha noen dager på.
- Lest om dokumentar og skrevet notater til dette i et Google Doc.
- Fikset på websiden vår, skrevet to innlegg.

01.02

- Etter vi leste en del om dokumentarsjangeren i går, har vi nå begynt å sette oss skikkelig inn i vurdering av lignende produksjoner. Vi har søkt rundt på

nettet og lett etter dokumentarer hvor de bruker GoPro eller andre sportskamera. Vi skrev ned de som kunne være aktuelle og så i tillegg en 2-timer lang

snowboarddokumentar. Vi begynner å kunne en del om snowboard nå, har gjort mye research de siste ukene. Vi har lett på Youtube, Vimeo, NRK, BBC og ellers søkt rundt på Google etter dokumentarer vi kan vurdere. De neste dagene nå skal vi sette oss skikkelig ned med hver film og vurdere de.

02.02

- Lett gjennom flere dokumentarer og funnet ut hvilke vi vil analysere. Har skrevet ned 10 stykker som vi har sett gjennom og skal deretter trekke ut 3-4.

- Analysert to dokumentarer; Freeway a Skydiving story og Hockeymodellen, litt usikker på oppsettet så vi laget et Google Doc med begge analysene som vi sendte til Jarle.

03.02

- Satt opp en mal for rapporten etter IMRAD-strukturen og har fylt inn litt informasjon.

- Laget liste for utstyrstest neste uke; Hva som skal filmes og testes til hvilke tider. Vi skal også lage en film hvor vi viser de forskjellige festene og utsnittene.

- Hørt med Frida om hun har hørt noe mer fra PPG-jentene vi skal ha med i dokumentaren.

- Funnet en online app fra GoPro; iGoPro <http://www.igopro.co.uk/>.

- Funnet ut de to neste dokumentarene vi skal analysere, men venter til Jarle kommer med tilbakemelding på de vi gjorde i går. De

vi skal vurdere er: GoPro HD: Jeb Corliss and Roberta Manicno - Wingsuit Flyers, <http://www.youtube.com/watch?v=LhmzmOwkRuM> og Dream World, <http://vimeo.com/24561491>.

- Byttet tema på bloggen, til et som er mer oversiktlig og fargerikt.

UKE 6, 2012

06.02

- Testet ut GoPro-utstyret i Hovdebakken.
- Laget filmer med forskjellige GoPro fester som viser forskjellige bildevinkler og utsnitt.
- Satt sammen 10 bilder til et bilde, hvor vi har tatt 10 bilder i løpet av 1 sekund med GoPro HD Hero 2.

07.02

- Testet ut HD-kameraet og timelapse med speilrefleks, Nikon D5000. Laget en liten timelapse-film av snø som smelter.
- Planer om å lage en egen kanal for bachelorproduksjonene våre på vimeo.com <http://vimeo.com/user10342462>

08.02

- Laget animasjon i After Effects som vi skal legge til på slutten av filmene vi lager.

09.02

- Skidag, fått testet GoPro litt i bakken i kaldt vær. Batteriet synker raskt!
- Fått bekreftet at det er så mange som 6 jenter som er interessert i å være med i filmen vår.

10.02

- Laget facebook-gruppe for planlegging av filmen med jentene.
- Sendt mail til jentene.
- Satt på lyd til animasjonen.

- Vurdert og analysert to nye dokumentarer. Wingsuit Flyers og Dream World. De to forrige analysene mangler litt vurdering om hva GoPro gjør eller kunne gjort med filmen.

UKE 7, 2012

13.02

- Endret på grafikken til kortfilmene vi skal laste opp på Vimeo; utstyrstestene og timelapsen. Lastet opp timelapsen «Snøsmelt» til Vimeo, der det bare er lov å laste opp en HD-film per uke siden vi har gratis bruker. <http://vimeo.com/36691460>. Delt Vimeo-kanalen på facebook, twitter og på bloggen vår.

- Laget spørreskjema på Google Docs til bruk for utøverne vi skal ha med i filmen. Hensikten med dette er å få vite mer om dem, når det passer å filme osv. Slik at vi kan begynne å gjøre den endelige planleggingen og bygge manus rundt deres erfaringer. Vi spør også om mulige intervju spørsmål så de får forberedt seg litt på hva de skal svare, og vi får en tanke om hva vi kommer til å få som svar.

- Laget kontaktskjema og skjema med innloggingsinfo for å ha litt bedre kontroll over de forskjellige kontoene vi oppretter.

14.02

- Funnet en bra «oppskrift» på dokumentar. Har lest denne i dag: http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/programme_doc_documentary_script.pdf

- Laget ny versjon av animasjonen i After Effects.

- Har satt sammen bildene vi tok forrige uke til en stop motion-film og lastet den opp på Vimeokontoen vår.

- Funnet noen artikler som handler om jenter som står på snowboard.

- Fått svar fra en av jentene på spørreskjemaet.

15.02

- Jobbet med oblig i merkevarebygging.

- Sett en 10-minutters episode på VG-TV, «Veien til VM: - Silje (18) er en av verdens beste snowboardkjørere!».

http://www.vgtv.no/?_escaped_fragment=id%3D48991#!id=48991

- Fått to nye svar på spørreskjemaet, skrev i gruppa på Facebook i går at det hadde vært flott om alle kunne svart på denne i løpet av dagen i dag, men ser ut til at mange er opptatt med jobbing under snowboard-VM. Håper likevel de får gjort det snarest mulig så vi har informasjonen på plass.

16.02

- Lest artikkelen «Jenter på brett»,

<http://kilden.forskningsradet.no/c16880/artikkel/vis.html?tid=36691>. Der står det mye

interessant om snowboard og jenters forhold til det. Blant annet at fra 1997 til 2004 har jenters andel økt fra 20 til 32 prosent. Denne artikkelen er fra 2005. Det var intervju med Mari Kristin Sisjord som er førsteamanuensis ved Norges idrettshøgskole. Vi har sendt mail til henne for å høre om det er mulig å få til et intervju med henne i filmen vår, og dette var greit for henne.

- Sendt mail til snowboardbutikken Whitewater og Oslo Snowboard Senter, for

å få til intervju om salg av jenteutstyr. Fikk svar fra begge om at dette lar seg gjøre.

- Skrevet ned kort idé om oppsett til manus.

- Laget nytt GoogleDoc - Kontrakter. Både for lån av utstyr og for utøverne i filmen.

- Fått nytt svar på spørreskjemaet, nå mangler vi bare to personer. Har da til sammen 6 utøvere og lurer på om det er for

mange, og om vi eventuelt skal begrense det etter hvem som kan de fleste helgene?

- Møte med Jarle Leirpoll: Jarle bekrefter at det kan være for mange med 6 utøvere, og foreslår at vi kutter ned nå eller etter

opptak. Må legge til i kontraktene hva som skjer med utstyret hvis det blir ødelagt. Få tak i mikrofon som egner seg for vårt bruk;

Shotgun med vindbeskyttelse. Han mener også at spørsmålene vi har skrevet ned til intervjuene spør etter for mye fakta, og vi

bør heller fokusere på tanker, følelser og meninger. Dette gjelder også til

fagpersonene. Fikk også et eksempel på en amerikansk kontrakt til bruk under filming som vi kan se på og hente ideer fra.

- Lest test av actonkameraer: GoPro HD Hero2 er en sikker vinner.

<http://nrk.no/helse-forbruk-og-livsstil/1.7997626>

UKE 8, 2012

21.02

- Skrevet første utkast av manuset ferdig - sendt til Jarle for tilbakemelding.

- Lett på medielageret etter vindhette til shotgunmikrofon. Ser dårlig ut og vi vurderer å bruke en ullsokk i stedet. Dette

må testes for å finne ut om det fungerer bra.

- Fant tilslutt den ene vindhetten HiG har, som egentlig passer best til å bruke med mikrofon festet på bom. Mangler pistolgrepet som brukes til å feste mikrofonen og til å holde i.
- Funnet spesifikke datoer til filming av de ulike utøverne og postet dette i facebook-gruppa for å høre om dette passer for alle.
- Sendt mail til Monster, NRK, Funkenhauser, Limelight TV og Snowboardforbundet for å høre om de har erfaring med bruk av sportskamera i deres produksjoner.

22.02

- Jobbet med oblig i merkevarebygging.

23.02

- Satt opp oversikt over hvilke jenter som kan filmes når, ser ikke ut til at to av dem kan være med likevel. Dette grunnet i pengeproblemer og tilgjengelighet på dagtid de dagene vi ønsker å filme.
- Delt opp manuset etter hvem som trenger å være der for hvilket klipp; alle jentene, intervju med en og en, fagpersonene og klippebilder.
- Valgt ut font til grafikken, «Planet Benson Two» fra dafont.com og idemyldret litt.
- Gjort små endringer i manus.
- Lagt til punkter på kontraktene til utøverne og til lån av utstyr. Har også laget kontrakt til bruk av musikk.
- Laget et forslag til supring.

24.02

- Tegnet storyboard på 3 sider.
- Vurdert om vi skal droppe intervjuet med Oslo Snowboard Senter eller Whitewater

siden det bryter litt med flyten i filmen. Skal vurdere dette videre under postproduksjon, ut i fra hvor mye annet materiale vi ender opp med.

- Jobbet med oblig i merkevarebygging.

UKE 9

27.02

- Satt opp filmtider og fått bekreftet at det passer for alle jentene.
- Hentet bil.

28.02

- Skrevet ut kontraktene og manuset.
- Testet ulike mikrofoner utendørs.
- Satt opp hva som skal filmes med de ulike jentene forskjellige plasser i bakken.
- Satt opp huskeliste til hva som må pakkes.
- Endret og lagt til utstyr på bookingene fremover.
- Lastet opp den siste utstyrstesten vår til Vimeo-kontoen vår.
- Sannet inn storyboardet og sydd sidene sammen til én pdf via pdfjoin.com.

29.02

- Jobbet med oblig i markedsføring.
- Hentet utstyr og avtalt møtetidspunkt for i når i skal begynne og filme i morgen.
- Markert utstyr og kameraet som vi har lånt slik at vi ikke mikser disse.
- Skrevet nye innlegg på bloggen.
- Ladet alle kameraene.
- Fått svar fra de som lager Camp Senkveld og Senkveld vs. Europa om deres bruk av GoPro.

01.03

- Første opptaksdag i Tryvann. Filmet hovedsakelig Christina, men også litt av

Sigrun, Thea og Gina. Kjørte bort klokken 09:00, var der fra 12:00 til 18:00 og var hjemme i Gjøvik 20:30.

- Ladet alle kameraene (7 GoPro og 2 vanlige HD-kameraer). Lagt alt av film inn på en harddisk.

02.03

- En hel dag med filming av Sigrun i Varingskollen. Filmet fra 11-16, utenom var det 2 timers kjøretur.

- Ladet alle kameraene (7 GoPro og 2 vanlige HD-kameraer). Lagt alt av film inn på en harddisk.

- Importert alt av film.

04.03

- Filming av Christina, Sigrun og Thea fra 10 - 16 i Varingskollen. 1,5 timer kjøretur hjem igjen til Gjøvik.

- Ladet alle kameraene (7 GoPro og 2 vanlige HD-kameraer). Lagt alt av film inn på en harddisk.

- Importert alt av film

- Startet konvertering av GoPro-filene i MP4 til Apple ProRes.

UKE 10, 2012

05.03

- Fortsatte konverteringen av GoPro-filene.

- Levert utstyret tilbake til skolen.

- Gjort om på noen av intervju spørsmålene til jentene.

- Sett tutorial om hvordan lage slow motion ved hjelp av Cinema Tools.

06.03

- Ble helt ferdig med konvertering av GoPro-filer og navngivning av klipp. Brukte seks og en halv time på dette.

07.03

- Hentet utstyr for helgens og mårendagens filming.

- Ladet opp alle batteriene og formatert minnekortene.

- Jobbet med oblig i markedsføring.

- En times kurs i rapportskrivning.

08.03

- Filmet Maria i Tryvann. Kjørte til Oslo og var der fra klokken 12:00 til 18:00 og kjørte 2 timer tilbake igjen.

- Oslo Vinterpark sponset oss med gratis dagskort for resten av dagene vi skal filme.

09.03

- Lagt inn alle klipp fra gårsdagens filming og konvertert og navngitt klippene.

- Ladet alle batteriene.

- Oppdatert bloggen.

- Lastet opp den siste utstyrstesten på Vimeo-kontoen vår.

10.03

- Filmet Thea i Varingskollen. Brukte 7 timer på dette, inkludert kjøring frem og tilbake.

- La inn noe film og ladet noen kamera.

11.03

- Lagt inn alle klippene fra gårsdagens filming og konvertert og navngitt klippene.

- Ladet alle batteriene.

- Laget en liten test-film av Sigrun.

- Forlenget leia på utstyret en ekstra dag siden vi skal filme Maria i morgen istedenfor i dag.

- Lastet ned noe creative commons-musikk fra jamendo.com, som vi kanskje kan bruke i filmen.

- Skrevet blogginnlegg.

UKE 11, 2012

12.03

- Filmet Maria i Tryvann, brukte 10 timer på dette inkludert kjøring.
- Ladet alle batteriene.

13.03

- Lagt inn alle klipp fra gårsdagens filming og konvertert og navngitt klippene.
- Levert utstyret.
- Skrevet statusrapport og sendt den på mail til Jarle.

https://docs.google.com/document/d/1SG3nq1ok5HAby2utMur65v8REnTpguj0xQk7_mDt0W0/edit

- Tatt backup av alle klipp hittil - 557 gb.

14.03

- Mediedagen, foredrag med Anders Svalestad fra HiL.
- Scannet inn prosjektavtalen.
- Sett en GoPro-film som kom ut for 2 dager siden om Shaun White i superpipen. Vi har filmet Maria i superpipen, men dette gjorde at vi fikk inspirasjon til andre fester enn det vi brukte. Denne filmen er bare filmet med GoPro.

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=PfkPovCEVLM.

- Fikk mail fra Jarle etter han hadde lest statusrapporten vår:

Hei

Dette ser bra ut! Synes dere jobber veldig bra med oppgaven.

Sitter på buss mens jeg skriver dette, så det er ikke mulig å få sett noen videoopptak fra Vimeo.

Regner med at dere grovklipper underveis, og i hvert fall innen dere skal på ny opptaksrunde.

Et lite tips hvis dere vil ha flere treff på nettsida og Vimeo: Ta med link i hver eneste mail dere sender – uansett hvem det er til. :-)

/Jarle

15.03

- Begynt redigeringen, delt inn manuset i to slik at vi kan begge redigere samtidig.
- Jentene ønsker å få en ekstra film med de beste klippene av bare kjøringen.

16.03

- Fortsatt med redigeringen.
- Fått oversikt over at vi til nå har 850-klipp tilsammen.
- Sett tutorial om hvordan man kan fjerne bakgrunnsstøy med Soundtrack Pro og Final Cut Pro.

<http://www.youtube.com/watch?v=U8uJ9YNZtTY>

Dette kan være nyttig siden noen av intervjuklippene har bakgrunnsstøy fra blant annet heistrekket.

18.03

- Filmet alle i Varingskollen og brukte 8,5 timer på dette med kjøring. Var mye tåke i begynnelsen, men etterhvert ble det veldig fint vær med full sol.

UKE 12, 2012

19.03

- Filmet intervju med Mari Kristin Sisjord, førsteamanuensis ved Norges idrettshøgskole og timelapse i Tryvann. Både med og uten GoPro for å se på forskjellene. Dette brukte vi 8 timer på, inkludert kjøring.
- Vi fikk ikke til de rette innstillingene på timelapsen med Nikon-kameraet og må derfor gjøre dette på ny. Kameraet ville ikke la oss stille det inn med manuelle innstillinger, som vi fikk til når vi testet utstyret i uke 6. Vi har enda ikke funnet løsningen på problemet, men skal snakke med Kjell Are Refsvik for å finne ut hva som er galt.

- Importert filene fra dagen i dag og i går. Ladet opp alle batteriene og navngitt klippene.
- Vi ser at vi må ha flere klipp av Maria, og velger å filme henne i pipen på ny. Dette på grunn av at det var overskyet og tåkete den dagen vi var i pipen. Det var også mye støy i bakgrunn på det ene klippet med intervju.

20.03

- Redigert.
- Konvertert GoPro- klippene fra 18.03.
- Har ikke nok plass på bloggen til å legge ut flere bilder, sendt mail til IT-tjenesten for å få økt lagringsplassen vår. Fått 50 MB ekstra plass.

21.03

- Møtte Kjell Are Refsvik anngående timelapse med Nikonkameraet. Fant ikke ut av problemet, søkte på nettet og fant bare sider hvor de fortalte om hvor lekende lett dette skulle være. Vi prøvde en annen fotobag fra medielageret som dette plutselig fungerte på. Dette kan da ha noe med programvareoppdateringen på det ene kameraet vi var uheldige med å få. Men da har vi fått booket et nytt et og er klare for i morgen!
- Redigert videre.
- Skrevet blogginnlegg.

22.03

- Restopptak med timelapse og Maria i pipen. Ble nydelig vær og alt gikk som planlagt. Vi tok timelapse med og uten GoPro for å vise forskjellen på disse. I pipen festet vi GoPro på magen og på foten. Vi brukte 10 timer på filminga inkludert med kjøring.
- Importerte alle filer fra dagens filming og timelapse.
- Tatt bilder av alt GoPro-utstyret.

23.03

- Levert utstyr tilbake.

- Konvertert de siste GoPro-filene.
- Satt sammen bildene fra trekket og heisen til timelapse.
- Gjort noe redigering.
- Laget ny versjon av superen og satt denne inn. Den forrige var litt for stor og kraftig.
- Sett tutorial om vindreduksjon på lyd i Final Cut Pro ved hjelp av filtre. Lagt dette på noen av intervjuklippene og det har vært til stor hjelp.

http://www.youtube.com/watch?v=Hhkws7hta_w

24.03

- Laget timelapse av snø som smelter på et snowboard.
- Lagt inn bildene av alt utstyret.
- Redigering av anslaget.

25.03

- Skrevet blogginnlegg.
- Redigering.

UKE 13, 2012

26.03

- Redigering på skolen i 8 timer.

27.03

- Redigering på skolen i 4 timer.
- Fjernet bakgrunnsstøy på intervjuklipp med Sigrun og Thea.
- Levert tilbake GoPro til Andreas Birkeland.

28.03

- Sendt statusrapport nr 2 til veileder.

29.03

- Sett tutorial om hvordan lage snø i after effects etter idé fra Jarle:
<http://www.youtube.com/watch?v=aKYIQUQN7SI>. Laget så en test av dette.
- Grafikk, laget super med dalende snø.
- Redigering, jobbing med intro: 6 timer. Fikset ny tittel og fått en bedre intro av jentene. Kuttet en del på intervjuet av Sisjord.

30.03

- Grafikk.
- Fortsatt redigeringen av introen.
- Redigering, funnet en ny sang, forbedret generelt, fikset på slutten.

UKE 14, 2012

Påskeferie

UKE 15, 2012

10.04

- Redigert.
- Sendt første versjon av filmen til Jarle for evaluering.

11.04

- Jobbet med oblig i merkevarebygging.
- Fikk svar fra Jarle:

Hei

Har sett på filmen nå, og dette begynner å ligne noe. :-)

Her er nonen random notes.

/jarle

- Filmen er for lang slik den er nå. Det er et flott problem å ha! Kutt det som er minst spennende, og komprimer det som blir igjen.
- Den har også litt flat struktur, med få høydepunkter og blir derfor litt monoton. Det kan dere fikse ved å stramme inn, og rendyrke de gode bitene
- Skadesekvensen og den rett etter er bra! Finnes det bilder av skadene de hadde? Jentenes egne stillbilder? Vil gjerne se de seks stingene i haka. :-)

- Det er sekvenser som den med skadene som gir litt framdrift i filmen. Dere må prøve å dyrke konfliktene litt mer hvis filmen skal bli interessant nok. Den med at de må utfordre hverandre mer er også en slik konflikt-situasjon. Og når de faller. Eller hvis de er litt uenige en gang i mellom. Dokumentarfilmer trenger også konflikt!!!
- De gjentar noen ganger spørsmålet "Hvordan jeg synes det er å være jente i SB-miljøet?". Det trengs ikke. Vi forstår ut fra svaret hva de snakker om
- Den mest slående effekten av Og-Pro er faktisk ikke de kule bildevinklene, men hvor mye bildet skiller seg fra de andre kameraene! Hyper-kort lukkertid gir veldig hakkete bevegelser i forhold til de gode kameraene. Den store kontrasten gir bildene smell, men skiller seg også fra normale kameraer. Det gjøres for å unngå nivåer rett over svart, som er problematiske å komprimere. :-)
- Personlig synes jeg det blir for mye Go-pro. Slike bilder gjør seg bedre som krydder enn som hovedrett, for å si det sånn.
- Snøen i grafikken faller kanskje litt for fort?
- Når dere fryser bildet og presenterer hver jente, så ser det ut til at det er litt mye motion blur i bildet. Her hadde det vært bedre med Go-pro bildene som har så kort lukkertid at de blir sylskarpe!
- Er NIH en kjent nok forkortelse?
- Skal forskeren være den første som får si noe i intervju? Jeg tror ikke det...
- På intervjuet med forskeren er utsnittene litt for like til at de gir variasjon. Bedre å legge kjørebilder over enn å klippe til sidekameraet?
- Noen bilder har høyt sort-nivå. Pass på at dere ikke hever det for mye når dere justerer kontrast etc. Anbefaler ikke å bruke Brightness/Contrast, men heller Curves.
- Bra intervjubilde av Sigrun og av Mari i heisen

· Alt i alt veldig bra til å være første utkast!!!

Stå på videre!

- Sendt melding til Maria for å høre om hun har noen bilder fra skaden.

12.04

- Redigering og forbedringer etter tips fra Jarle.

- Endret grafikken til at snøen daler litt saktere og satt teksten foran uten snø over den.

- Har problemer med at musikken som er lagt ned forflytter seg og lager små hakk i sangen. Trolig på grunn av at sangene er .mp3 format og 44,1 KHz. Har aldri hatt problemer med dette før, men ser nå at vi må konvertere de til 48,0 KHz som resten av lyden vår. Kjedelig etter vi har justert volum og plassering på sangene, men er det løser problemet.

13.04

- Redigering.

- Spurt jentene om de har noen bilder fra begynnelsen av når de begynte å stå på snowboard som vi kan bruke i filmen. Har også spurt Maria om hun har noen bilder fra den turen hvor stemningen er på topp, gjerne før skaden hennes skjedde.

14.04

- Redigering. Fikk bilder av Maria fra sykehuset som vi har puttet inn i filmen. Ga det en ekstra effekt.

15.04

- Redigering. Har fjernet noe av intervjuet med Thea, og endret litt på rekkefølgen av klippene. Har også satt inn flere klipp fra HD-kameraene for å minske inntrykket av at det er for mye GoPro-klipp.

UKE 16, 2012

16.04

- Redigering.

- Laget rulletekst i Photoshop.

- Eksportert versjon 2 av filmen, den er nå på 17:35 minutter. Vi har nå kuttet ned 2 minutter og 6 sekunder og gjort endringer etter tips fra Jarle.

17.04

- Jobbet med markedsføringsoblig.

- Sendt versjon 2 av filmen til Jarle og håper på svar i løpet av dagen.

18.04

- Jobbet med rapporten.

- Lastet ned EndNote for mac.

- Bestilt veiledning på biblioteket om bruk av EndNote og innholdsfortegnelse i Microsoft Word.

19.04

- Fått tilbakemelding fra Jarle angående versjon 2 av filmen:

Random notes. :-)

Har ikke fått lest statusrapporten ennå.

/jarle

· Fin start, men alt for lang. Dere har for mye stoff! :-)

· Det tar et par minutter før det ligner på en dokumentarfilm. Starten er bare en samling med kjøre-snowboard-opptak med kameraet på rare steder. Greit som krydder, men ikke som "hovedbudskap" i to minutter.

· Liker ikke overgangen i musikken etter omtrent 50 sekunder. Musikk til musikk er generelt ingen god ide.

· Musikken fades for fort etter 1'20. Den må fades under reallyden - men dere har lagt på enda mer musikk.

- Bærer preg av musikk-syken; at dere ikke stoler på stoffet deres, og derfor må pøse på med musikk. Jeg vil heller vite hva jentene tenker enn å høre på musikk. Først etter 2'30 kommer vi litt innpå ei jente
- Prøv å få mer taletydighet og jevnt høyt nivå på det som sies. Har dere prøvd å legge på komprimering på intervjuene for å minske dynamikken på dem? Da kan dere ha mer lyd under i tillegg.
- Fortsatt stor forskjell i kontrast på Go-Pro og de andre opptakene. Høye svartnivåer på mange av opptakene. Men fargekorrigering kan dere vente med til slutt.
- Kutt halvparten av de "kule" bildene og skjær inn til beinet. Husk hvilken story dere vil fortelle. Det er IKKE historien om filmteamet som fikk seg et Go-Pro kamera. Det er historien om jentene som kjører snowboard! Go-Pro er visuelt krydder, ikke hovedinnholdet.
- Midtpartiet er best - da kommer vi innpå dem
- Oppsummeringa/slutten (flere minutter) blir litt langsom
- Sluttsekvensen som ender med sprut på linsa er bra. Men har dere ikke noe musikk som har en markert slutt? Blir litt antiklimaks med lang-fade av musikk.
- Har dere mer bass å gi på lyden til forskeren?
- Mye brå fading av musikk - enten må den høres litt under pratinga eller den må helt vekk.
- Fint om dere kan få stillbildene fra sykehuset til å se bedre ut (kontrast etc.) og zoome sakte inn i dem. Bra at dere har skaffet dem!
- Skadet videofil? VLC Player stopper etter 8.30. QT klarer å fortsette etter litt hakking. Hvorfor M4V og ikke MP4?
- Diskutert når og hvordan vi skal gjøre endringene. Vi har kommet frem til at vi vil

fokusere på rapporten fremover og gjøre filmen ferdig på kveldstid og i helgene. Dette for å komme skikkelig i gang med rapporten.

- Studert tidligere rapporter og oppgaver om dokumentarfilm.
- Jobbet med rapporten. Fått på plass forord og en del teori.

20.04

- Startet opp med endringer og versjon tre av filmen.

21.04

- Skrevet statusrapport.
- Sendt melding til fire av bandene vi bruker musikken til for å få lov til å bruke sangene uten «del på samme vilkår-lisens».
- Fått svar fra alle bandene om at vi får bruke musikken.
- Lett etter ny musikk.
- Redigert.

22.04

- Redigert.
- Sendt melding til to band til om å få bruke musikken uten «del på samme vilkår-lisens».
- Grafikk.

UKE 17, 2012

23.04

- Fått svar fra enda et av bandene om at det er greit å bruke musikken deres.
- Skrevet rapport.
- Redigert.
- Tatt vekk Creative Commons-lisensene i rulleteksten.
- Eksportert versjon 3 av filmen.

- Sendt av gårde statusrapport nr. 3.

24.04

- Sendt versjon 3 av filmen til Jarle.
- Scannet inn kontraktene og gjort de klare som vedlegg.
- Gjort klar prosjektplanen som vedlegg.
- Har vært i møte med biblioteket angående referansebruk, innholdsfortegnelse og generelt hvordan bruke EndNote.
- Jobbet med rapporten.
- Satt inn referanser i EndNote.

25.04

- Skrevet rapport.

26.04

- Veiledning med Jarle.
Hovedsakelig er det dette som må endres i filmen: Splitte bilde og lyd noe mer, fargejustere noen plasser, legge noen flere illustrerende klipp over forskeren i filmen og noe av lyd må justeres.
- Under veiledningen lære vi en ny måte å justere farger på i Final Cut som kommer til å hjelpe oss mye med de siste pirkete justeringene. Fremfor å justere på hele bildet, skal vi eksempelvis bare justere et ansikt. Dette kalles for «Secondary Color Correction».

- Skrevet rapport.
- Skrevet blogginnlegg.

27.04

- Jobbet med rapporten.

28.04

- Jobbet med fjerde versjon av filmen.
- Startet på å lage en film som viser fargejusteringene.

29.04

- Fortsatt på fjerde versjon.

UKE 18, 2012

30.04

- Fått tilbakemelding med kommentarer i Google Docs fra Jarle om rapporten vår så langt.
- Sendt ny mail til Dj Mishar, denne gang oversatt til russisk. Håper på svar denne gangen.
- Gjort ferdig versjon 4 av filmen og lastet den opp på Vimeo-kontoen vår beskyttet med passord. Sendt link og passord til Jarle.
- Endringene vi har gjort i dag er fargejusteringer, innstramming, splitting av lyd og bilde og lagt på flere klipp over intervjuene. Har også endret litt på grafikken og lagt på en lyd når bildet blir svart under intervjuet med Maria for en ekstra effekt.
- Skrevet blogginnlegg.

01.05

- Jobbet med rapporten.
- Spurt Jarle om notater til redigeringsteori fra boka han skriver, og fått tilsendt noen grove notater.
- Oversatt snakkinga fra filmen til engelsk tekst i et Google Docs- dokumentet som vi har sendt over til en canadisk venn av oss.
- Laget en engelsk versjon av rulleteksten.

02.05

- Fått rettet opp feil i den engelske teksten.
- Jobbet med sammenligne med og uten GoPro.
- Spurt jentene om de har tid til en premierekveld neste uke for å vise dem filmen før vi publiserer den.
- Fått tilbakemelding fra Jarle angående fjerde versjon av filmen:
Nå er det ikke mye å plukke på her! :-)

- Musikkovergangen ble bedre slik
 - Liker ikke helt overgangen fra rosa til blå etter 15.30. Men det er deres film. :-)
 - Intervjuet ved 4.15 er litt blast. For høyt svartnivå i bildet. Sjekk om det blir bedre hvis dere prøver å korrigere mer i ansiktsfarger enn i resten av bildet. Problemet er egentlig at det blir mørkegrått i stedet for svart når dere drar opp de mørkeste delene av bildet. Prøv å beholde noen nivåer veldig nært svart, mens de mørkeste mellomtonene blir gjort lysere.
 - Fortsatt er det mer kontrast i GoPro-bildene enn på det som er filmet med skolens kamera. Derfor føles det som at GoPro bildene har mer "smell". Det ideelle ville vært å legge på en S-kurve på de bildene. Har FCP et Curves filer?
 - Finnes det Waveform Scope i den versjonen av FCP dere bruker? I så fall kan dere sjekke nivåene der. Sjekk evt. premierepro.net for å se min tutorial om fargekorrigering (som er gjort med Premiere Pro)
 - Pirker litt nå - jevnt over er det bra fargekorrigert
 - Det føles også som at lydnivåene nå er på plass. Mulig at musikken er litt høy i forhold til all snakking, men det må dere vurdere selv.
 - Innzoomen på 9.15 stopper. Prøv å la den fortsette, og gjør en crossfade inn og ut av det bildet. Tror det blir penere
 - Samme ved 10.20
 - Er imponert over innsatsen deres!
- Jobbet med sammenlignings filmer med og uten GoPro + grafikk til disse.
- Sendt mail til Hilde og spurt om hvordan filmen skal leveres.

03.05

- Vurdert produksjonen vår.
- Gjort ferdig en sammenhengende video med sammenligninger mellom GoPro og vanlig kamera.
- Sendt mail til Jarle om spørsmål om publisering og en liten update om hva vi har gjort de siste dagene.

- Har sett gjennom versjon 4 og skrevet opp punkter som skal endres til siste og endelige versjon.

04.05

- Fått HiG-logo på engelsk til bruk i den tekstede versjonen.
- Fikset endringer og gjort ferdig versjon 5, som vil bli den siste.
- Laget teaser og publisert den på Vimeo. Linken er delt videre!
- Spurt om muligheter til økonomisk støtte til transportkostnader
- Jobbet med kjørefilmene.
- Lett etter noe ny musikk til å bruke i kjørefilmene.

05.05

- Jobbet med kjørefilmene.

06.05

- Jobbet med kjørefilmene.
- Tekstet hele filmen til engelsk.
- Laget plakat som skal henges opp på skolen med informasjon om når filmen vår kommer ut.
- Grafikk oversatt til engelsk.

UKE 19, 2012

07.05

- Skrevet på de ufullstendige kapittelene i rapporten.
- Sendt melding til de som har laget filmene vi har analysert om bruk av screenshots fra filmene deres. Fikk svar fra Frank Sauer at det var greit å bruke Screenshots fra filmen han har laget «Dream World».
- Hengt opp plakater.

08.05

VEDLEGG C

- Lest gjennom hele rapporten og skrevet ferdig de stedene det var noe ufullstendig.
- Jobbet med kjørefilmene.

09.05

- Sett gjennom femte versjonen å gjort noen endringer. Eksportert den på ny til den endelige versjonen.
- Gjort kjørefilmene ferdig til jentene.
- Reiste til Oslo for å ha premierenkveld med jentene. Vi viste dem filmen og kjørefilmene.

10.05

- Oppgradert til PRO-konto på Vimeo.
- Lastet opp den endelige filmen med passord. Vil ikke bli publisert før 11.05.
- Måtte tekste den ene engelske delen på nytt, siden den hadde blitt slettet.
- Sendt mail til Jarle for å spørre om det blir veiledning og til Kjell Are om hvordan filmene skal leveres.
- Sendt mail til vgtv og dbtv om de vil sende filmen vår.

11.05

- Rapport.
- Lagde flyers om premieren på filmen og delte de ut på skolen.
- Publiserte filmen.
- Veiledning med Jarle.

12.05

- Rapport
- Publisert filmen med engelsk tekst. Delt den til de forskjellige bandene.
- Eksportert alle vedleggene som pdfer og gjort de klare.
- Fikk svar fra Christian Whyte at det var greit å bruke skjermbilder fra filmen hans «Freeway a Skydiving Story».

13.05

- Gått gjennom deler av rapporten.

- Skrevet sammendrag til rapporten.
- Laget egen forside.
- Laget skisser til grafikk.
- Skrevet konklusjon.

UKE 20, 2012

14.05

- Skrevet ut forord, signert og skannet den inn.
- Skrevet ut rapporten, lest gjennom og rettet feil.

15.05

- Jobbet rapporten og ferdigstilt den.
- Sendt mail til Jarle og spurt om han kan lese gjennom rapporten og kommentere.
- Markedsføringseksamen 24 t.

16.05

- Markedsføringseksamen 24 t avsluttes.

17.05

- Fri.

18.05

- Fått andre til å lese gjennom.
- Kjøpt minnepenn til innlevering av filmene.

19.05

- Fått andre til å lese gjennom.
- Blogginlegg på snowboardforbundet.no om filmen og prosjektet vårt.
- Korrektur av engelsk sammendrag.

20.05

- Jarle har lest gjennom deler av rapporten og lagt igjen kommentarer som skal rettes opp.
- Publisert kjørefilmene med jentene.
- Lagt inn alle kildene i EndNote.
- Sjekket at all figurtekst og henvisninger til vedlegg stemmer overens.

- Skrevet blogginnlegg.

UKE 21, 2012

21.05

- Rettet feil i rapporten og satt den inn i Word.
- Skrevet ut rapporten og lest gjennom den og rettet opp enda flere feil.
- Kopiert filer over til minnepennen som skal brukes til innlevering av filmene.
- Sendt kjørefilmene til de artistene som er brukt i de ulike kjørefilmene.
- Publisert sammenligningsfilmene.

22.05

- Jobbet med rapporten.
- Levert hele rapporten i Fronter og minnepenn til Studenttorget.

	GoPro HD Hero2	GoPro HD Hero
Bildekvalitet:		
Linse	2x Sharper	Sharp
Dårlige lysforhold	Professional	Standard
Bilde – FOV:		
Megapiksler	11, 8, 5 MP	5 MP
	Wide (170°) FOV	
	Medium (127°) FOV	
Moduser	Single	Single
	10 photos in 1 sec	3 photos in 1 sec
	Timelapse every 0.5,1,2,10,30,60	Timelapse every 1,2,10,30,60
	Self-timer	Self-timer
Videopløsning + FOV:		
1080p	1920x1080	1920x1080
	Wide (170°) FOV	Wide (127°) FOV
	Medium (127°) FOV	
	Narrow FOV (90°) FOV	
	30 fps	30 fps
960p	1280x960	1280x960
	FOV Wide (170°)	FOV Wide (170°)
	48 fps	
	30 fps	30 fps
720p	1280x720	1280x720
	Wide (170°) FOV	Wide (170°) FOV
	Medium (127°) FOV	
	Narrow FOV (90°) FOV	
	30 fps	30 fps
	60 fps	60 fps
WVGA	848x480	848x480
	Wide (170°) FOV	Wide (170°) FOV
	120 fps	
	60 fps	60 fps
Brukervennlighet:		
LED lys	4 (on all sides)	1

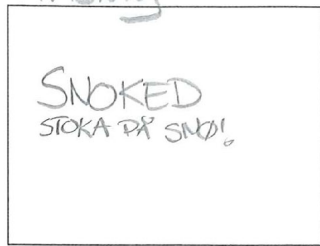
Prosjekt: Snoked, BMP - Høgskolen i Gjøvik
 Deltakere: Susanne Lie og IngeLøw Elise Kopperud
 Sist endret: 22/05- 2012

Faser	Aktiviteter	Ansvar	Utøver	Millepæl	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	Planlagte Timer	Gjennomførte timer
1. Planlegging	Veiledningsmøte med Jarle Leiroll	Susanne	IngeLøw og Susanne	X	1					1																	8	4
	Få tak i Snowboard-kjørere	Susanne	IngeLøw	X	1	1	1																				3	3
	Forprosjektsrapport	Susanne	IngeLøw og Susanne	X	1	4	10																				15	15
	Bachelormøte med Kjell Ane Refsvik	Susanne	IngeLøw og Susanne	X	1,5																						2	1,5
	Bestilling av utstyr	Susanne	IngeLøw og Susanne		1,5																						1	1,5
	Les og skriv om dokumentar sjangeren	Susanne	IngeLøw og Susanne	X		6	8																				23	14
	Research, planlegging, manus	Susanne	IngeLøw og Susanne	X	4	6	8	7	7	18	13	12															55	75
	Storyboard	Susanne	IngeLøw og Susanne	X							6																10	6
	Teste utstyr	Susanne	IngeLøw og Susanne					14																			6	14
	Etablere webside	Susanne	IngeLøw og Susanne	X		4																					4	4
2. Gjennomføring	Kurs i akademisk skriving	Susanne	IngeLøw og Susanne		2						1															2	3	
	Vurdere eksisterende klipp	IngeLøw	IngeLøw og Susanne	X			13	7																		18	20	
	Utførne webside	IngeLøw	IngeLøw og Susanne		4																					15	4	
	Filme i Tryvann / Varningskolen m/kjøring	IngeLøw	IngeLøw og Susanne	X							23	17	19	8													48	67
	Konvertering av GoPro- filer	IngeLøw	IngeLøw og Susanne	X							14	10	5														18	29
	Importerering av filer og lading av batterier	IngeLøw	IngeLøw og Susanne	X							10	8	7	5													40	30
	Postproduksjon	IngeLøw	IngeLøw og Susanne	X								13	15	20													104	110
	Restoppklak m/kjøring	IngeLøw	IngeLøw og Susanne	X							10																18	10
	Lage grafikk	IngeLøw	IngeLøw og Susanne							4																	14	12
	3. Dokumentasjon	Sammenligne med og uten GoPro	IngeLøw	IngeLøw og Susanne	X																							18
Vurdere produksjonen		IngeLøw	IngeLøw og Susanne	X																							24	4,5
Teaser		IngeLøw	IngeLøw og Susanne																								6	4,5
Kjørefilmer		IngeLøw	IngeLøw og Susanne																								10	16
Engelsk tekstet versjon		IngeLøw	IngeLøw og Susanne																								8	12
Premierekveld med jentene i filmen i Oslo		IngeLøw	IngeLøw og Susanne																								7	8
Forberede fremføring		IngeLøw	IngeLøw og Susanne	X																							54	8
Lage plakat		IngeLøw	IngeLøw og Susanne	X																							9	9
Statusrapporter		IngeLøw og Susanne	IngeLøw og Susanne	X						1																	5	2
Kontrakter om bruk av utstyr, musikk og personer		IngeLøw og Susanne	IngeLøw og Susanne	X																							4	1
	Lage gruppebegjer, logg og prosjektavtale	IngeLøw og Susanne	IngeLøw og Susanne	X	3																					3	3	
	Rapportskriving	IngeLøw og Susanne	IngeLøw og Susanne	X			2	2	2	2																	108	115
	Møte med biblioteket angående EndNote og Word	IngeLøw og Susanne	IngeLøw og Susanne	X																							1	1
Timer totalt hver uke per pers:					7	17	35	30	30	22	25	45	40	50	44	22	0	27	24	41	45	56	17	35	30	20	661	600

Før: korte stemningsklipp hentet fra filmen, montasje.

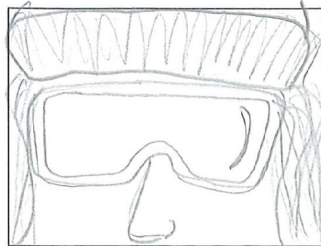
Storyboard for SNOKED, page 1

Anslag

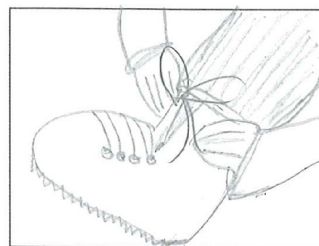

SNOKED
STOKA PÅ SNØ!

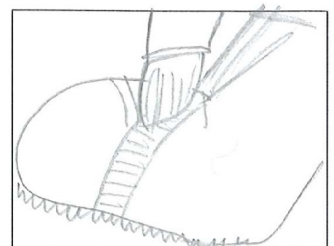
Tittelen fader opp

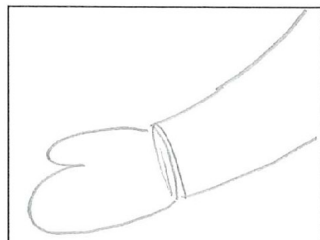
NAE Ta på briller

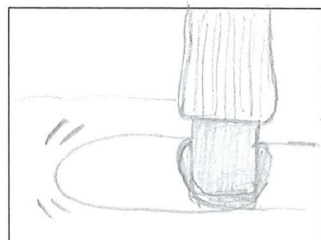
NAE Knytt sko

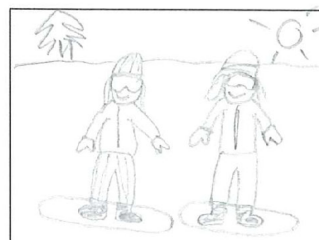
UNE Ta på bindinger

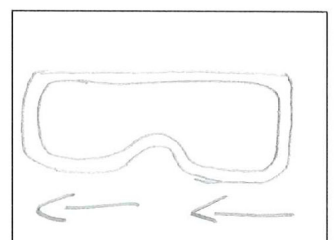
NAE Ta på votter/hansker

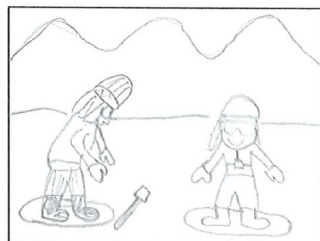
HNAE Rister snø av brettet Slowmotion

STOJ/TOT Ser de står på toppen av bakken

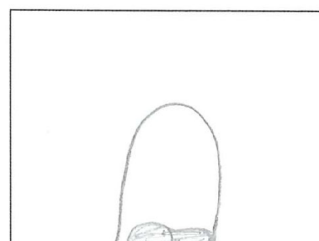
NAE Panorening av brillene til jentene

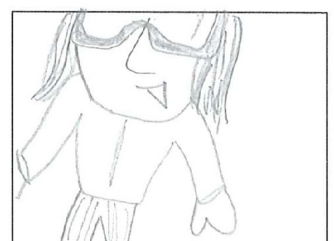
TOT Tar opp stang m/GoPro og setter utfor

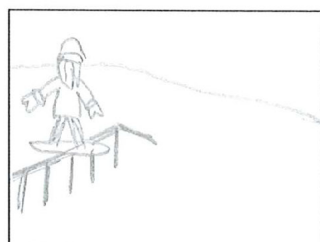
GOPRO Fra stang, kjøring nedover.

GOPRO Bilde ned mot brettet

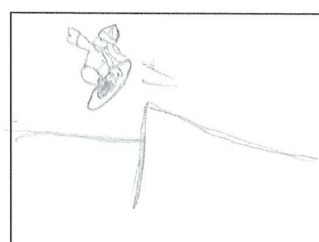
GOPRO Fra hodet og ned

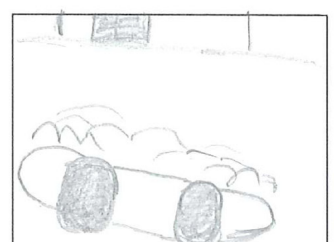
TOT i 1080 Kjører på rail/hopp/baks

Fruser bildet, blåser opp, into tekst

GOPRO/TOT Forskjellige hopp/triks mid og uten GoPro.

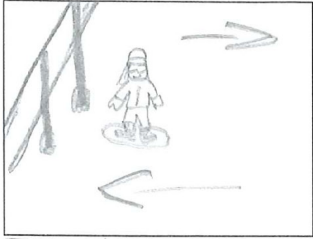

GOPRO Stopping og skensing av snø nederst i bakken/ved heisen

Ejentas for å introdusere alle jentene.

Storyboard for SNOKED, page 2

Middeldel

Time-lapse
av skisenteret
NIKON D5000

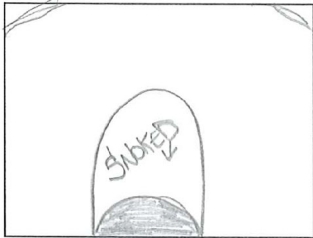
HNA Intervju
Klipp av jentene
som kjører mens
hun snakker

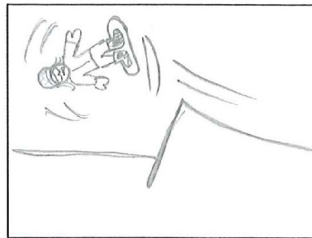
HTOT/TOT Jentene
ler og smiler

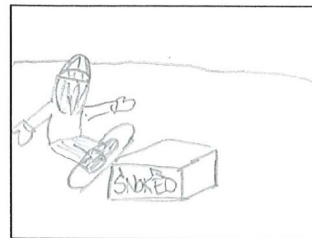
HNA Sitter og
snakker mens
de fikser utstyr

GOPRO Kjøring
nedover

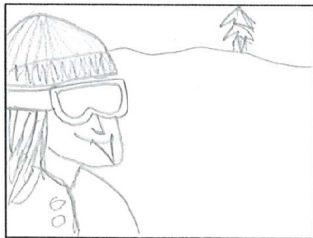
TOT Slowmotion
av hopping

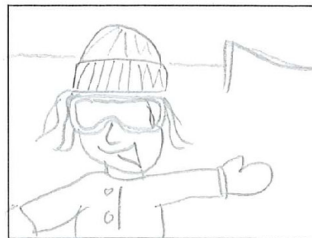
TOT/GOPRO
Klippbilder av
kjøring/triks

HNA Intervju i
heisen

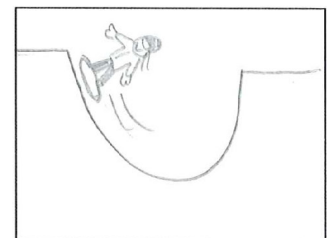
HNA Jentene
tuller og
ler

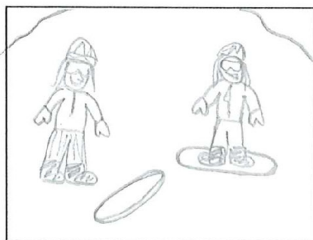
GOPRO/TOT Kjøring
i bakken.
(GOPRO på stang)

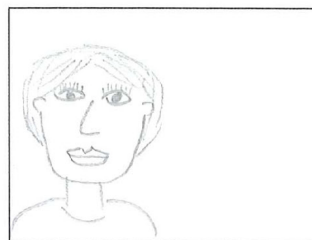
HTOT/HNA Intervju
om konkurranser

TOT/GOPRO Ser
de over/gyr triks
Voiceover fra
intervjuet

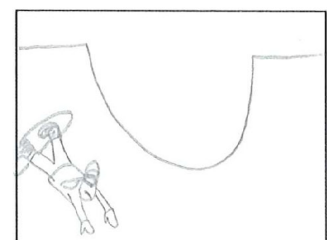
TOT Diskuterer
forskjellen på
jenter og gutter

HNA Intervju
Hovedforskjell på
jenter og gutter

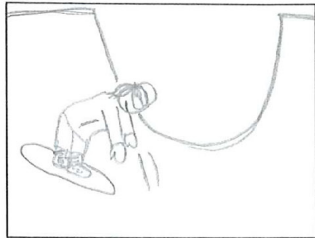

TOT/HTOT/HNA
Intervju om
skader

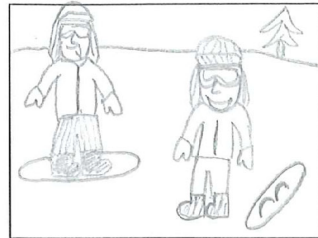

TOT/HTOT Tar
triks og deler
Voice over fra
intervju

Storyboard for SNOKED, page 3

NAE Reiser
seg opp og
kjører videre

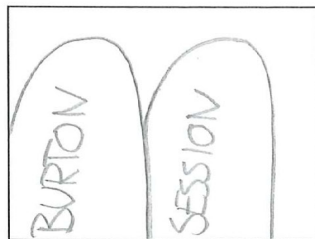
TOT Snakker om
å være jente
i snowboardmiljøet

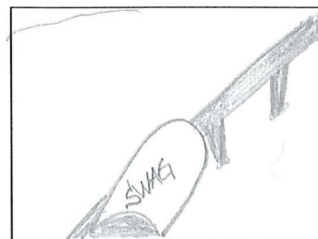
HNA Stemnings-
bilder

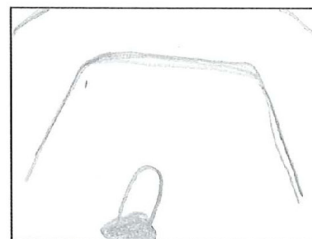
Halvor
HNA Intervju

NAE Illustrasjons-
bilder av snowboard
og butikken.

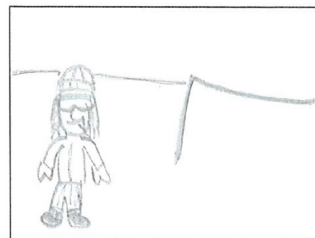
GoPro Triks/
hopp/rauls

GoPro Triks/
hopp/rauls

HNA Intervju
PG - hennes rolle

TOT Forteller
om fawontriks

GoPro gjør triks
Voiceover fra
intervjuet

HNA Stemnings-
bilder

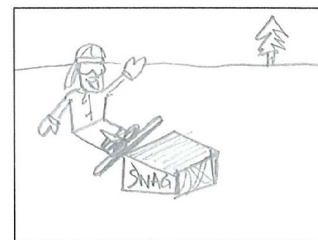

HNA Blåser
snø på
kameraet

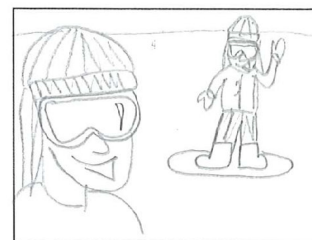
Avslutning

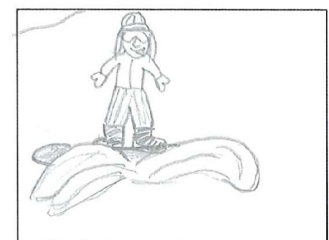
HNA Intervju
Fremtiden og
utvikling

TOT/GoPro Kjøring
og triks
Voiceover om
fremtiden fra
jentene

TOT/HNA Jentene
i bakken.
Oppfordrende
Voiceover.

GoPro Blir skult
over av snø

Manus - «Snoked»

Anslag

Starter med korte montasjeklipp av snowboardkjøring og stemningsbilder (Drømmende dramatisk musikk, følelse av å dra i tilbake i tid, radioskurr, latter, jentestemmer i det fjerne, mulig egen effekt på disse klippene).

Tittelen SNOKED med underteksten STOKA PÅ SNØ fader opp.

Nærbilder av at jentene som konsentrert tar på seg snowboardbriller, knytter skoene, setter på seg bindingene (UNÆ) og tar på votter. Slowmotion av snø som detter av brettet (HNÆ). Gjør seg klar til å kjøre (STOT). NÆ Ansiktene til jentene som er klare til å kjøre, (PAN). Stang med GoPro ligger klar ved siden av (TOT). (Rolig stemningsmusikk, rolige bilder). Tar opp stanga med GoPro festet og setter utfor (TOT). (Musikken endres til rask, energisk).

GoPro-kamera på stang: Holdes fremfor kjøreren på vei ned. Ser andre kjøre i bakgrunnen, som også har satt utfor.

Ulike klipp av kjøring ned bakken av alle jentene.

Introduksjon av en og en på et hopp, eller mens de gjør forskjellige triks. (Filmes med vanlig kamera i 1080). Fryser bildet og blåser det opp, kommer tekst som introduserer hver enkelt.

Flere klipp av forskjellig kjøring ned bakken. Litt triks og hopp. (GoPro og vanlig kamera).

Bilde fra GoPro ned mot brettet: Skrensing av snø og stopping nederst i bakken. Timelapse av skisenteret (Nikon D5000) (Rask tempo, rockemusikk) Fader ned, overgang til intervju med Sisjord ved Norges Idrettshøgskole.

Midtdel

HNÆ Sisjord forteller om hva som interesserer henne med jenter og snowboard. (Supring som forteller hvem Sisjord er). Hvorfor har hun valgt å forske og se nærmere på jenter og snowboard. Klipp av jentene som kjører mens hun forteller.

Stemningsbilder av jentene som smiler og ler (HTOT). Jentene (en, to eller fler) forteller hvor mye snowboard betyr for dem mens de spenner på seg brettet og gjør seg klar til å kjøre utfor (HNÆ). (Musikk som bygger seg opp, lav/rolig i bakgrunnen). Bilder av at de kjører nedover og gjør triks. (Energisk musikk) GoPro-kamera festet på de forskjellige jentene, (håndledd, hode, mage/bryst). En av jentene kjører på et hopp (TOT), slowmotion i luften og hun forteller om hva hun tenker mens hun svever i luften.

Forskjellig bilder av kjøring ned bakken, skifter mellom bilder med og uten GoPro.

Intervju i heisen: En og en av jentene (HNÆ). Grunnen til at de begynte med snowboard, deres første minne eller opplevelse med snowboard.

Forskjellig kjøring og stemningsbilder, har det gøy (HNÆ).

Intervjusone: Maria: Hvordan det er å kjøre konkurranser? Hvor mye hun trener/hvordan hun forbereder seg, er de spente, gleder/gruer seg? (Står/Sitter i bakken, folk som kjører forbi, HTOT/HNÆ).

Bilder av Maria som kjører for å trene, øver på et spesielt triks? Voiceover som blir overført fra intervjuet som forteller hva hun gjør/om de forskjellige triksene.

Jentene i bakken: Diskuterer forskjellen på jenter og gutter. Påstand mot påstand? Er det noe jenter er bedre på? Blir de sett ned på av gutta? Hva er hovedforskjellene?

Sisjord forteller om utfordringene jenter står foran når de kjører. Forteller om forskjellen på jenter og gutter.

Intervjusone: Maria forteller om alle skadene ho har pådratt seg. Forteller hvordan hun skadet seg og hva som får henne til å fortsette å kjøre. Er hun redd for å prøve på nye ting, hva skal til for at hun gir seg med snowboard? Hvor mye er hun villig til å ofre? Bilder av Maria som kjører og tar triks (TOT/HTOT). Faller og reiser seg opp igjen (NÆ). (Stemningsmusikk i bakgrunnen).

Intervjusone med alle jentene: Hvordan det er å være jente i snowboardmiljøet? Hvordan miljøet er? Er det mye festing? (TOT) Bilder av at jentene har det gøy (HNÆ).

Intervju med Oslo Snowboard Senter/Whitewater, (Supring). Forteller hva slags brett/utstyr jenter trenger. Forteller om utviklingen av salg til jenter. Hva jenter må tenke på? Innklippbilder av forskjellige brett og av butikken. Hva de mener om jenter som kjører. Er de tøffe eller er de pinglete? Hva skal til for å være en god jente på brett? Nærbilder av jentene som hopper eller gjør triks, kjører på rails eller bokser.

Intervju i heisen: Thea forteller om hva Powderpuff Girls er, og hvilken rolle hun har hos dem. (HNÆ).

Thea ved hoppene: Forteller om favorittrikset, mens vi ser henne kjøre ned og ta trikset. Stemmen fra intervjuet blir lagt over bildet.

Stemmingbilder, blåser snø på kamera.

Avslutning

Sisjord forteller om utviklingen og hva hun tror skjer i fremtiden.

Alle jentene kjører sammen, mange forskjellige klipp. (Voiceover hvor jentene forteller om hvordan de tror utviklingen blir?)

Bilder av at jentene smiler og ler i bakken. Voiceover der de sier snowboard er livet eller kommer med en oppfordring om at flere jenter må begynne med snowboard. (God stemming og musikk).

GoPro-kamera ligger i snøen, en av jentene kjører og skuffer snø over det.

Rulletekst

Idè, regi og manus

Susanne Lie og Ingeløw Kopperud

Takk til Høggkolen i Gjøvik

Thea Vangbæk

Sigrun Myhrvold

Maria M. Lisiecka

Christina Kolbu

Mari Kristin Sisjord

Oslo Snowboard Senter/Whitewater

Logoplakat

Jarle Leirpoll

Alt av kjøring i bakken filmes også med vanlig kamera, så trekker vi ut de bitene som gir de beste eksemplene.

Huskeliste

Husk	Antall
Sjekke værmelding	
Minnekort 32 gb	4
Minnekort 16 gb	1
Plastfolie	1
Hansker	2 / 4
Fulladet batterier, GoPro	8
Nikon D5000 m/batt, minnekort	1
Headset	2
GoPro HD Hero 2	2
GoPro-kamera	5
Stativer	3
Headstrap	2
Chest Mount	2
Suction cup	2
HD-kamera m/batt, minnekort	2
Ekstra fester	
Ekstra GoPro- batteri	1
GoPro LCD-skjerm	2
GoPro Helmet front mount	2
GoPro Wrist Housing	2
Shotgun mikrofon	3
Shotgun vindhette/sokk	2
Mat og drikke	
USB til GoPro	2
MacBook pro m/lader	2
Harddisk	2
Varme klær	
Skiutstyr	2
Teip	1
Hjelm	1
Sekk	2
Skrutrekker	1
Storyboard	1
Manus	1
Kontrakter	1
Solbriller	2
iPhone m/lader	2

KONTRAKT FOR UTØVER I SNOWBOARDDOKUMENTAREN «SNOKED»

Jeg har sagt meg villig til å være en del av denne produksjonen i forbindelse med snowboarddokumentaren «Snoked», som er et bachelorprosjekt ved Høgskolen i Gjøvik, våren 2012.

Jeg gir herved produsentene retten til å publisere og distribuere opptak av meg, også reproduksjoner, gjennom alle medier for hvilket som helst formål. Jeg sier herved fra meg retten til å godkjenne det ferdige produktet og trykksaker som produseres i forbindelse med denne filmen.

Jeg har lest og forstått innholdet i denne kontrakten.

Thea Vangbæk

Utøver

Thea Vangbæk

Susanne Lie

Produsent

Susanne Lie

Ingeløw Kopperud

Produsent

Ingeløw Kopperud

Høgskolen i Gjøvik, 18 / 03 / 2012

KONTRAKT FOR UTØVER I SNOWBOARDOKUMENTAREN «SNOKED»

Jeg har sagt meg villig til å være en del av denne produksjonen i forbindelse med snowboarddokumentaren «Snoked», som er et bachelorprosjekt ved Høgskolen i Gjøvik, våren 2012.

Jeg gir herved produsentene retten til å publisere og distribuere opptak av meg, også reproduksjoner, gjennom alle medier for hvilket som helst formål. Jeg sier herved fra meg retten til å godkjenne det ferdige produktet og trykksaker som produseres i forbindelse med denne filmen.

Jeg har lest og forstått innholdet i denne kontrakten.

Christina Kolbu

Utøver

Christina Kolbu

Susanne Lie

Produsent

Susanne Lie

Ingeløw Kopperud

Produsent

Ingeløw Kopperud

Høgskolen i Gjøvik, 18 / 03 / 2012

KONTRAKT FOR UTØVER I SNOWBOARDOKUMENTAREN «SNOKED»

Jeg har sagt meg villig til å være en del av denne produksjonen i forbindelse med snowboarddokumentaren «Snoked», som er et bachelorprosjekt ved Høgskolen i Gjøvik, våren 2012.

Jeg gir herved produsentene retten til å publisere og distribuere opptak av meg, også reproduksjoner, gjennom alle medier for hvilket som helst formål. Jeg sier herved fra meg retten til å godkjenne det ferdige produktet og trykksaker som produseres i forbindelse med denne filmen.

Jeg har lest og forstått innholdet i denne kontrakten.

Sigrun Myhrvold

Utøver

Sigrun Myhrvold

Susanne Lie

Produsent

Susanne Lie

Ingeløw Kopperud

Produsent

Ingeløw Kopperud

Høgskolen i Gjøvik, 18 / 03 / 2012

KONTRAKT FOR UTØVER I SNOWBOARDOKUMENTAREN «SNOKED»

Jeg har sagt meg villig til å være en del av denne produksjonen i forbindelse med snowboarddokumentaren «Snoked», som er et bachelorprosjekt ved Høgskolen i Gjøvik, våren 2012.

Jeg gir herved produsentene retten til å publisere og distribuere opptak av meg, også reproduksjoner, gjennom alle medier for hvilket som helst formål. Jeg sier herved fra meg retten til å godkjenne det ferdige produktet og trykksaker som produseres i forbindelse med denne filmen.

Jeg har lest og forstått innholdet i denne kontrakten.

Maria Lisiecka

Utøver

Maria Lisiecka

Susanne Lie

Produsent

Susanne Lie

Ingeløw Kopperud

Produsent

Ingeløw Kopperud

Høgskolen i Gjøvik, 18 / 03 / 2012

KONTRAKT FOR UTØVER I SNOWBOARDOKUMENTAREN «SNOKED»

Jeg har sagt meg villig til å være en del av denne produksjonen i forbindelse med snowboarddokumentaren «Snoked», som er et bachelorprosjekt ved Høgskolen i Gjøvik, våren 2012.

Jeg gir herved produsentene retten til å publisere og distribuere opptak av meg, også reproduksjoner, gjennom alle medier for hvilket som helst formål. Jeg sier herved fra meg retten til å godkjenne det ferdige produktet og trykksaker som produseres i forbindelse med denne filmen.

Jeg har lest og forstått innholdet i denne kontrakten.

Mari Kristin Sisjord

Utøver

Mari Kristin Sisjord

Susanne Lie

Produsent

Susanne Lie

Ingeløw Kopperud

Produsent

Ingeløw Kopperud

Høgskolen i Gjøvik, 19 / 03 / 2012

KONTRAKT FOR UTLÅN AV UTSTYR TIL SNOWBOARDDOKUMENTAREN «SNOKED»

Jeg har sagt meg villig til å låne bort mitt utstyr til denne produksjonen.

Jeg har lånt ut GoPro m/utstyr i perioden, 28.02 - 22.03
i forbindelse med snowboarddokumentaren «Snoked», som er et bachelorprosjekt ved
Høgskolen i Gjøvik, våren 2012.

Jeg godtar at mitt utstyr blir brukt fritt av produsentene på hvilken som helst måte i
forbindelse med dette prosjektet.

Jeg dekker selv eventuelle skader som måtte påføres mitt
utstyr.

Jeg har lest og forstått innholdet i denne kontrakten.

Christoffer Sundby
Utlåner

Christoffer Sundby

Susanne Lie

Produsent

Susanne Lie

Ingeløw Kopperud

Produsent

Ingeløw Kopperud

Høgskolen i Gjøvik, 28 / 02 / 2012

KONTRAKT FOR UTLÅN AV UTSTYR TIL SNOWBOARDDOKUMENTAREN «SNOKED»

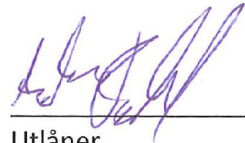
Jeg har sagt meg villig til å låne bort mitt utstyr til denne produksjonen.

Jeg har lånt ut GoPro i perioden, 28.02 - 22.03
i forbindelse med snowboarddokumentaren «Snoked», som er et bachelorprosjekt ved
Høgskolen i Gjøvik, våren 2012.

Jeg godtar at mitt utstyr blir brukt fritt av produsentene på hvilken som helst måte i
forbindelse med dette prosjektet.

Jeg dekker selv eventuelle skader som måtte påføres mitt
utstyr.

Jeg har lest og forstått innholdet i denne kontrakten.

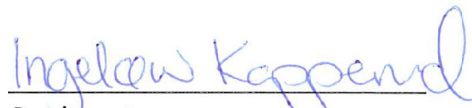
Utlåner

Andreas Birkeland

Produsent

Susanne Lie

Produsent

Ingeløw Kopperud

Høgskolen i Gjøvik, 28 / 02 / 2012

KONTRAKT FOR UTLÅN AV UTSTYR TIL SNOWBOARDDOKUMENTAREN «SNOKED»

Jeg har sagt meg villig til å låne bort mitt utstyr til denne produksjonen.

Jeg har lånt ut Expro m/utstyr i perioden, 28.02 - 22.03
i forbindelse med snowboarddokumentaren «Snoked», som er et bachelorprosjekt ved
Høgskolen i Gjøvik, våren 2012.

Jeg godtar at mitt utstyr blir brukt fritt av produsentene på hvilken som helst måte i
forbindelse med dette prosjektet.

Jeg dekker selv eventuelle skader som måtte påføres mitt
utstyr.

Jeg har lest og forstått innholdet i denne kontrakten.

Thea Thorstensen

Utlåner

Thea Thorstensen

Susanne Lie

Produsent

Susanne Lie

Ingeløw Kopperud

Produsent

Ingeløw Kopperud

Høgskolen i Gjøvik, 28 / 02 / 2012

MANUS - «SNOKED»

Anslag

Musikk: Trancendam - Electrolife

04.03.Thea_kjorer_head_1
02.03.Sigrun_rail_cam1_3
02.03.Sigrun_tonna_cam3_1
04.03.Thea_nedersterail_1
04.03.Christina_hopp_1
13.03._Maria_Under_Hopp_2
02.03._Sigrun_Hode_Boks_1
12.03._Maria_Ved_Boksen_5
01.03.Christina_hoppnr1_1og2
04.03.Thea_kjorer_head_1
12.03._Maria_På_Foten_12
Timelapse - Snø
01.03._Christina_Sigrun_cam2_2
02.03.Sigrun_rail_cam1_4

Lyd fra: 04.03._Sigrun_Thea_Christina_Intervju_5 (Hvordan jeg synes det er å være jente i snowboardmiljøet? Det er bra!)

Mangler: Litt mer latter

Starter med korte montasjeklipp av snowboardkjøring og stemningsbilder (Drømmende dramatisk musikk, følelse av å dra i tilbake i tid, radioskurr: latter, jentestemmer i det fjerne, mulig egen effekt på disse klippene).

Tittelen SNOKED med underteksten STOKA PÅ SNØ fader opp.

Nærbilder av at jentene som konsentrert tar på seg snowboardbriller, knytter skoene, setter på seg bindingene (UNÆ) og tar på votter. Slowmotion av snø som detter av brettet (HNÆ). Gjør seg klar til å kjøre (STOT). NÆ Ansiktene til jentene som er klare til å kjøre,

01.03._Sigrun_cam2_2
18.03._Cam2_Maria_Boots_1
18.03.naerbilde_Thea_cam1_1
18.03.naerbilde_Maria_cam1_1
01.03._Christina_cam2_57
18.03._naerbilde_Thea_cam1_2
18.03.naerbilde_Thea_cam1_1
01.03._Christina_cam2_61

Droppe dette? (PAN). Stang med GoPro ligger klar ved siden av (TOT). (Rolig stemningsmusikk, rolige bilder) Tar opp stanga med GoPro festet og setter utfor (TOT). (Musikken endres til rask, energisk.)

GoPro-kamera på stang: Holdes fremfor kjøreren på vei ned. Ser andre kjøre i bakgrunnen, som også har satt utfor.

Ulike klipp av kjøring ned bakken av alle jentene.

18.03._Christina_Cam2_Hopp_Intro_2

18.03._Maria_Cam2_Hopp_Intro_1

Mangler: introklipp av Sigrun og Thea

Introduksjon av en og en på et hopp, eller mens de gjør forskjellige triks. (Filmes med vanlig kamera i 1080). Fryser bildet og blåser det opp, kommer tekst som introduserer hver enkelt.

18.03._Christina_Cam2_Hopp_Intro_2

01.03.Christina_hoppnr1_6

18.03._Sigrun_Cam2_Hopp_Intro_5

02.03._Sigrun_Hode_Hopp_Boks_1

18.03._Thea_Cam2_Hopp_Intro_5

10.03._Thea_Stang_1

18.03._Maria_Cam2_Hopp_Intro_1

12_03_Maria_hode_3

Flere klipp av forskjellig kjøring ned bakken. Litt triks og hopp. (GoPro og vanlig kamera).

Bilde fra GoPro ned mot brettet: Skrensing av snø og stopping nederst i bakken.

Mangler: Timelapse av skisenteret (Nikon D5000) (Rask tempo, rockemusikk) Fader ned, overgang til intervju med Sisjord ved Norges Idrettshøgskole.

Timelapse - Bakken

Middtel

HNÆ Sisjord forteller om hva som interesserer henne med jenter og snowboard. (Supring som forteller hvem Sisjord er). Hvorfor har hun valgt å forske og se nærmere på jenter og snowboard. Klipp av jentene som kjører mens hun forteller.

19_03_Sisjord_cam1_1

19.03._Sisjord_Cam2_1

04.03._Follow_Sigrun_1

04.03._Stang_Thea_3

18_03_highfive_fail_cam1_2

Stemmingsbilder av jentene som smiler og ler (HTOT). Jentene (en, to eller fler) forteller hvor mye snowboard betyr for dem mens de spenner på seg brettet og gjør seg klar til å kjøre utfor (HNÆ). (Musikk som bygger seg opp, lav/rolig i bakgrunnen).

Musikk: MOK TO LOVE

04.03._Sigrun_Thea_Christina_Intervju_5 (yaaay!)

04.03._Sigrun_Thea_Christina_Heisen_3 (flere heisklipp fra denne dagen klippet sammen)

04.03._Stang_Thea_Christina_Heisen_1

04.03._Stang_Thea_Christina_Heisen_Bindinger_2

04.03._Stang_Christina_1

04.03._Stang_Christina_2

04.03._Stang_Christina_3

04.03._Thea_Rainbow_2

04.03._Sigrun_Thea_Christina_På_Toppen_4

04.03._Sigrun_Thea_Christina_På_Toppen_3

04.03._Sigrun_Christina_Thea_rainbow_cam1_1

02.03._Sigrun_Tønna_2

0203.Sigrun_tonna_cam1_2

02.03._Sigrun_Hode_1

02.03._Sigrun_Rail_4

Må putte inn mer av dette? Bilder av at de kjører nedover og gjør triks. (Energisk musikk)
GoPro-kamera festet på de forskjellige jentene, (håndledd, hode, mage/bryst).

Flyttes til et annet sted? En av jentene kjører på et hopp (TOT), slowmotion i lufta og hun forteller om hva hun tenker mens hun svever i lufta.

Forskjellig bilder av kjøring ned bakken, skifter mellom bilder med og uten GoPro.

Intervju i heisen: En og en av jentene (HNÆ).

Grunnen til at de begynte med snowboard, deres første minne eller opplevelse med snowboard.

02.03_Sigrun_intervju_hdcam2_2 (jeg begynte med snowboard fordi...)

02.03._Sigrun_Hode_Hopp_Boks_Heis_Binding_4 (Går inn i heisen)

02.03.Sigrun_hopp_cam2_4

18_03_Sigrun_nedersteboks_cam1_1

0203.Sigrun_tonna_cam1_5

02.03_Sigrun_intervju_hdcam2_2 (Lærte seg å svinge...)

18_03_Sigrun_nedersteboks_cam1_1

Må sette inn mer av: Kjørebilder/Triks med Sigrun

01.03._Christina_cam2_46

01.03._Christina_cam2_31

01.03._Christina_cam2_47

01.03._Christina_cam2_8

01.03._Christina_cam2_6

01.03._Christina_Første_Rør_2

01.03._Christina_Cam1_10

Lyd fra: 01.03_Christina_cam2_49 (Broren min hadde et snowboard...)

01.03._Christina_cam2_8

01.03.Christina_hoppnr2_2

01.03._Christina_cam2_47

Forskjellig kjøring og stemningsbilder, har det gøy (HNÆ).

Intervjusone: Maria/Christina: Hvordan det er å kjøre konkurranser? Hvor mye de trener/hvordan hun forbereder seg, er de spente, gleder/gruer seg? (Står/Sitter i bakken, folk som kjører forbi, HTOT/HNÆ).

(08_03_Maria_superpipen_cam1_7 - Forteller litt om konkurranser)

Christina_cam2_51 - Snakker om konkurranser

01.03._Christina_Stang_1

01.03._Christina_Stang_Hopp_1

18_03_Maria_tonna_cam1_6

18.03._Maria_Foran_Tønna_3

Lyd fra: 12_03_Maria_intervju_cam1_1(Før var jeg paralyisert)

18_03_Maria_intervju_konkurranser_cam1_1

12.03._Maria_På_Foten_14

Lyd fra: 12_03_Maria_intervju_cam1_1(Løypa er kul)

18_03_Maria_superpipen_chest_cam1_4

23.03._Maria_Cam2_Pipe_4

23.02._Maria_Cam2_Heis_1

12.03._Maria_Cam2_Boks_5

13.03._Maria_Følge_Boks_1 (Slowmotion fra Cinema Tools)

12_03_Maria_hode_2

12.03._Maria_Ved_Boksen_6

Droppe dette? Bilder av Maria som kjører for å trene, øver på et spesielt triks?

Voiceover som blir overført fra intervjuet som forteller hva hun gjør/om de forskjellige triksene.

Bytte ut med intro av Thea

10.03._Thea_Boks_1

10.03._Thea_cam2_Hopp_4

10.03._Thea_Hopp_5

10.03._Thea_Tønna_2 (Slowmotion fra Cinema Tools)

10.03._Thea_cam2_Favtriks_4

10.03._Thea_Boks_Følger_2

18.03._Thea_Cam2_Hopp_Intro_2

18.03._Sigrun_Thea_Cam2_Dans_1

04.03._Stang_Thea_Christina_Heisen_2

04.03.Christina_kjorer_1 (Siste del)

04.03.Thea_kjorer_head_1 (Heier på Christina)

18_03_Thea_skills_cam1_3

18.03._Thea_Sigrun_Cam2_Brettriks_1

Lyd fra: 10_03_Thea_intervju_cam1_1 (Snowboard er viktig for meg..)

10_03_Thea_intervju_cam1_3 (Noob på snowboard)

04.03.Thea_kjorer_head_5 (Tryner)

10.03._Thea_Chest_3

04.03.Thea_tonna_3

Hva man tenker før og etter hopp:

04.03._Sigrun_Thea_Christina_Intervju_4

01.03._Christina_Stativ_Hoppkant_2

Jentene i bakken: Diskuterer forskjellen på jenter og gutter. Påstand mot påstand? Er det noe jenter er bedre på? Bli de sett ned på av gutta? Hva er hovedforskjellene?

Sisjord forteller om utfordringene jenter står foran når de kjører. Forteller om forskjellen på jenter og gutter.

19.03._Sisjord_Cam2_2

19_03_Sisjord_cam1_1

13.03._Maria_Under_Hopp_2

13.03._Maria_Hoppkant_Spin_1

01.03.Sigrun_pipen_1

01.03._Christina_Pipe_1

01.03.Christina_hoppnr1_6

04.03.Christina_kjorer_1

04.03.Thea_kjorer_head_1

04.03.Christina_kjorer_1

04.03._Sigrun_Thea_Christina_Intervju_4 (Det er digg å fly..)

04.03._Sigrun_Thea_Christina_Intervju_4 (Gutter er flinkere til å pushe hverandre)

04.03._Sigrun_Thea_Christina_Intervju_4 (Kvinne seg opp)

04.03._Sigrun_Thea_Christina_Intervju_4 (Gjøre triks, ikke backe ut, det er da det går dårlig - fin overgang til skadesnakk?)

Intervjusone: Maria forteller om alle skadene ho har pådratt seg. Forteller hvordan hun skadet seg og hva som får henne til å fortsette å kjøre. Er hun redd for å prøve på nye ting, hva skal til for at hun gir seg med snowboard? Hvor mye er hun villig til å ofre? Bilder av Maria som kjører og tar triks (TOT/HTOT). Faller og reiser seg opp igjen (NÆ). (Stemmingsmusikk i bakgrunnen.)

18_03_Maria_intervju_redd_cam1_1

18_03_Maria_intervju_skaden_cam1_1

(08_03_Maria_superpipen_cam1_4 - Nå må du ikke tenke på den burger'n)

(08_03_Maria_superpipen_cam1_5 - Seks sting i haka, prøve å unngå det da)

(08_03_Maria_hopp_cam1_2 - Detter på hoppet)

(08.03._Maria_cam2_Hopp_2 - Detter på hoppet)

(08.03._Maria_cam2_Pipe_3 - Kjøring i pipen)

(08_03_Maria_superpipen_cam1_5 - Kjøring i pipen)

(08.03_Maria_superpipen_1 - GoPro)

(08_03_Maria_superpipen_cam1_6 - Går opp)

(08_03_Maria_superpipen_cam1_1)

(12.03_Maria_hopp_cam1_6)

(12.03._Maria_Cam2_Hopp_5)

(12_03_Maria_intervju_cam1_1 - skader,redd for nye ting, gi seg med snowboard)

12.03._Maria_Bakfot_4 - Begynnelsen av klippet

12.03._Maria_Ved_Hoppkanten_5

12.03._Maria_På_Foten_22 - Hopp og når hun detter
12.03._Maria_På_Foten_Heis_1 - Speeda up!
12_03_Maria_hode_3
12_03_Maria_hode_hiking_2
13.03._Maria_Hoppkant_3
13.03._Maria_Under_Hopp_4
13.03._Maria_Stang_2 - Soool
18_03_videotimelapse_1
18.03._Maria_Kødd_1
18.03._Maria_Stang_2
23.03._Maria_Cam2_Pipe_3
23.03._Maria_Cam2_Pipe_8
Mye pipe

Intervjusone med alle jentene: Hvordan det er å være jente i snowboardmiljøet?
Hvordan miljøet er? (TOT) Bilder av at jentene har det gøy. (HNÆ).

(02.03._Sigrun_intervju_hdcam2_2 - Jente i snowboardmiljøet, snowb.miljøet)
(04.03._Sigrun_Thea_Christina_Gjør_Seg_Klar_1)
(04.03._Sigrun_Thea_Christina_Heisen_3)
(18_03_Maria_Christina_heisen_cam1_1)
04.03._Sigrun_Thea_Christina_Intervju_5 (Christina: skater du?! Baggy klær, yoyoyo!)
(10.03._Thea_Stang_1)
(10_03_Thea_intervju_cam1_2)
(10_03_Thea_intervju_cam1_3)
(18_03_Alle_intervju_cam1_2 - jente, kule klær, klubber, jentecamp.)
18.03._Cam2_Intervju_Hvordan_Det_Er_Utvikling_1
(18_03_highfive_cam1_1 - Fist five:p)
18.03._Cam2_Intervju_Forskjell_2 - Det er greit å sippe hvis du får vondt, vi er jenter...
04.03.Thea_kjorer_head_2
01.03._Christina_Stang_1
18_03_Thea_rainbow_cam1_1
08_03_Maria_hopp_cam1_5
08.03._Maria_cam2_Hopp_5

Avslutning

Sisjord forteller om utviklingen og hva hun tror skjer i fremtiden.
(19_03_Sisjord_cam1_1 - Utvikling, fremtiden.)
(19_03_Sisjord_cam1_1 - Workshop med PPG, jentetid osv.)
10.03_Thea_hopp_3
10.03._Thea_cam2_Hopp_3

VEDLEGG K

10_03_Thea_hopp_cam1_2
02.03.Sigrun_rail_cam1_3
02.03._Sigrun_Rail_3
02-03-_Sigrun_rail_cam1_3
04.03.Thea_tonna_3
18_03_naerbilde_Sigrun_cam1_1 - Nærmere slutten når alle tre sitter sammen

Alle jentene kjører sammen, mange forskjellige klipp. (Voiceover hvor jentene forteller om hvordan de tror utviklingen blir?)

(12_03_Maria_intervju_cam1_1)
(02.03_Sigrun_intervju_hdcam2_1.mov)
(02.03_Sigrun_intervju_hdcam2_2 - Utviklingen)
(10_03_Thea_intervju_cam1_3)
(18_03_Alle_intervju_cam1_2 - utvikling, fremtiden.)
18.03._Cam2_Intervju_Hvordan_Det_Er_Utvikling_1
18.03._Cam2_Intervju_Hvordan_Komme_Inn_I_Miljøet_Klubber_2 - fremtiden til snowboard
18_03_Sigrun_hopp_5
18.03._Sigrun_Cam2_Hopp_Intro_5
04.03.Christina_kjorer_1
02.03._Sigrun_Hode_Kjøring_3

Bilder av at jentene smiler og ler i bakken. Voiceover der de sier snowboard er livet eller kommer med en oppfordring om at flere jenter må begynne med snowboard. (God stemning og musikk)

(18_03_Alle_intervju_cam1_1 - ler)
(18_03_Alle_intervju_cam1_2 - ler)
(18_03_Alle_intervju_cam1_2 - snowboard er kult, haha..)
(18_03_Alle_intervju_cam1_2 - mestring, pushe grenser)
18.03._Cam2_Intervju_Forskjell_2 - utvikling
02.03._Sigrun_Stang_2
01.03._Christina_Dobbel_Rail_2
02.03.Sigrun_tonna_cam1_4
04.03.Thea_kjorer_head_5
04.03._Thea_Rainbow_3
04.03._Sigrun_Rainbow_4
04.03._Christina_Hopp_2
04.03.Sigrun_hopp_2
10.03_Thea_rail_2
13.03._Maria_Under_Røret_4
13.03._Maria_Hoppkant_2
18_03_Thea_hopp_3
18.03._Maria_Foran_Tønna_4

01.03._Christina_Stativ_Hoppkant_5

04.03._Stang_Thea_Christina_Heisen_1 - Vink

GoPro-kamera ligger i snøen, en av jentene kjører og skuffer snø over det.

(18_03_Thea_skrens_cam1_1)

Rulletekst

Idè, regi og manus
Susanne Lie og Ingeløw Kopperud
Takk til Høgkolen i Gjøvik
Thea Vangbæk
Sigrun Myhrvold
Maria M. Lisiecka
Christina Kolbu
Mari Kristin Sisjord
Jarle Leirpoll
Oslo Vinterpark
Musikk

Tillatelser

Her er våre tillatelser til å bruke musikk, skjermbilder og den fonten vi har valgt.

Vi sendte ut en e-post til alle bandene vi har brukt musikken til for å bruke musikken uten «Del-På-Samme-Vilkår»-lisensen.

Musikk

LukHash:

Hi Susanne and Ingeløw,

Sure, please feel free to use it since it's non-commercial project.

It would be much appreciated if you could credit with www.lukhash.com

Thanks for your message guys and good luck on your project!

It would be very welcome to share a link on my fb if you decide to upload it online.

Would love to see it! :))

All the best,

Luk

Kämmerer:

Hei Susanne & Ingeløw,

Sure, det går bra. Ni kan använda min musik för ert skolprojekt (ni kan välja vilka låtar som helst). Det vore kul ifall ni skickade mig en kopia på filmen.

Lycka till med projektet!

Hej,

Frederik Kämmerer

Paper Plane Pilots:

Hello!

Thank you for your interest in our music!

We would be delighted and honored to have "The Accident" in your movie. Just put our name in the credits and it's OK! Oh... and would it be possible to watch the film once you've finished it?

Cheers,

John/PPP

Trancendam:

Hi I'm TRANCENDAM ! of course i' m glad ! you can use my song Electrolife for your project with my artist name and title!!

I love snowboard and my song in your film is a good idea. If you want I can send to you

VEDLEGG L

a WAVE format of my song for best quality,
tell me! Bye bye!

We Are FM:

Dear Suanne and Ingeløw

Thanks for emailing us! It's so nice to hear
you guys want to use our music for your
project and off course you are free to use it
as long as you credit us!

We would love to see your video once it's
finished! And if it's cool we'll share it on our
facebook too (crediting you off course ;))

Good luck with the project!

Best regards,

Twan is FM

DJ Mishar

Hello. Yes, you can use my song for your
project.

DJ Mishar

Skjermbilder

I analysene i rapporten har vi valgt å bruke
noen skjermbilder hentet fra filmer på nett.
Har sjekket opp at dette er lov ved å sende

e-post til jurist Anne Oline Haugen og
Norwaco. Har også snakket med Kopinor på
telefon. Alle er i enighet om at det er lov, så
lenge bildene er relevante og opphavsmann
blir navngitt etter god skikk. Vi har også sett
et videoessay av Erlend Lavik (Lavik 2012)
som består av mange eksempler hentet fra
andres bilder og film.

Svar fra Norwaco:

Hei dere!

På generelt grunnlag vil nok bruk av
skjermbilder til belysning av et relevant
tema kunne sies å falle inn under sitatretten
og dermed være lov. Lykke til med
oppgaven!

Med vennlig hilsen

Ingelin Skaret

juridisk seniorrådgiver

Svar fra Anne Oline Haugen:

Ja, hvis det er et reelt sitat, se Rognstad.

Husk dette med å opplyse en

helhet, lengden på sitatet contra helheten,
kreditering osv :)

AOH

Tillatelse fra Frank Sauer og Christian Whyte om å bruke skjermbilder

 [Me](#) [Videos](#) [Explore](#) [Tools](#) [Help](#) [Upload](#)

My Messages with Frank Sauer PLUS

 Snoked 1 hour ago
Hello!

We are two media production students in Norway making a snowboarddocumentary film and in our project we have done some film analysis and we choosed your film «Dream World» as one of them. We are wondering if it is okey for you if we could use some screenshots from your movie in our written thesis?

Best Regards,
Suanne & Ingeløw from Norway :)

 Frank Sauer PLUS 34 minutes ago
Hi guys,

no worry. go for it.

cheers,
Frank

 [Me](#) [Videos](#) [Explore](#) [Tools](#) [Help](#) [Upload](#)

My Messages with Christian Whyte

 Snoked PLUS 5 days ago
Hello!

We are two media production students in Norway making a snowboarddocumentary film and in our project we have done some film analysis and we choosed your film «Freeway a Skydiving Story» as one of them. We are wondering if it is okey for you if we could use some screenshots from your movie in our written thesis?

Best Regards,
Suanne & Ingeløw from Norway :)

 Christian Whyte 11 hours ago
He Guys, Thank you for taking the time to write to me. You can use my footage for your project. All I ask in return is for you to send me a link so I can watch it.

Cheers
Christian

Font

Planet Benson, er lastet ned gratis fra dafont.com.

Planet Benson

Custom preview: Size:

[Accents](#) [Euro](#) [Planet Benson by Typodermic Fonts](#) [↗ site](#) [\[3 comments\]](#) [in Script >](#) [Graffiti](#)

planet_benson_2.ttf 436,378 downloads (280 yesterday) **Free**

Download

SNOKED

Note of the author
This wack graffiti font is part of Typodermic Fonts' Larabie Fonts collection and it's free for commercial use. Don't forget to read the files inside the zip for details. Updated in 2010.
First seen on DaFont: before 2005 - Updated: 07-11-2010

Test av fonter og grafikk

SNOKED AØÅ

snoked æpå

Snoked
Thea Vangbæk

SNOKED AØÅ

SNOKED AØÅ

SNOKED
THEA VANGBÆK

SNOKED AØÅ

SNOKED æØÅ

SNOKED AØÅ

Snoked æØÅ

SNOKED
THEA VANGBÆK

SNOKED AØÅ

snoked æØÅ

VEDLEGG M

IDÉ, REGI OG MANUS

SUSANNE LIE
INGELØW KOPPERUD

TAKK TIL

HØGSKOLEN I GJØVIK
SIGRUN MYHRVOLD
CHRISTINA KOLBU
THEA VANGBÆK
MARIA LISIECKA
MARI KRISTIN SISJORD
JARLE LEIRPOLL
OSLO VINTERPARK

MUSIKK

DJ MISHAR – XSINOS
SAM SANTANA – MOK TO LOVE
PAPER PLANE PILOTS – THE ACCIDENT
TRANCEDAM – ELECTROLIFE
LUKHASH – DIGITAL MEMORIES
BERTYCOX – THE SIGNAL (CWF REMIX)
KÄMMERER – LIFE THROUGH GLASS
WE ARE FM – DANCE

IDÉ, REGI OG MANUS

SUSANNE LIE
INGELØW KOPPERUD

TAKK TIL

HØGSKOLEN I GJØVIK
SIGRUN MYHRVOLD
CHRISTINA KOLBU
THEA VANGBÆK
MARIA LISIECKA
MARI KRISTIN SISJORD
JARLE LEIRPOLL
OSLO VINTERPARK

MUSIKK

DJ MISHAR – XSINOS
SAM SANTANA – MOK TO LOVE
PAPER PLANE PILOTS – THE ACCIDENT
TRANCEDAM – ELECTROLIFE
LUKHASH – DIGITAL MEMORIES
BERTYCOX – THE SIGNAL (CWF REMIX)
KÄMMERER – LIFE THROUGH GLASS
WE ARE FM – DANCE

IDÉ, REGI OG MANUS

SUSANNE LIE
INGELØW KOPPERUD

TAKK TIL

HØGSKOLEN I GJØVIK
SIGRUN MYHRVOLD
CHRISTINA KOLBU
THEA VANGBÆK
MARIA LISIECKA
MARI KRISTIN SISJORD
JARLE LEIRPOLL
OSLO VINTERPARK

MUSIKK

DJ MISHAR – XSINOS
SAM SANTANA – MOK TO LOVE
PAPER PLANE PILOTS – THE ACCIDENT
TRANCEDAM – ELECTROLIFE
LUKHASH – STAND ALONE
BERTYCOX – THE SIGNAL (CWF REMIX)
KÄMMERER – LIFE THROUGH GLASS
WE ARE FM – DANCE

CC: BY-NC-SA-3.0

CC: NC-SP-1.0

CC: BY-SA-2.0

CC: BY-NC-SA-3.0

CC: BY-NC-SA-3.0

CC: BY-ND-3.0

CC: BY-SA-3.0

CC: BY-NC-SA-3.0

IDÉ, REGI OG MANUS

SUSANNE LIE
INGELØW KOPPERUD

TAKK TIL

HØGSKOLEN I GJØVIK
SIGRUN MYHRVOLD
CHRISTINA KOLBU
THEA VANGBÆK
MARIA LISIECKA
MARI KRISTIN SISJORD
JARLE LEIRPOLL
OSLO VINTERPARK

MUSIKK

DJ MISHAR – XSINOS
SAM SANTANA – MOK TO LOVE
PAPER PLANE PILOTS – THE ACCIDENT
TRANCEDAM – ELECTROLIFE
LUKHASH – DIGITAL MEMORIES
BERTYCOX – THE SIGNAL (CWF REMIX)
KÄMMERER – LIFE THROUGH GLASS
WE ARE FM – DANCE

IDÉ, REGI OG MANUS

SUSANNE LIE
INGELØW KOPPERUD

TAKK TIL

HØGSKOLEN I GJØVIK
SIGRUN MYHRVOLD
CHRISTINA KOLBU
THEA VANGBÆK
MARIA LISIECKA
MARI KRISTIN SISJORD
JARLE LEIRPOLL
OSLO VINTERPARK

MUSIKK

DJ MISHAR – XSINOS
SAM SANTANA – MOK TO LOVE
PAPER PLANE PILOTS – THE ACCIDENT
TRANCEDAM – ELECTROLIFE
LUKHASH – DIGITAL MEMORIES
BERTYCOX – THE SIGNAL (CWF REMIX)
KÄMMERER – LIFE THROUGH GLASS
WE ARE FM – DANCE

English subtitles

Title: Snoked
Girls stoked for snow

Thea: Here we go!

Christina: How do I think it is to be a girl in the snowboard environment? It is good!

Sigrun: I started snowboarding because I thought it seemed like lots of fun. It was something other than skiing and it seemed like a bigger challenge.

Sigrun: It started to get fun when I learned to turn, to make turns in both directions. That is when I started to do it more.

Christina: My brother had a snowboard which he didn't use anymore. And then I thought: I want to try that! And then one of my friends asked me to come with her to Hemsedal. So that was my first time on a snowboard.

Christina: Competitions? I have not participated in so many, I have just participated in some women's competitions. Because I do not like it when it's too serious. And when it is just for girls there is less pressure. We

girls are more similar, so I have signed up for two competitions. But it's absolutely something I want to continue doing.

Maria: One time, there was an Air and Style competition in Germany, and then I watched it and that looked so cool. I also want to be that good on snowboard.

Maria: Competitions I have participated in is The Norwegian Championship, The Norwegian Cup, FIS Cup, The European Cup in FIS. I've absolutely done most pipe and slopestyle.

Maria: Before a competition it is really easy to often have the wrong focus. You think a lot about what others are doing and you become really nervous!

Maria: Earlier I was very tense and felt almost paralyzed! But eventually you manage to relax a bit more, and it is okay. Then you can focus on what you must actually do. If the course is cool, it's just lots of fun!

Sisjord: I started to get interested in snowboarding when I had a project on youth in the skiing arena. Telemark skiing, alpine skiing and snowboard.

i: After I had worked a bit with this I got in contact

with the Snowboard federation and the girls who's work focuses on females: Powderpuff Girls. I was asked to participate on a workshop to discuss barriers for girls and snowboarding and options to get more girls involved.

Thea: Actually, after I joined Powderpuff Girls I have expanded my social network a lot. I have had the opportunity to know people from all over the country and also internationally, so that has been lots of fun. It is the teamwork of the sport that I like so much.

Thea: That was awesome!

Thea: Snowboarding is very important to me. It means freedom, playing, and fun with friends!

Sigrun: At first you think of what you are going to do, but when you are in the jump you do not have time to think that much.

Thea: I think the only thing I am thinking is: Oh, this went good. Or: Oh, shit! This went really bad!

Sigrun: When you realize that the landing is coming and you know you are landing too early, then you think about it! You do not have time to think that much over technique

when you are in the air.

Christina: If you are making a jump and you feel you have control, then it feels good. But otherwise it is like: Oh damn!

Christina: Also, it is something you have to imagine that you can do. And when you are there you will have to try. And when you are first trying you find out where you have to put the weight and stuff like that. And then you just have to do it a lot of times and suddenly: voila!

Sigrun: And do not back out halfway, that is when it goes bad.

Thea: First, you have to decide what you want to learn. And then it is just to use your female courage!

Thea: How long have you been snowboarding?

Christina: I was born with a snowboard!

Thea: Yes, you were!

Thea: I am wondering if I am going to try the rainbow first.

Christina: Do it, do it!

Thea: Ahh, I do not dare!

Sisjord: There are a lot of differences between boys and girls in snowboarding, but I am going to make it short. One thing is about how to snowboard is in performance. Highest

possible jumps and rotations are more physically demanding and a little bit aggressive that is often associated with masculinity. And then there is the environment. There are more boys in snowboarding and it is a little bit harder for the girls to begin. And they are often not appreciated in the same manner. In the beginning of the competitions, the boys started and the girls begun afterwards in an old half pipe.

Sigrun: The boys are better at pushing each other. The girls are like: Aww, if you do something good, but it is not like: Come on! Do it!

Christina: I think that is something we can learn from the guys! To become better at pushing each other!

Christina: But it is also something with feeling the push in yourself.

Christina: Yay! I did it! But I reverted immediately.

Sigrun: You have to know your limits, but at the same time be able to challenge them a bit. But always know where the line is.

Thea: We are girls. It is okay to cry a bit if you get hurt. We are different

from the boys!

Thea: I get much more enjoyment from learning tricks when it is because I wanted to learn it, and not because I felt pushed to do it.

Christina: I never feel like that, so yes!

Thea: Oh my god, awesome!

Christina: Thanks!

Christina: To fly is awesome!

Christina: I am dropping in! Dropping in!

Maria: When I am standing like this, I try not to think about other things, like dinner plans and other stuff.

Maria: And just have a hundred percent focus, because I have also had an accident on the pipe. So I will just try to avoid that.

Maria: I have fallen on the pipe and got a concussion with cuts on my chin. So I had six stitches on my chin. I have fallen and hit my head. Most of the times it has been the head.

Maria: I was in Vassfjellet and it was a layer of ice and I had zero control when I drove across it the first time, but it went okay. The second time I

picked up more speed and I hooked right in the front, hit myself and everything just blackened.

Maria: The next thing I remember is waking up and the first thing I tried to do was to get up and I could not get up. I layed straight ahead and I tried to get up just like doing a push-up to get up. And I could not do it. My first thought was that I am paralyzed, it is over. What am I going to do next? But then they came and picked me up and drove me down with an scooter. Then I went to the hospital and waited there and I could not remember my address, I could barely write my name and I was not sure if it was correct. And then I came to the doctor and he asked me what happened and I could not answer him.

Maria: You get anxious for the same place, the same situation or that same trick you attempted. It is those three things. You are not afraid of snowboarding but you are afraid of what reminds you of the same situation. So it is a matter of training to try to put it behind you and think that it is not guaranteed to happen again.

Maria: Now, do not think about the burger you are going to have down in the skiers café, full focus here. Because it is when you think about the other things that it goes wrong.

Maria: For me to give up snowboarding I think there has to be a really big injury.

Thea: Being a girl in the snowboarding community is really good. I am riding with both girls and boys, which both have a lot of different contributions. Those who know each other in this environment are good friends and stick together. It is never a bad atmosphere. We all cheer for each other so it is all good.

Thea og Sigrun (Dance):
Give me five!

Christina: But I feel like when you first are in the snowboarding community and have gotten to know more people, it is much bigger than it seems like at first. Before I knew someone I felt like it was just me and none of my other friends who liked it. In addition, when you come off the snowboard community and say that you are a snowboarder they are like: Wow, are you a

snowboarder, and a girl, do you skate? Then it is suddenly like that again.

Christina: When people are thinking snowboard girls they might think big hoodie, just baggy clothes, yo yo yo. But I actually think it is awesome when snowboarding girls are really feminine that it is possible to have an awesome style.

Sigrun: I think the snowboarding community is a very relaxed environment although those who participate in the competitions will take it very seriously and work hard for that. However it is a very relaxing sport. You ride and hang around with friends and have fun together.»

Sisjord: But girls in snowboarding have to do like girls in other sports have done, and that is to get acceptance in the community, for their riding, and participation in competitions. But the girls work together and there are a growing number of girls. But in the filming and the professional part the girls are still behind.»

Christina: Shall we film?
Nah, just kidding. Wow,

VEDLEGG N

he took the sickest one-foot-trick.

Christina: I remember when I started I was embarrassed to go snowboarding because I did not have any cool clothes and just old goggles. But you do not need to be embarrassed, you just have to throw yourself into it. You do it because it is fun, not to look cool.

Maria: Huh? Have I misunderstood? Oh shit.

Sisjord: I refer to the experience that we have to have girl time in the pipe and girl time in the park. So that girls dare to go on rails and other challenging tasks then it is safest with just girls present.

Sigrun: It is fun and you get a lot of new friends and have to challenge yourself, pushing boundaries. And it is also good exercise.

Maria: Snowboarding is cool!

STATUSRAPPORT 1 FOR SNOKED

Første opptaksperiode, 1.-13. mars.

Dette har skjedd tidligere:

Den første delen av prosjektet har vi brukt til å skaffe utøvere til filmen vår, planlegge opptaksdager, skrevet kontrakter, utarbeidet manus, tegnet storyboard og begynt idémyldring til grafikken. For å hente inspirasjon til filmen har vi sett flere dokumentarer i ulike sjangre. Vi har også vurdert og analysert tidligere dokumentarproduksjoner med og uten bruk av sportskamera. For å forberede oss til filmingen har vi testet utstyret vårt, og laget et par testfilmer som vi har publisert på Vimeo-kontoen vår. Samtidig har vi også utarbeidet en webside med blogg og generell informasjon rundt oppgaven vår. I tillegg har vi deltatt på to akademiske skrivekurs og startet opp med den endelige rapporten. For å kartlegge hvordan andre videoprodusenter benytter sportskamera i sine produksjoner har vi sendt ut flere e-poster og spurt etter deres erfaringer med dette. Vi har til nå fått et utfyllende svar fra Monster om deres bruk av GoPro i deres produksjoner «Camp Senkveld» og «Senkveld vs. Europa».

Vi har fått fire jenter som er med i filmen vår. Kontakten med dem har foregått på e-post, på tekstmeldinger og i en egen gruppe på Facebook. Vi har også sendt ut en spørreundersøkelse til dem for å kartlegge hvem de er, hva de kan og når de har mulighet til å være med. Vi har også avtalt intervju med Oslo Snowboard Senter og førsteamanuensis ved Norges Idrettshøgskole, Mari Kristin Sisjord.

Første opptaksperiode har bestått av 5 dager i Oslo Vinterpark, i både Tryvann og Varingskollen Alpinanlegg.

Hva som har gått bra under opptak:

- Fått på plass flere av intervjuene, mye som kan brukes der lyden er bra og fine utsnitt.
- Fått mange ulike klipp av kjøring i bakken og ulike triks.
- Vært stort sett heldige med været og fått fine farger på klippene. Siden det har vært mildt har også batteriene på kameraene holdt lenge.
- Vi har blitt sponset av Oslo Vinterpark med heiskort, dette har spart oss for mye utgifter.
- Har plassert GoPro på mange måter og fått mye å velge i. Har oppdaget nye måter å feste de på. Blant annet på foten og på brettet ved hjelp av sugekopp.

Hva som har gått dårlig under opptak:

- Noen klipp er i ufokus og noen er overeksponert.
- En dag med grått og tåkete vær, litt kjedelige klipp med flatt lys fra denne dagen sammenlignet med de andre dagene.
- Vind som har gitt utslag på mikrofonen i enkelte setninger under noen intervjuer.
- Noen ganger uheldig vinkel på GoPro som filmer under og ved hopp eller bokser. Det er vanskelig å vite hvor mye og hva de får med, siden vi ikke kan se gjennom linsa når den ligger på bakken eller ikke har LCD-skjerm.
- Noen ganger fått med hverandre i bildet med HD-kameraene. Dette er ingen krise, men bør unngås så langt det er mulig.
- Noen GoPro har stått på unødvending lenge og tatt opp mye uten innhold.

Hva skal skje fremover:

- 3 dager til med filming i bakken.
- En dag med filming av Sisjord og Oslo Snowboard Senter.
- Vi må sette av tid til å lage timelapse av skisenteret.
- Starte opp med redigeringen og ta ekstra backup.

Hva bør forbedres:

- Være obs på fokus og eksponering.
- Være flinkere til å slå av og på GoPro, så det ikke blir så lange filmer uten innhold i store deler.
- Prøve å plassere oss på nye plasser og bruke andre vinkler.
- Prøve å finne ekstra beskyttelse til mikrofonen, for å unngå utslag fra vinden.
- Prøve å få utøverne til å snakke mer når de gjør seg klare til å kjøre, prøve å få fanget opp naturlige samtaler de har seg i mellom i bakken.

STATUSRAPPORT 2 FOR SNOKED

Andre opptaksperiode, 18.-22. mars.

Dette har skjedd tidligere:

Under første opptaksperiode har vi fått filmet og møtt alle jentene som vi skal følge i filmen vår. Vi har hatt både dager der flere har vært til stede samtidig, og dager der vi har fokusert på en og en. Med en av jentene har vi vært litt mer uheldige med været enn med de andre, så vi ønsket en ekstra dag med henne i andre opptaksperiode. Ellers gjenstod det en dag der alle jentene var tilstede samtidig for å ta opp felles intervjuer og klippene vi skal bruke for å introdusere de forskjellige jentene i begynnelsen av filmen.

For å prøve å løse problemet vi har hatt med opptak av lyd i vinden, så har vi skaffet en ekstra sokk av fleece som vi har brukt i tillegg utenpå mikrofonen.

Andre opptaksperiode har bestått av tre dager i Oslo Vinterpark, i både Tryvann og Varingskollen Alpinanlegg. En dag var vi på Norges idrettshøgskole og intervjuet førsteamanuensis Mari Kristin Sisjord som har forsket på jenter og snowboard. Vi valgte å droppe intervjuet med Oslo Snowboard Senter fordi vi har nok materiale og ønsker å fokusere mer på jentene.

Har navngitt alt av materiale og sortert det etter dato og etter hva de forskjellige klippene inneholder. Har lagt inn absolutt alt av materiale på to 1TB harddisker. Dette fungerer som dobbel backup og gjør så vi kan jobbe to steder samtidig med redigeringen med tilgang til alt av råmateriale. Vi har delt opp manuset i to og startet opp med redigeringen slik at Ingeløw jobber med første del og Susanne andre del av manuset. Har også tatt backup av prosjektfiene i dropbox og på harddiskene. Oppdelingen har gjort at vi har kunnet være veldig effektive og har

rundt ti minutter hver med innhold. Vi har opprettet et eget dokument med manuset der vi har skrevet opp hvilke klipp vi har brukt så ingen av oss bruker de samme. Vind og bakgrunnsstøy har vi fått fjernet ved hjelp av filtre i Final Cut Pro og ved hjelp av Noise Reduction i Soundtrack Pro.

Har fått tilsendt et par sanger fra et band vi fikk bruke musikken til, men disse var litt for rolige. Har derfor så langt valgt å bruke musikk hentet fra jamendo.com med Creative Commons lisens. Av grafikk har vi foreløpig laget en super, men denne kan bli endret.

Har også avtalt med jentene at vi skal ha en premierenkveld med dem når filmen er ferdig. De ønsker også en egen film med klipp kun fra kjøring og triks. Dette skal vi sette sammen til dem.

Hva som har gått bra under opptak:

- Fått mange klipp av forskjellige triks og kjøring i bra vær.
- Fått mange forskjellige versjoner av at jentene diskuterer de forskjellige elementene vi ønsker å fokusere på i filmen.
- Siste opptaksdag med Maria hadde endelig bra vær og vi fikk noen fine bilde i superpipen i Wyller.
- Fått gjort flere timelapser, av både Tryvann Alpinsenter og av superpipen. Med og uten GoPro.
- Fikk det vi trengte av materiale med Sisjord. Gjorde intervjuet ved Sognsvann, med natur og noe snø i bakgrunnen. Hun var positiv til prosjektet vårt og ønsket å se det ferdige produktet.

Hva som har gått dårlig under opptak:

- En av jentene skadet seg under opptak i Varingskollen og måtte dra på legevakten. Heldigvis gikk det bra med henne og vi hadde fått de klippene vi absolutt trengte før uhellet skjedde.
- Noe støy fra heis og generell bakgrunnsstøy på noen intervjuer.
- Brukt mindre GoPro de siste dagene enn i begynnelsen.

- Under første forsøk på timelapse hadde vi fått med oss et kamera som ikke hadde oppdatert firmware. Den nektet oss da å gjøre timelapse med manuelle innstillinger, og da var det ikke lenger noe poeng i å benytte speilrefleks til dette. Derfor måtte dette gjøres på ny ved neste opptaksdag med nytt kamera.
- En av GoProene veltet under timelapse av Tryvann og var ikke godt nok festet i snøen.

Hva skal skje fremover:

- Fortsette og fullføre redigeringen.
- Sette av dager til rapportskrivning samtidig som vi er i redigeringsfasen.
- Spørre biblioteket om kurs i EndNote.
- Ferdigstille alt av grafikk.
- Legge ut et par timelapser på vimeo-kontoen.
- Se andre snowboardfilmer for inspirasjon.
- Vurdere produksjonen og trekke ut deler med og uten GoPro.
- Lage filmer til jentene som kun består av kjøring og triks. «Shred edit»

Hva bør forbedres:

- Bør sette inn flere kjørebilder av jentene i filmen. Til nå har vi fokusert på å få historien og handlingen på plass, så det er foreløpig mye snakk.
- Bør korrigere fargene så de er med på å skape en helhet i filmen.
- Finpussing av generell klipping og justering av lydnivå.

STATUSRAPPORT 3 FOR SNOKED

Redigering og rapportskriving, 23.mars.-21. april.

Dette har skjedd tidligere:

Er ferdig med alt av opptak og er i redigeringsfasen. Har til nå laget to versjoner av filmen, og er nå i gang med å sette sammen den tredje. Vi redigerer fortsatt på hver vår del med alt av materiale på to harddisker. Dette fungerer fortsatt som dobbel backup og øker effektiviteten vår. Prosjektfilene ligger lagret lokalt på maskinene våre, på de eksterne harddiskene og i en egen mappe i dropbox.

Av grafikk har vi endret litt på supring og intro. Har lagt på en kant rundt på supringen og snøen daler nå litt roligere enn før. Har satt navnet foran snøen for at det skulle komme tydeligere frem. Nytt av grafikk er rulletekst til slutt. Har også skaffet noen private bilder fra Maria av da hun var på sykehuset.

Har lagt ut en timelapse av superpipen i Wyller på vimeo-kontoen vår. Gjøvik Student-TV, som er en nyoppstartet idé ved Høgskolen har lagt ut lenke til hjemmesiden vår via deres side på Facebook, og skal også legge ut lenke til filmen vår når den er klar.

Har lest litt nærmere på Creative Commons lisensene på sangene vi har valgt å bruke. De fleste har en «del på samme vilkår-lisens», dette innebærer at vi må dele vår film med den samme lisensen som sangene har, og det er noe vi ønsker å unngå. Har så langt vært i kontakt med fem av bandene og alle har sagt ja til at vi kan få bruke musikken deres. Har sendt de meldinger på Facebook, e-post og et av bandene kontaktet vi på Youtube. Venter kun på svar fra et band, så er alt i orden. Hvis ikke de svarer, får vi erstatte den sangene det gjelder. Alle bandene har vært positive så langt og ønsker å se og dele den ferdige filmen.

Når det gjelder rapporten har vi fått på plass en del teori om det å lage film, og satt opp hvilke punkter vi ser for oss er aktuelle å skrive mer rundt i dagene fremover.

Hva som har gått bra:

- Har mange klipp å velge i.
- En av jentene hadde stillbilder vi kan bruke i filmen.

Hva som har gått dårlig:

- Har for lang intro.
- Fortsatt for mye bruk av GoPro.
- For mye bruk av musikk.
- Litt ujevne lydnivåer på intervjuene.
- Vanskelig å velge ut det beste av det beste, og velge ut hva som ikke skal brukes.

Hva skal skje fremover:

- Veiledning med Jarle.
- Ferdigstille filmen forttest mulig og gjøre endringer etter tilbakemeldingene vi har fått.
- Se på hvordan vi kan forbedre lyden enda litt bedre under intervjuene.
- Trekke ut deler av filmen med og uten GoPro og sammenligne de.
- Delta på kurs med biblioteket i EndNote og lære tips og triks i Microsoft Word.
- Finne noe ny musikk eller få lov til å bruke de uten «del på samme vilkår-lisens.»
- Lage filmer til jentene som kun består av kjøring og triks. «Shred edit». Vi skal lage to hver.
- Lage en versjon av filmen vår med engelsk tekst, som vi kan sende ut til bandene og internasjonale venner.

Hva bør forbedres:

- Finpussing av generell klipping og justering av lydnivå.
- Prøve å kutte ned på bruk av GoPro og endre på rekkefølgen av klippene så man blir kjent med jentene raskere.
- Justere kontraster og mulig en zoomeffekt på stillbildene i filmen.
- Forbedre og kutte ned på slutten.
- Endre rulleteksten.
- Bør korrigere fargene så de er med på å skape en helhet i filmen. Dette blir et av de siste stegene.

Advanced Stats for this Week / **Month** / Year

You had 1,095 plays, 12 likes, and 3 comments on your videos in this past month. You received 2,881 loads from Norway.

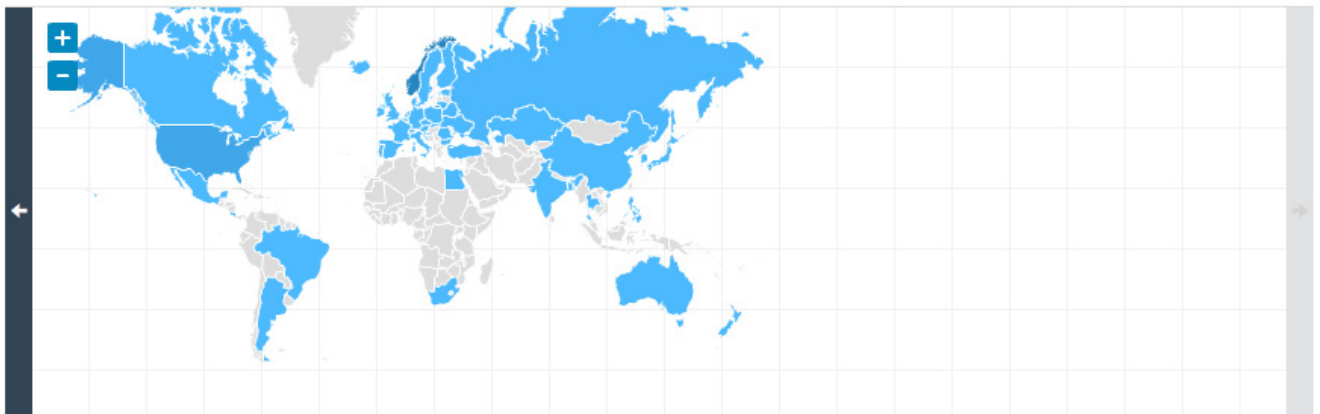
Advanced Stats

General Embed **Geographic**

Show past: **Week** / Month / Year / All-Time

Apr 22, 2012 – May 22, 2012

	Country	Total Loads	Total Plays
1	Norway	2,881	832
2	United States	1,227	41
3	Russia	88	72
4	United Kingdom	51	8
5	France	37	21
6	Netherlands	42	15
7	Australia	43	13
8	Canada	50	5
9	China	40	0
10	Ukraine	21	18
11	Sweden	16	11
12	Spain	17	5
13	Germany	14	7
14	Italy	18	2

Advanced Stats / Most Played Videos

Show past: [Week](#) / [Month](#) / [Year](#) / [All-Time](#)

Apr 22, 2012 – May 22, 2012

Rank	Title	Plays	Loads	Likes	Comments	Embeds	Downloads
1	Snowboarddokumentar - Snoked 1 week ago	488	1,265	7	1	561	0
2	Snoked - Teaser 2 weeks ago	280	997	4	2	315	0
3	Snowboard documentary - Snoked (English subtitles) 1 week ago	129	1,025	1	0	752	0
4	Snoked - Thea 1 day ago	117	184	0	0	134	0
5	Timelapse - Superpipen i Wyller 1 month ago	23	357	0	0	206	0
6	Utstyrstest - Headstrap 3 months ago	11	124	0	0	57	0
7	Snoked - Sigrun 1 day ago	10	53	0	0	18	0
8	Stopmotion-test 3 months ago	9	124	0	0	57	0
9	Utstyrstest - Stang, Bryst og Håndledd 2 months ago	9	159	0	0	59	0
10	Snøsmelt 3 months ago	5	114	0	0	60	0
11	Snoked - Christina 1 day ago	4	49	0	0	19	0
12	Utstyrstest - Hjelm 2 months ago	3	131	0	0	45	0
13	Snoked - Maria 1 day ago	3	48	0	0	22	0
14	Snoked - Sammenligninger 18 hours ago	1	20	0	0	0	0
15	Snoked - Fargejusteringer 15 hours ago	1	29	0	0	6	0

Totals 1,095 4,725 12 3 2,321 0

Top performers this week

Most Plays

[+ More](#)

- Snowboarddokumentar - Snoked** 488
- Snoked - Teaser** 280
- Snowboard documentary - Snoked (English subtitles)** 129

Most Loads

[+ More](#)

- Snowboarddokumentar - Snoked** 1,265
- Snowboard documentary - Snoked (English subtitles)** 1,025
- Snoked - Teaser** 997

Most Likes

[+ More](#)

- Snowboarddokumentar - Snoked** 7
- Snoked - Teaser** 4
- Snowboard documentary - Snoked (English subtitles)** 1